

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Trubjædelseskrift

iii

de offentlige Examinier i Odense
Cathedralskole

i Juli 1854.

8

Indbydelseskrift

iii

Afgangsexamen og Hovedexamen

i

Odense Cathedralsskole

d. 8de—20de Juli 1854.

I n d h o l d.

1. Fortegnelse over Skolens naturhistoriske Samlinger I.
2. Translocationshøitideligheden d. 22 Juli 1853.
3. Skolefesterretninger.

Odense.

Trykt i Fyens Stiftsbogtrykkeri hos M. C. Hempel.

Fortegnelse

over

Odense Cathedralstoles videnskabelige Samlinger.

Anden Afdeling:

de naturhistoriske Samlinger.

- I. Den zoologiske Samling.
- II. Den botaniske Samling.
- III. Samling af Forsteninger.
- IV. Den skandinaviske-mineralogiske Samling.

S forrige Aars Indbydelseskrift S. 41 = 53 er, ifølge Ministeriets Circulaire til Forstanderskaberne af 28de Februar 1853 om at der i Aarets Program skulde optages Fortegnelser over Skolernes samtlige videnskabelige Samlinger med Undtagelse af Bibliotheker, meddeelt en fuldstændig Liste over Skolens mathematisk = fysiske Samling som første Afdeling af Fortegnelser over Odense Cathedralskoles videnskabelige Samlinger. Denne Liste var allerede trykket, da Rector erholdt Ministeriets Rundskrivelse af 14de Juni om, at Samme efter noiere Overveielse af Sagen maatte ansee det onskeligst, at de i ovennævnte første Skrivelse omhandlede Fortegnelser først optoges i det til næste Aar udkommende Program for Skoleaaret 18⁵³/₅₄, hvorom i sin Tid nærmere Bestemmelse skulde blive meddeelt. Formodentlig er denne sidste Skrivelse foranlediget ved Tilkjendegivelse fra flere Skolers Rectorer om Banskæligheden af med saa kort Varjel at faae catalogiseret de forskjellige Samlinger saaledes, at Fortegnelserne kunde optages i Aarets Program. Denne Banskælighed fandt ogsaa med Hensyn til en Deel af den naturhistoriske Samling Sted her, hvorom Rector underrettede Ministeriet i Skrivelse af 21de Marts 1853; hvortil endnu kom, at paa Grund af de herbærende Samlingers betydeligere Omfang Beskrivelserne over samtlige disse alligevel ikke vilde kunne rummes i eet Program ved Siden af hvad der ellers udgjor Indbydelseskrifters Indhold. Ved Circulaire af 10de April d. A. er det nu blevet paalagt Rector at drage Omsorg for, at der i indeværende Aars Program bliver optaget en fuldstændig Fortegnelse deels over den zoologiske Samling deels over Skolens lille skandinaviske = mineralogiske og den ældre Samling af Con-

dylier, hvorhos der af Ministeriet er indledet Underhandling om hvorvidt der fra Universitetets mineralogiske Museum maatte kunne skaffes Skolen Medhjelp til dens almindelige mineralogiske Samlings Ordning m. v. og Forfattelse af en Catalog over samme, hvilken Catalog da vil blive at optage i det Program, som udkommer umiddelbart efter Arbeidets Tilendebringelse.

Hvad de herværende naturhistoriske Samlingers Oprindelse angaaer, da er den zoologiske, paa ganske faa Stykker nær, erhvervet efterhaanden siden 1845, da Underviisningen i Naturhistorie, der tidligere havde været indskrænket til de 2 nederste Classer og efter 1843 var fort noget videre, ved den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juni s. A. blev indført i samtlige Classer indtil syvende. De fleste Gjenstande af denne Samling ere anskaffede ved Kjøb igjennem Hr. Professor Steenstrup (mest fra Universitetets Museer) samt igjennem daværende Adjunct Jacobsen i Sorøe, der har forsynet Skolen med en systematisk opstillet og etiqvetteret Insektsamling bestaaende af 560 Numere. Endeel udstoppede Fugle og nogle Pattedyr, som i 1848 bleve kjøbte af Dr. Kjærboelling; have mindre godt conserveret sig, og have for en Deel maattet casteres. Ikke faa Numere ere dog erholdte ved Gave fra Forskjellige, især fra Prof. Steenstrup gjentagne Gange, endvidere fra Cand. theol. Vincens Strøm, der, inden han blev Lærer ved Skolen, 1846 og 1847 forærede en smuk og ordnet Samling af indenlandske Sommerfugle, endelig fra det kongelige naturhistoriske Museum, fra hvilket igjennem Hr. Inspector Schjødt i Aaret 1847 modtoges 128 inden- og udenlandske Insekter. Af botaniske Gjenstande eier Skolen endnu kun faa, hvilke ligeledes næsten alle ere erholdte igjennem Prof.

Steenstrup; en liden Samling af tørrede Planter er en Foræring af daværende Adjunct (nu Pastor) Koføed-Hansen. Den mindre saakaldte skandinavisk-mineralogiske Samling har Skolen erholdt fra Universitetets Museum i Begyndelsen af 1849. Der medfulgte en Fortegnelse, hvilken aftrykkes her. Conchyliesamlingen endelig hører til den større Samling af Naturalier, som havde tilhørt afd. Provst Boesen i Vigerslev, af hvis Gæfte den ifølge kongel. Resolution af 17de October 1840 kjøbtes for 150 Rbd. Disse Conchylier ere i Maret 1852 blevne ordnede, etiqvetterede og beskrevne af Conchyliologen Assistent Mørch under hans Ophold her i Byen, og den følgende Fortegnelse er forfattet af ham. De øvrige Dele af den Boesenske („den almindelige mineralogiske“) Samling bestaae efter Prof. Sartorps Angivelse i Programmet for 1841 S. 56 af 1) en efter Werners System ordnet Svitesamling af Steenarter og Metaller 491 St. 2) Voigts Cabinet af Bjergarter 72 St. 3) En Samling af Bjergarter fra Garzen 80 St. 4) Forskjellige Mineralier fra adskillige Bjergværker 159 St. 5) Forskjellige Naturalier henhørende til Dyreriget 30 St. Af de sidste ere de fleste senere casserede og de faa brugelige indlemmede i den zoologiske Samling. Mineralierne ere før nogle Aar siden gennemgaaede af Hr. Overlærer Johnstrup under et kort Besøg her; han erklærede Samlingen for ret brugbar og viste Skolen den Velvillie foreløbigen at opstille de vigtigste Stykker; men den største Deel ligger dog uordnet og uden Etiquetter og venter paa en kyndig Haand, der kan sondre og catalogisere den. En saadan ordnende Medhjælp er der, som ovenfor bemærket, givet Udsigt til af Ministeriet. Der skal iøvrigt findes mange Doubletter i denne Samling.

1. Mennesket.

1. Et overstaaret Cranium af et voxent Menneske.
2. Hjernefællens øverste Been af et Barn.
3. Drebenene af et Barn.

2. Døendyr.

A. Pattedyr.

I. Firehændede.

4. Cebus apella (Skelet).
5. Callithrix sp. } udstoppe.
6. Hapale Jacchus. } udstoppe.

II. Haandvingede.

7. Pteropus sp. (Skelet).
8. Phyllostoma sp. (Spiritus).
9. Vespertilio discolor (udstoppet og Cranium).

III. Insektædere.

10. Sorex sp. (Cranium).
11. Talpa europæa (udstoppet).

IV. Røddyr.

12. Felis catus domesticus (Skelet)
13. Canis lagopus
14. Mustela erminea
15. Ursus maritimus
16. Cystophora cristata } (Cranier)
17. Phoca hispida
18. — groenlandica
19. Trichechus rosmarus

V. Snavere.

20. Mus rattus (Skelet).
21. — silvaticus
22. — domesticus } (Skind).
23. Hypudaeus amphibius

24. Sciurus vulgaris } (udstoppe)
25. — nigrovittatus } pede).
26. Lepus glacialis } (Cra=)
27. Hydrochoerus capybara } nier).

VI. Gumlere.

28. Bradypus torquatus (ung, i Spiritus).
29. Dasypus sexcinctus (Foster, i Spiritus).
30. — gymnurus (Cranium).

VII. Drottnggere.

31. Moschus moschiferus (Me=stusprung).
32. Cervus dama
33. — alces } (Horn).
34. Antilope sp.
35. Bos taurus (Cranium).

VIII. Tylhudedede.

36. Sus habirussa (Cranium).

IX. Hvaler.

37. Delphinus globiceps } (Cra=)
38. — phocaena } nier).
39. Physeter macrocephalus (Am=bra og Spermactt).
40. Balaena sp. (en Barde).

B. Fugle.

I. Rovfugle.

41. *Aquila albicilla* (Cranium).
 42. *Falco* sp. (Skelet).
 43. *Strix passerina* (Skelet).

II. Spurvefugle.

44. *Sylvia trochilus* } (ud=
 45. *Troglodytes parvulus* } stoppe=
 46. *Fringilla carduelis* } de).
 46b. — *domestica* (Cranium).
 47. *Garrulus glandarius* (udstoppet)
 48. *Hirundo rustica* } (Cranier).
 49. *Cypselus apus* }
 50. *Trochilus* (3 udstoppede Ex=
 51. — *empfarer*).

III. Alattrefugle.

51. *Psittacus auricapillus* (Skelet).

IV. Hønsfugle.

52. *Columba* sp. }
 53. *Gallus domesticus* } (Cranier).

V. Vadefugle.

54. *Haematopus ostralegus* } (Gra=
 55. *Tringa* sp. } nier).
 56. *Aramus gigas* (udstoppet).

VI. Svømmefugle.

57. *Larus marinus* (Skelet).
 58. *Diomedea exulans* (Cranium).
 59. *Cygnus musicus* (Brystbein og
 60. *Anas glacialis* }
 61. *Mergus serrator* } (Gra=
 62. *Colymbus glacialis* } nier).
 63. — *septentrionalis* (udstoppet)

Desuden en Samling af for=
 skjellige Fugleskødder.

C. Krybdyr.

(Af Krybdyrene og Fiskene bestaar den største Deel af Samlingen af Spiritusexemplarer, og i nærværende Fortegnelse er der meent saadanne, hvor ingen Anmærkning findes tilføiet).

A. Egentlige Krybdyr.

I. Schildpadder.

64. *Testudo graeca* } (Skaller).
 65. — *geometrica* }
 66. *Chelonia mydas* (Bugstjoldet).

II. Firbeen.

67. *Euprepis* sp.
 68. *Xelotes coryococca*.
 69. *Anguis fragilis*.
 70. *Chamaeleo africanus* (2 Expl.)
 71. *Hemidactylus* sp.
 72. *Iguana* sp. (Skelet).
 73. — *sapidissima*.

74. *Agama colonorum* (Skelet).
 75. *Amphisbaena* sp.

III. Slanger.

76. *Crotalus* sp. (Ranglen).
 77. *Trigonocephalus* sp. (halvt
 78. *Vipera berus*.
 79. Samme, Cranium.
 80. *Hydrophis* sp.
 81. *Coluber natrix*.
 82. *Psammophis antillensis*.
 83. *Dendrophis picta*.
 84. *Dryophis prasinus*.

B. Nøgenhuede Krøbdyr.

I. Frøer.

85. *Rana arvalis* (Skelet).
86. — *platyrhina*.

II. Salamandre.

87. *Triton punctatus* (Farver).

III. Fiskefrøer.

88. *Axoloteles mexicanus*.
89. *Caecilia annulata*.

D. Fiske.

I. Beenstraaede Beenfisk.

90. *Trachinus draco*.
91. *Uranoscopus scaber*.
92. *Spirobranchus capensis*.
93. *Trigla* sp.
94. — sp. (Cranium).
95. *Cottus scorpius*,
96. *Aspidophorus cataphractus*.
97. *Charanx* sp.
98. *Chaetodon striatus*.
99. — *bimaculatus*.
100. *Scatophagus argus*.
101. *Holacanthus* sp. } tørrede.
102. — *tricolor* }
103. *Xiphias gladius* (Sværdet).
104. *Labrus* sp.
105. *Crenilabrus* sp.
106. *Xirichthys novaculæ affinis*.
107. *Gunellus vulgaris*.
108. *Cepola rubescens*.
109. *Centriscus scolopax*.
110. *Chironectes* sp.

II. Blodstraaede Beenfisk.

111. *Cyprinus carpio* (Skelet).
112. *Exocoetus volitans*.
113. *Gadus morrhua* (Skelet).
114. *Pleuronectes argus*.
115. *Echeneis* sp.
116. — *naucrates*.
117. — *remora* (tørret).
118. *Liparis Montagui*.

119. *Anguilla vulgaris* (Cranium og Gjeller).
120. *Ammodytes tobianus*.

III. Bugkjellede.

121. *Hippocampus* sp.
122. — — sp.
123. — — sp. (tørret, 2 Expl.)
124. *Syngnathus altirostris*.
125. — *teretirostris* (f. med Æg i Bugsaften).
126. — sp. (tørret).
127. *Pegasus draco* (tørret).

IV. Fasthæbende.

128. *Tetrodon reticularis* (tørret).
129. *Ostracion triqueter*.
130. Ditto.
131. — *quadricornis* } tørrede.
132. — sp. }

V. Støragtige.

133. *Acipenser* sp. (Cranium).

VI. Tværmundede.

134. *Squalus* sp. (Unge, udstoppet).
135. *Pristis antiquorum* (Saugen).
136. *Raia* sp.
137. — sp. (Æg, 3 Expl.)

VII. Åredsmundede.

138. *Petromyzon* sp.

3. Leddyr.

A. Insekter.

- I. **Vingedækkede (Coleoptera).**
- a. **Carabi Erichs.**
139. *Cicindela campestris* Lin.
 140. — *hybrida* L.
 141. *Odacantha melanura* L.
 142. *Dromius quadrimaculatus* L.
 143. — *sigma* Erichs.
 144. *Clivina fossor* L.
 145. *Dyschirius gibbus* Pk.
 146. *Anisodactylus binotatus* Fabr.
 147. *Harpalus griseus* Panz.
 148. — *aeneus* L.
 149. *Acupalpus meridianus* L.
 150. *Bradycellus placidus* Gylh.
 151. *Zabrus gibbus* F.
 152. *Amara spinipes* L.
 153. — *familiaris* Duftsch.
 154. *Pterostichus cupreus* L.
 155. — *melanarius* Ill.
 156. *Broschus cephalotes* L.
 157. *Calathus cisteloides* Ill.
 158. — *melanocephalus* L.
 159. *Taphria vivalis* Ill.
 160. *Olisthopus rotundatus* Payk.
 161. *Anchomenus angusticollis*
 Fbr.
 162. — *prasinus* Fbr.
 163. *Agonum moestum* Er.
 164. — *sempunctatum* L.
 165. *Chlaenius nigricornis* F.
 166. *Badister bipustulatus* F.
 167. *Loricera pilicornis* F.
 168. *Panagaeus crux maior* L.
 169. *Cychnus rostratus* L.
 170. *Procrustes coriaceus* L.
 171. *Carabus hortensis* L.
 172. — *arvensis* F.
 173. — *granulatus* L.
174. *Calosoma inquisitor* F.
 175. — *sericeum*.
 176. *Leistus rufomarginatus*
 Duftsch.
 177. *Nebria brevicollis* F.
 178. *Patrobus excavatus* Payk.
 179. *Trechus minutus* F.
 180. *Bembidium Andreae* F.
 181. — *celere* F.
 182. *Natiophilus aquaticus* L.
 183. *Elaphrus riparius* L.
 184. *Dyschirius aeneus*.
 185. *Pterostichus lepidus*.
 186. *Akis* sp. (Zunig).
 187. *Anthia* sp. (Sindien).
- b. **Dytisci Erichs.**
188. *Haliplus variegatus* Sturm.
 189. — *ruficollis* De Geer.
 190. *Cnemidotus caesus* Duft.
 191. *Hydroporus planus* F.
 192. — *dorsalis* F.
 193. *Hyphydrus ovatus* L.
 194. *Noterus crassicornis* F.
 195. *Laccophilus hyalinus* De G.
 196. *Agabus bipunctatus* F.
 197. — *bipustulatus* f. L.
 198. — *maculatus* L.
 199. *Ilybius subaeneus* Er.
 200. *Colymbetes notatus* F.
 201. — *fuscus* L.
 202. *Dytiscus dimidiatus* f. Bergst.
 203. — *circumcinctus* Ahr. m.
 204. *Acilius canaliculatus* Nicol.
 m. f.
- c. **Gyrini Erichs.**
205. *Gyrinus mergus* Ahr.
 206. *Orectochilus villosus* F.

d. Hydrophili Erichs.

207. *Helophorus grandis* Ill.
 208. — *granularis* L.
 209. *Hydrochus brevis* Hbst.
 210. *Ochthebius pygmaeus* Glh.
 211. *Limnebius truncatus* Payk.
 212. *Laccobius minutus* Ill.
 213. *Berosus luridus* L.
 214. *Hydrophilus piceus* L.
 215. — *caraboides* L.
 216. — *scarabaeoides*.
 217. *Hydrobius fuscipes* L.
 218. — *testaceus* F.

e. Sphaeridii Erichs.

219. *Cyclonotum orbiculare* F.
 220. *Sphaeridium scarabaeoides* F.
 221. *Cercyon flavipes* F.
 222. — *littorale* Glh.

f. Silphales Erichs.

223. *Necrophorus humator* F.
 224. — *investigator*.
 225. — *mortuorum* F.
 226. *Silpha littoralis* L.
 227. — *obscura* L.
 228. — *thoracica* L.
 229. — *quadripunctata* L.
 230. *Catops morio* Er.
 231. *Scydmaenus hirticollis* Illig.

g. Pselaphi Er.

232. *Pselaphus dresdensis* Hbst.
 233. *Bryaxis fossulata* Reich.
 234. *Bythinus bulbifer* Reich.

h. Staphylini Er.

235. *Myrmidonia collaris* Payk.
 236. *Conurus bipustulatus* Grv.
 237. *Tachyporus obtusus* L.
 238. — *hypnorum* F.
 239. *Tachinus flavipes* F.
 240. *Habrocerus capillaricornis*
 Grav.
 241. *Boletobius citricapillus* F.

242. *Boletobius exoletus* Er.
 243. *Othius fulvipennis* F.
 244. *Xantholinus punctulatus* F.
 245. *Staphylinus caesareus* Ce-
 derhj.

246. — *murinus* L.
 247. *Ocypus picipennis* F.
 248. — *morio* Grav.
 249. *Philonthus nitidus* F.
 250. — *politus* F.
 251. *Quedius fuliginosus* Grav.
 252. *Oxyporus rufus* L.
 253. *Lathrobium brunripes* F.
 254. *Paederus riparius* L.
 255. *Stenus Juno* F.
 256. — *oculatus* Grav.
 257. *Platysthetus morsitans* Gr.
 258. *Oxytelus rugosus* F.
 259. — *nitidulus* Gr.
 260. *Anthophagus caraboides* L.
 261. *Olophrum piceum* Gylh.
 262. *Omalium rivulare* Payk.
 263. — *deplanatum* Gylh.
 264. *Anthobium minutum* F.
 265. *Proteinus brachypterus* F.

i. Histeroides Er.

266. *Hister unicolor* F.
 267. — *bissexstriatus* Payk.
 268. — *purpurascens* Hbst.
 269. *Saprinus aeneus* F.

k. Nitidulariae Er.

270. *Strongylus luteus* Hbst.
 271. *Meligethes aeneus* Glh.
 272. *Nitidula punctatissima* Glh.
 273. — *varia* Glh.
 274. *Cereus urticae* F.
 275. *Byturus tomentosus* F.
 276. *Cyllodes ater*.

l. Engidites Latr.

277. *Engis humeralis* Glh.
 278. *Cryptophagns cellaris* Payk.
 279. *Thymalus limbatus*.

m. Dermestini Latr.

280. Dermestes lardarius L.
 281. Attagenus pellio L.
 282. Anthrenus musaeorum F.

n. Byrrhii Latr.

283. Byrrhus pilula L.

o. Macroductyli Latr.

284. Pamus auriculatus Payk.
 285. — prolifericornis.
 286. Limnius aeneus Ill.
 287. Georyssus pygmaeus F.

p. Buprestides Latr.

288. Buprestis gigantea.
 289. Julodes sp.
 290. Agrilus viridis Glh.

q. Elaterides.

291. Elater nochilucus.
 292. — sp.
 293. Agrypnus murinus L.
 294. Athous aterrimus F.
 295. — haemorrhoidalis F.
 296. Limonius minutus L.
 297. Campylus linearis L.
 298. Ampidus sanguineus L.
 299. Cryptohypnus quadrum Glh.
 300. Corymbitis pectinicornis L.
 301. Ludius tessellatus L.
 302. — holosericeus F.
 303. Agriotes segetis Bierk.
 304. Dolopius marginatus L.
 305. Ectinus aterrimus L.
 306. Adrastus limbatus.

r. Malacodermata.

1. Cebrionites Latr.

307. Atopa cinerea F.
 308. Cyphon lividus F.
 2. Lampyrides Latr.
 309. Lampyris noctiluca L. m. f.

310. Telephorus (Cantharis) fus-
 cus L.

311. — thoracicus Oliv.

312. — melanurus Oliv.

313. Malthinus biguttatus L.

3. Melyrides Latr.

314. Malachius bipustulatus L.

315. Dasytes coeruleus F.

4. Clerii Latr.

316. Tillus elongatus L.

317. Notoxus mollis L.

318. Corynetes violaceus L.

5. Ptiniorees Latr.

319. Anobium tessellatum Fabr.

320. Hedobia imperialis L.

321. Ptinus fur L.

s. Lamellicornia.

1. Scarabaeides Latr.

322. Scarabaeus Hercules m. f.

323. — Typhon.

324. — sp.

325. — sp. (Sndien).

326. — barbicornis m. f.

327. Copris lunaris F.

328. — sp. (Sndien).

329. — sp.

330. Phanacus sp. (Brafiffien).

331. Onthophagus nuchicornis F.

332. Aphodius fimetarius L.

333. — rufipes F.

334. Ateuchus sp. (Syd=Frankrig).

335. Geotrupes stercorarius L.

336. — vernalis L.

337. Oryctes nasicornis F.

338. Anisoplia horticola F.

339. Melolontha vulgaris F.

340. Rhizotrogus solstitialis F.

341. Omaloplia brunnea F.

342. Gnorimus nobilis F.

343. Macraspis clavata.

344. — sp. (Brafiffien).

345. *Rutella virens*.
 346. *Cetonia aurata* F.
 347. — sp. (Brasilien).
 2. *Lucanides*.
 348. *Lucanus cervus* L.
 349. *Dorcas parallelepipedus* F.
 350. *Platycerus caraboides* F.
 351. — sp.
 352. *Synodendron cylindricum* F.
 t. *Melasomata* Latr.
 353. *Blaps mortisaga* Glh.
 354. *Opatrum sabulosum* L.
 355. *Crypticus glaber* F.
 u. *Toxicornes* Latr.
 356. *Boletophagus crenatus* F.
 357. *Anisotoma ferrugineum* F.
 358. *Tetratoma fungorum* F.
 v. *Tenebrionistes* Latr.
 359. *Tenebrio molitor* F.
 360. *Hypophloeus castaneus*.
 x. *Cistelides* Latr.
 361. *Cistela murina* Glh.
 y. *Trachelides* Latr.
 362. *Lagria hirta* F.
 363. *Pyrochroa coccinea* F.
 364. — rubens F.
 365. *Mordella pumila* Glh.
 366. *Clinaspis frontalis* F.
 367. *Monocerus monoceros* L.
 368. *Anthicus rufipes* Glh.
 369. *Meloe proscarabaeus* F.
 370. *Cantharis vesicatoria* F.
 371. *Mylabris sidae*.
 z. *Oedemerites* Latr.
 372. *Oedemera flavescens* L.
 373. — virescens F.
 æ. *Rhynchostomata* Latr.
 374. *Salpingus planirostris* F.
- σ. *Curculionides* Schh.
 1. *Orthoceri* Schh.
 375. *Brenthus* sp. (Brasilien).
 376. *Anthribus latirostris* F.
 377. *Bruchus granarius* L.
 378. *Apoderus coryli* L.
 379. *Rhynchites betuleti* F.
 380. — betulae L.
 381. *Apion aeneum* Hbst.
 382. — flavipes Hbst.
 2. *Gonatoceri* Schh.
 383. *Entimus imperialis*.
 384. *Cneorhinus gemmatus* L.
 385. *Strophosomus coryli* L.
 386. *Sitonis sulcifrons* Thunb.
 387. *Polydrosus micans* F.
 388. *Cleonus sulcirostris* L.
 389. *Liophlaeus nubilus* L.
 390. *Barynotus obscurus* L.
 391. *Hyllobius abietis* L.
 392. *Molytes coronatus* L.
 393. *Phytonomus polygoni* L.
 394. — rumicis L.
 395. *Phyllobius argentatus* L.
 396. — uniformis March.
 397. *Trachyphlaeus scabriculus* L.
 398. *Otiorhynchus atroapterus* D.
 Geer.
 399. — ligustici L.
 400. — picipes Gmel.
 401. *Lixus paraplecticus* L.
 402. *Eriirhinus acridulus* L.
 403. *Grypidius equiseti* Gm.
 404. *Hydronomus alismatis* Marsh.
 405. *Anthonomus pomorum*.
 406. *Balaninus brassicae* Fabr.
 407. *Tychius tomentosus* Hbst.
 408. *Microtrogus picirostris* F.
 409. *Anoplus plantaris* Nezin.
 410. *Orchestes fagi* L.
 411. — populi F.
 412. *Tachyerges bifasciatus* F.
 413. *Bagous* sp.

414. *Baridius T. album* L.
 415. *Cryptorhynchus lapathi* L.
 416. *Coeliodes didymus* F.
 417. *Ceuthorhynchus assimilis*
 Payk.
 418. — *pollinarius* Forster.
 419. *Rhinoncus castor* F.
 420. *Poophagus sisymbrii* F.
 421. *Cionus scrophulariae* L.
 422. *Gymnetron campanulae* L.
 423. *Nanophyes Lythri* Gm.
 424. *Calandra palmarum* L.
 aa. *Xylophagi* Latr.
 425. *Hylurgus piniperda* F.
 426. *Bostrichus laricis* F.
 427. *Apate domestica* Gyllh.
 428. *Cis boleti* F.
 429. *Lathridius acuminatus* Pk.
 430. *Mycetophagus quadrimacu-*
 latus F.
 431. — *multipunctatus* F.
 432. *Cerylon histeroideus* F.
 433. *Rhyzophagus dispar* Payk.
 434. *Bitoma crenata* F.
 bb. *Longicornia* Latr.
 435. *Prionus giganteus* L.
 436. — sp. (Brasilien).
 437. — *coriarius* F.
 438. *Acrocinus longimanus*.
 439. *Hamaticherus cerdo* L.
 440. *Aromia moschata* L.
 441. *Hylotrupes baiulus* Fabr.
 442. *Callidium violaceum* L.
 443. *Clytus arietis* L.
 444. *Acanthocinus* sp. (Brasilien).
 445. *Trachyderes cinctus*.
 446. — sp. (Brasilien).
 447. *Dorcacerus* sp. (Brasilien).
 448. *Lamia aedilis* L.
 449. — *textor* F.
 450. — sp. (Brasilien).
 451. — sp. (Statien).
 452. *Pogonocherus pilosus* F.
453. *Saperda carcharias* F.
 454. *Anaetia praeusta* F.
 455. *Phytaecia cylindrica* F.
 456. *Rhagium inquisitor* F.
 447. *Strangalia armata* Hbst.
 458. *Stenura quadrifasciata* L.
 459. — *melanura* L.
 cc. *Chrysomellini* Dej.
 1. *Criocerides* Latr.
 460. *Donacia semicuprea* Panz.
 461. — *menyanthidis*.
 462. — *discolor*.
 463. *Lema asparagi* L.
 464. *Auchenia subspinosa* Panz.
 2. *Cassideae*.
 465. *Cassida rubiginosa* Ill.
 466. — sp. (Brasilien).
 467. — sp. (Brasilien).
 3. *Gallerucoideae*.
 468. *Adimonia tanaceti* L.
 469. *Galleruca lineola* F.
 470. *Agelastica alni* L.
 471. *Phyllobrotica quadrimacu-*
 lata L.
 472. *Luperus flavipes* L.
 473. *Haltica oleracea* L.
 4. *Chrysomelini*.
 474. *Chrysomela goettingensis* L.
 475. — *polita* F.
 476. *Lina populi* L.
 477. — *aenea* L.
 478. *Gonioctena viminalis* Panz.
 479. *Gastrophysa polygoni* L.
 480. *Phratora vitellinae* L.
 481. *Phaedon cochleariae* F.
 482. *Helodes phellandrii* L.
 5. *Cryptocephaloideae*.
 483. *Clythra quadripunctata* L.
 484. *Cryptocephalus sexpuncta-*
 tus L.

485. *Cryptocephalus sericeus* L.
 486. — *moraei* L.
 6. *Erotyle*nae.
 487. *Triplax aenea* F.
 488. *Phalacrus corruscus* Payk.
 489. — *bicolor*.
 dd. *Fungicolae* Latr.
 490. *Endomychus coccineus* F.
 cc. *Aphidophagi* Latr.
 491. *Coccinella renipustulata* Illig.
 592. — *variabilis* Gylh.
 493. — *conglobata* Gylh.
 494. — *tredecimpunctata* F.
 495. — *quatuordecimguttata* F.
 496. *Scymnus analis* Glh.
 497. *Coccidula pectoralis* Fabr.
- II. *Aarevingede* (Hymenoptera).
 a. *Tenthredines*.
 498. *Cimbex femorata*.
 499. *Hylotoma ustulata* m. f.
 500. *Pristiphora albipes* f.
 501. *Cladius difformis* m. f.
 502. *Nematus miliaris*.
 503. — *betulae*.
 504. — *salicis*.
 505. *Craesus septentrionalis*.
 506. *Selandria serva* m. f.
 507. — *luteola*.
 508. — *lativentris*.
 509. — *ovata*.
 510. — *ephippium*.
 511. *Athalia spinarum* m. f.
 512. — *rosae*.
 513. *Allantus scalaris*.
 514. — *notha*.
 415. — *instabilis*.
 516. — *rufiventris*.
 417. — *ater* m. f.
 518. — *flavicornis*.
519. *Allantus lividus*.
 520. — *lateralis*.
 521. *Dolerus niger*.
 522. — *gonager*.
 523. — *palustris*.
 524. — *eglanteriae* m. f.
 525. *Strongylogaster cingulata*.
 526. *Lyda silvatica*.
 527. *Cephus floralis*.
 528. *Emphytus serotinus*.
 529. — *agilis*.
 b. *Urocerata*.
 530. *Sirex gigas*.
 c. *Evanides*.
 531. *Evania minuta*.
 532. *Foenus jaculator*.
 d. *Braconides*.
 533. *Coelinus niger*.
 534. *Spathius clavatus*.
 535. *Aphidius* sp.
 536. *Perilitus* sp.
 537. *Microgaster* sp.
 538. *Rogas dissector*.
 539. *Alysia manducator*.
 e. *Ichneumonides*.
 540. *Ephialtes mediator*.
 541. — *carbonarius*.
 542. *Glypta vulnerator*.
 543. *Lissonota catenator*.
 544. — *murina*.
 545. *Banchus falcator*.
 546. *Exetastes nigripennis*.
 547. *Ichneumon annulator*.
 548. — *sarcitorius* m. f.
 549. — *luteiventris* m. f.
 550. — *luctatorius*.
 551. — *extensorius*.
 552. — *fabricator*.
 553. — *sicarius*.
 554. — *amatorius*.
 555. — *melanogonus*.

556. *Ichneumon albicinctus*.
 557. — *vacillatorius*.
 558. — *fusorius* m. f.
 559. *Megastylus cruentator*.
 560. *Tryphon rutilator*.
 561. — *elongator*.
 562. *Stilpnus* sp.
 563. *Hemiteles areator*.
 564. *Orthocentrus* sp.
 565. *Pezomachus agilis*.
 566. *Anomalon flaveolatum*.
 567. *Pimpla rufata*.
 568. *Plectiscus* sp.
 569. *Bassus strigatus*.
 570. *Ophion luteus*.
 571. — sp.
 572. *Campoplex argentatus*.
 573. — *crassicornis*.
 574. — *difformis*.
 575. — *mixtus* m. f.
 576. *Cryptus hostilis*.
 577. — sp.
 578. — *ornatus*.
 579. — *titillator*.
 580. *Phygadeuon profligator*.
 581. — *ambiguus*.
 582. — *laevigatus*.
 583. *Exenterus cephalotes*.
- f. *Oxyuri*.
584. *Psilus cornutus*.
 585. *Belyta* sp.
 586. *Cinetus* sp.
 587. *Helorus anomalipes*.
 588. *Ceraphron* sp.
 589. *Codrus* sp.
- g. *Gallicolae*.
590. *Figites* sp.
 591. *Cynips rosae*.
 592. — sp.
- h. *Chalcidites*.
593. *Chalcis sispes*.
 594. *Eurytoma abrotani*
 595. *Torymus bedeguaris*.
- i. *Fornicariae*.
596. *Formica rufa*.
 597. *Myrmica* sp.
- k. *Mutillariae*.
598. *Mutilla europaea*.
 599. — *ephippium*.
 600. *Myrmosa atra*.
- l. *Scolietae*.
601. *Tiphia femorata*.
- m. *Sapygites*.
602. *Sapyga* sp.
- n. *Pompilii*.
603. *Ceropales maculata*.
 604. *Priocnemis exaltatus* m. f.
 605. — *fuscus*.
 606. *Pompilus sericeus*.
 607. — *niger*.
 608. — *fuscus* m. f.
 609. — *spissus*.
 610. — *plumbeus*.
- o. *Sphegides*.
611. *Ammophila campestris*.
 612. — *viatica*.
 613. — *sabulosa*.
- p. *Bembecides*.
614. *Bembex rostrata*.
- q. *Larratae*.
615. *Larra* sp. (*Sicilien*).
 616. *Tachytes spinipes*.
- r. *Nyssonii*.
617. *Oxybelus uniglumis*.
- s. *Crabronites*.
618. *Crabro* sp.
 619. *Trypoxylon figulus*.
 620. *Mellinus arvensis* m. f.
 621. *Psen atratus*.

622. *Psen bicolor*.
 623. *Pemphredon tristis*.
 624. — *lugubris* m. f.
 625. *Solenius vagus*.
 626. *Thyreopus cibrarius* m. f.
 t. *Chrysides*.
 627. *Chrysis ignita*.
 628. *Cleptes semiaurata* m. f.
 u. *Vespariae*.
 629a. *Odynerus spinipes*.
 629b. — *parietum*.
 630. *Vespa vulgaris*.
 631. — *crabro*.
 v. *Andrenetae*.
 632. *Colletes succincta*.
 633. *Hylaeus labiatus*.
 634. *Sphecodes gibbus*.
 635. *Halictus rubicundus*.
 636. — *seladonius*.
 637. — *abdominalis*.
 638. — *nitidiusculus* m. f.
 639. *Andrena albicans* m. f.
 640. — *nitida*.
 641. — *armata*.
 x. *Apiariae*.
 642. *Bombus arenarius*.
 643. — *lapidarius*.
 644. — *terrestris*.
 645. — *campestris*.
 646. — *soroensis*.
 647. — *mniorum*.
 648. — *hortorum*.
 649. — *Scrimshiranus*.
 650. *Megachile Willoughbyella*
 m. f.
 651. *Eucera longicornis*.
 652. *Chelostoma florissomis*.
 653. *Epeolus variegatus*.
 654. *Osmia fulviventris*.
 655. *Episyron rufipes*.
 656. *Saropoda quadrimaculata*.
 657. *Anthophora parietina*.

III. *Skjælvingedede* (Lepidoptera).

a. *Papillones* L.

1. *Papilionides* Bois d.
 658. *Papilio Machaon* L.
 659. *Parnassius Apollo* L.
 2. *Pierides* Bois d.
 660. *Pieris brassicae* L. m. f.
 661. — *napi* L.
 662. *Anthocharis cardamines* L.
 m. f.
 663. *Rhodocera rhamni* L.
 3. *Lycaenides* B.
 664. *Thecla betulae* L. m. f.
 665. *Polyommatus Chryseis* Fabr.
 m. f.
 666. — *Phlaeas* L.
 667. *Lycaena Aegon* Borkh. m. f.
 4. *Nymphalides* B.
 668. *Argynnis Paphia* L.
 669. — *Selene* Fabr.
 670. *Melitaea Dictynna* Esp.
 671. *Vanessa Atalanta* L.
 672. — *Io* L.
 673. — *urticae* L.
 5. *Satyrides* B.
 674. *Satyrus Pamphilus* L.
 675. — *Megaera* L. m. f.
 6. *Hesperides* B.
 676. *Hesperia Silvanus* Fabr.
 677. *Syrichthus Alveolus* Hüb n.
 b. *Sphinges* L.
 1. *Sesiariae* B.
 678. *Sesia apiformis* L.
 2. *Sphingides* B.
 679. *Macroglossa fuciformis* L.
 680. *Deilephila galii* F.
 681. *Sphinx ligustri* L.
 682. *Smerinthus populi* L.

3. *Zygaenides* B.
 683. *Zygaena lonicerae* Esp.
 684. *Procris statices* L.
 c. *Bombyces* L.
 1. *Lithosides* B.
 685. *Lithosia mesomella* L.
 686. *Nudaria mundana* L.
 2. *Chelonides* B.
 687. *Nemeophila plantaginis* L.m.f.
 688. *Deiopeia jacobaeae* L.
 689. *Chelonia Caia* L.
 690. *Arctia lubricipeda* L. Fabr.
 3. *Liparides* B.
 691. *Liparis auriflua* L. m. f.
 692. *Orgyia pudibunda* L.
 693. — *antiqua* L. m. f.
 4. *Bombycini* B.
 694. *Gastropacha neustria* L. m. f.
 695. *Odonestis potatoaria* L. m. f.
 5. *Saturnides* B.
 696. *Saturnia carpini* Bork.
 6. *Zeuzerides* B.
 697. *Cossus ligniperda* Fabr.
 698. *Hepiolus silvinus* L.
 7. *Drepanulides* B.
 699. *Platypteryx unguicula* Hübn.
 8. *Notodontides* B.
 700. *Dicranura vinula* L.
 701. *Notodonta camelina* L.
 702. *Diloba coeruleocephala* L.
 d. *Noctuae* L.
 1. *Noctuobombycini* B.
 703. *Cymatophora bipuncta* Bork.
 704. *Cleoceris Oo* L.
 705. *Plastenis retusa* L.
 2. *Bombycoides* B.
 706. *Acronycta tridens* F.
3. *Amphipyrides* B.
 707. *Gonoptera libatrix*.
 708. *Mania typica* L.
 4. *Noctuides* B.
 709. *Triphaena pronuba* L.
 710. *Spaelotis augur* L.
 711. *Agrotis segetum* Syst. Vienn.
 712. — *exclamationis* L.
 713. *Heliophobus graminis* L.
 5. *Hadenides* B.
 714. *Luperina lateritia* Esp.
 715. — *basilinea* F.
 716. *Apamea strigilis* L.
 717. *Hadena brassicae* L.
 718. — *dentina* Esp.
 719. *Agriopsis aprilina* L.
 720. *Miselia oxyacanthae* L.
 721. *Dianthoecia conspersa* S. V.
 6. *Caradrinides* B.
 722. *Caradrina cubicularis* S. V.
 7. *Orthosides* B.
 723. *Orthosia gracilis* F.
 724. — *gothica* L.
 725. *Cosmia trapezina* L.
 8. *Xylinides*.
 726. *Cucullia umbratica* L.
 9. *Plusides* B.
 727. *Abrostola urticae* Hübn.
 728. *Plusia Jota* L.
 729. — *Gamma* L.
 10. *Heliorthides* B.
 730. *Anarta arbuti* F.
 11. *Catocalides* B.
 731. *Catocala nupta* L.
 12. *Noctuophalaenides* B.
 732. *Euclidia Mi* L.
 733. — *glyphica* L.

e. Geometrae L.

734. *Metrocampa margaritaria* L.
 735. *Urapteryx sambucaria* L.
 736. *Rumia crataegata* L.
 737. *Ennomos angularia* S. V.
 738. *Halia wavaria* L.
 739. *Numeria pulveraria* L.
 740. *Anisopteryx aescularia*
 S. V. m.
 741. *Hibernia leucophaearia*
 S. V. m.
 742. — *defoliaria* L. m. f.
 743. *Amphidasys betularia* L.
 744. *Boarmia repandaria* S. V.
 745. *Eubolia ferrugaria* S. V.
 746. — *scabraria* Tr.
 747. *Larentia rhamnata* F.
 748. — *bilineata* L.
 749. — *dilutata* S. V.
 750. — *brumata* L. m.
 751. *Eupithecia rectangulata* F.
 752. *Cidaria prunata* L.
 753. *Melanippe maculata* F.
 754. — *marginata* L.
 755. — *alchemillata* L.
 756. *Melanthia montanaria* Tr.
 757. — *fluctuata* L.
 758. *Zerene grossulariata* L.
 759. *Cabera pusaria* L.
 760. *Acidalia decolorata* Hübn.
 761. *Siona dealbata* L.
 762. *Odezia chaerophyllata* L.

f. Pyralides L.

763. *Herminia tarsicrinalis* S. V.
 764. *Hypena proboscidalis* L.
 765. *Pyralis pinguinalis* L. m. f.
 766. *Nola stringulalis* S. V.
 767. *Botys forficalis* L.
 768. *Scopula prunalis* S. V.
 769. *Nymphula nymphaealis* L. m. f.
 770. *Pyrausta purpuralis* L.

g. Tortrices L.

771. *Halias prasinana* L.

772. *Tortrix ameriana* Tr.
 773. — *laevigana* S. V. m. f.
 774. *Ptycholoma Lecheana* L.
 775. *Penthina variegana* S. V.
 776. *Sciaphila Wahlbomiana* L.
 777. *Sericoris micana* S. V.
 778. *Aphelia pratana* Hübn.

h. Tineae L.

1. Crambina.

779. *Crambus pratorum* Zink.
 780. — *tristellus* S. V.
 781. *Eudorea pyralella* Hübn.
 782. *Galleria sociella* L. m. f.

2. Tinearina.

783. *Chimabacche phryganella*
 Hübn.
 784. — *fagella* S. V.
 785. *Tinea granella* L.
 786. *Adela Degeerella* L.
 787. *Plutella harpella* S. V.
 788. *Harpella bracteella* L.
 789. *Oecophora lacteella* S. V.
 790. *Yponomeuta agnatellus* Heyd.
 791. — *euonymellus* Heyd.
 792. — *padellus* Heyd.
 793. *Depressaria applanella* F.
 794. *Argyresthia Goedartella* L.

i. Alucitae L.

795. *Alucita pentadactyla* L.
 796. *Orneodes hexadactylus* L.

IV. *Covingedæ* (Diptera).

A. Nemocera.

a. Tipulariae culiciformes.

797. *Culex annulatus*.
 798. — *pipiens*.
 799. *Chironomus plumosus*.
 800. — *bifasciatus*.
 801. *Corethra plumicornis*.

802. *Tanypus monilis*.
 803. — sp.
 804. *Ceratopogon* sp.
 b. *Tipulariae noctuaciformes*.
 805. *Psychoda* sp.
 c. *Tipulariae tipuliformes*.
 806. *Limnobia modesta*.
 807. — *xanthoptera*.
 808. — *nubeculosa*.
 809. *Erioptera maculata*.
 810. *Trichocera hiemalis*.
 811. — *parva*.
 812. *Limnophila punctata*.
 813. *Cylindrotoma distinctissima*.
 814. *Ptychoptera contaminata*.
 815. *Ctenophora bimaculata* m. f.
 816. *Tipula vernalis*.
 817. — *lutescens*.
 818. *Pachyrhina pratensis*.
 819. *Pedicia rivosa*.
 d. *Tipulariae fungicolae*.
 820. *Platycera* sp.
 821. *Gnoristes apicalis*.
 822. *Sciophila rufa*.
 823. — sp.
 824. *Mycetophila* sp.
 825. *Ceroplastus sesioides* Wahlby.
 c. *Sciarinae* Zett.
 826. *Zygoneura sciarina*.
 827. *Sciara Thomae* m. f.
 828. — *morio*.
 f. *Simulides* Zett.
 829. *Simulia* sp.
 g. *Scatopsides* Zett.
 830. *Scatopsis* sp.
 831. *Penthetria holosericea*.
 h. *Hirteides* Bilb.
 832. *Dilophus febrilis*.
 833. *Hirtea Marci*.

834. *Bibio venosus*.
 835. — sp.
 i. *Rypbii* Zett.
 836. *Ryphus fenestralis*.

B. *Brachycera*.

I. a. *Xylophagi* Latr.

837. *Beris vallata*.
 838. *Xylophagus ater*.
 b. *Tabanii*.
 839. *Tabanus bovinus*.
 840. — *luridus*.
 841. — *bromius* m. f.
 842. — *rusticus*.
 843. *Haematopota pluvialis*.
 844. *Chrysops relictus*.

c. *Leptides* Meig.

845. *Leptis scolopacea* m. f.
 846. — *tringaria*.
 847. — *lineola*.
 848. *Chrysopila aurata*.
 849. — *bicolor*.
 850. — *luteola*.
 851. *Atherix crassicornis*.

d. *Anthracides* Fall.

852. *Therera nobilitata* m. f.
 853. *Anthrax cingulata* Zell.
 854. — *maura* L.

e. *Bombyliarii* Latr.

855. *Bombylius major*.

f. *Asilici* Latr.

856. *Dioctria oelandica*.
 857. — *rufipes*.
 858. *Dasyogon cinctus*.
 859. *Laphria gilva*.
 860. — *marginata*.
 861. *Asilus germanicus*.
 862. — *aestivus*.

863. *Asilus atricapillus*.
 864. *Leptogaster cylindricus*.
 g. *Hybolidae* Macq.
 865. *Hybos flavipes*.
 866. *Ocydromia rufipes*.
 h. *Tachydromides* Wiedm.
 867. *Tachydromia flavipes*.
 868. — *agilis* z.
 869. — *bicolor*.
 870. — *pectoralis*.
 871. — *minuta*.
 872. *Hemerodromia raptoria*.
 i. *Empidiæ* Fall.
 873. *Hilara maura*.
 874. — *clypeata*.
 875. *Empis livida*.
 876. — *chiroptera*.
 877. — *stercorea*.
 878. — *ignita*.
 879. — *tessellata*.
 880. *Rhamphomyia sulcata*.
 k. *Stratiomydæ* Z.
 881. *Sargus cuprarius*.
 882. *Chrysomyia formosa*.
 883. — *polita*.
 884. *Nemotelus uliginosus*.
 885. — *pantherinus*.
 886. *Oxycera trilineata*.
 887. *Stratiomys chamaeleon*.
 888. — *furcata*.
 889. — *nigrita*.
 890. — *viridula*.
 l. *Syrphici* Fall.
 891. *Chrysotoxum fasciolatum* m.f.
 892. *Ascia podagrica*.
 893. *Baccha elongata*.
 894. *Xylota silvarum*.
 895. — *segnis*.
 896. *Syrta pipiens*.
 897. *Milesia berberina*.
 898. *Pepiza lugubris*.
 899. *Rhingia rostrata*.
 900. — *campestris*.
 901. *Chrysogaster chalybeatus*.
 902. *Cheilosia oestracea*.
 903. — *variabilis*.
 904. — *albitarsis*.
 905. — *coemeteriorum*.
 906. — *Schmidtii*.
 907. *Syrphus pyrastris*.
 908. — *ribesii*.
 909. — *balleatus*.
 910. — *bifasciatus*.
 911. — *lunulatus*.
 912. — *lobatus*.
 913. *Sphaerophoria scripta*.
 914. — *picta*.
 915. *Sericomyia mussitans*.
 916. *Helophilus pendulus*.
 917. *Eristalis sepuleralis*.
 918. — *similis*.
 919. — *intricarius*.
 920. — *florens*.
 921. — *arbustorum*.
 922. — *horticola*.
 923. *Volucella bombylans*.
 924. — *plumata*.
 925. — *pellucens*.
 m. *Dolichopodes* Latr.
 926. *Hydrophorus littoreus*.
 927. — *ustatus*.
 928. *Anorthus jaculus*.
 929. *Raphium commune*.
 930. — *hamatum*.
 931. *Chrysotus gramineus*.
 932. *Ammobates plumipes*.
 933. *Dolichopus latipennis*.
 934. — *brevipennis*.
 935. — *pennitarsis*.
 936. — *planitarsis*.
 937. — *simplex*.
 938. — *ungulatus*.
 939. *Argyra diaphana*.

940. *Argyra quadrifasciata*.
941. *Medeterus curvipes*.

II. a. *Scenopini* Fall.

942. *Scenopinus fenestralis*.

b. *Myopariae* Macq.

943. *Myopa testacea*.

c. *Haematomyzides* Fall.

944. *Stomoxys siberita*.

945. — *calcitrans*,

d. *Oestrides* Latr.

946. *Gastrus equi*.

e. *Tachinariae* Meig.

947. *Echinomyia grossa*.

948. — *tessellata*.

949. *Tachina larvarum*.

950. — *leucocephala*.

951. — *vertiginosa*.

952. — *quadripustulata*.

953. — *pellucida*.

954. — *radicum*.

955. — *praetervisa*.

956. — *tremulae*.

957. — *lateralis*.

958. — *viridis*.

959. *Gonia capitata*.

f. *Dexiariae* Macq.

960. *Dexia canina*.

961. — *rustica*.

g. *Sarcophagariae* Zett.

962. *Cynomyia mortuorum*.

963. *Sarcophaga carnaria*.

964. — *haemorrhoea*.

h. *Muscariae* Zett.

965. *Lucilia Caesar*.

966. *Musca erythrocephala*.

967. — *cervina*.

968. *Pollenia rudis*.

969. *Mesembrina meridiana*.

970. *Curtoneura maculata*.

971. — *hortorum*.

I. *Anthomyzides* Macq.

972. *Dialyta erinacea*.

973. *Aricia errans*.

974. — *pallida*.

975. — *urbana*.

976. *Anthomyia variabilis*.

977. — *conica*.

978. — *duplicata*.

979. — *notata*.

980. — *quadrum*.

981. — *dentipes*.

982. — *leucostoma*.

983. — *pluvialis*.

984. — *scalaris*.

985. — *floralis*.

986. — *strigosa*.

987. *Caenosia nemoralis*.

988. *Lispa entaculata*.

k. *Ephydrinae* Zett.

989. *Notiphila cinerea*.

990. — *riparia*.

991. *Ephydra stagnalis*.

992. — *riparia*.

l. *Ochtiphilinae* Zett.

993. *Ochtiphila maritima*.

m. *Scatomyzides* Fall.

994. *Cordylura pubera*.

995. — *spinimana*.

996. *Scatophaga stercoraria*.

997. — *merdaria*.

998. — *littorea*.

n. *Sclomyzides*.

999. *Dryomyza florea*.

1000. — *anilis*.

1001. *Sciomyza cinerella*.

1002. *Sepedon sphegeus*.

1003. *Tetanocera marginata*.

1004. — *reticulata*.

1005. *Tetanocera pratorum*.
 1006. — *hieracii*.
 1007. — *arrogans*.
 1008. — *cucularia*.
- o. *Ortalis* Fall.
1009. *Ortalis urticae*.
 1010. — *vibrans*.
 1011. — *syngenesiae*.
 1012. *Trypeta aretii*.
 1013. — *cornuta*.
 1014. — *florescentiae*.
 1015. — *solstitialis*.
 1016. — *flava*.
 1017. *Sapromyza unicolor*.
 1018. — *quadripunctata*.
 1019. — *rorida*.
 1020. *Sepsis punctum*.
 1021. — *cylindrica*.
 1022. — *putris*.
 1023. *Lanxania longipennis*.
 1024. *Lonchaea vaginalis*.
- p. *Opomyzides* Fall.
1025. *Calobata petronella*.
 1025b. — *cibaria*.
 1026. *Micropeza filiformis*.
 1027. *Loxocera ichneumonea*.
 1028. *Psila fimetaria*.
 1029. — *rosae*.
 1030. — *nigra*.
- q. *Heteromyzides* Fall.
1031. *Helomyza flava*.
 1032. — *testacea*.
 1033. *Actora aestuum*.
 1034. *Calopa frigida*.
 1035. *Piophila atrata*.
 1036. *Borborus equinus*.
 1037. *Limosina limosa*.
- r. *Oscinides* Fall.
1038. *Meromyza fallatrix*.
- s. *Agromyzides* Fall.
1039. *Chlorops nasuta*.

t. *Trineurides* Zett.

1040. *Phora pulicaria*.
 u. *Coriaceae* Latr.
1041. *Hippobosca equina*.
 1042. *Ornithomyia viridula*.

V. *Actingede* (Neuroptera).

1043. *Phryganea* sp.
 1044. *Sialis lutaria*.
 1045. *Panorpa communis*.
 1046. *Hemerobius perla*.
 1047. *Ephemera* sp.
 1048. *Libellula depressa*.
 1049. *Agrion puella*.

VI. *Skindvingede* (Orthoptera).

1050. *Locusta viridissima*.
 1051. — sp. (Brasilien).
 1052. *Truxalis* sp. (Bengalen).
 1053. *Acridium* sp. (Sydamerika).
 1054. — sp. (Guinea).
 1055. *Gryllus campestris*.
 1056. *Acheta domestica*.
 1057. *Gryllotalpa vulgaris*.
 1058. *Mantis* sp. (Brasilien).
 1059. — sp. (Guinea).
 1060. *Phasma* sp. (Sydamerika).
 1061. *Blatta* sp. (Brasilien).
 1062. *Forficula auricularia*.

VII. *Næbmundede* (Rhynchota).

A. Homoptera.

1063. *Cicada mannifera*.
 1064. — sp. (Brasilien).
 1065. *Fulgora laternaria*.
 1066. — *candelaria*.
 1067. *Membracis* sp.) (Brasilien)
 1068. — sp.) (Brasilien)
 1069. *Cercopis sanguinolenta*.
 1070. — *lineata*.
 1071. — sp. (Brasilien).

B. Heteroptera.

1072. *Scutellera* sp. (Java).
 1073. — sp. (Indien).
 1074. *Philia* sp. (Java).
 1075. *Tetyra* maura.
 1076. *Cimex* prasinus.
 1077. — baccarum.
 1078. — rufipes.
 1079. *Acanthosoma* collaris.
 1080. — grisea.
 1081. *Amaurus* sp. (Java).
 1082. *Edessa* sp. (Brasilien).
 1083. *Aspongopus* sp. (Java).
 1084. *Aelia* acuminata.
 1085. *Alydus* sp. (Brasilien).
 1086. *Cerbus* sp. (Brasilien).
 1087. *Coreus* sp. (Brasilien).
 1088. *Nematopus* sp. (Indien).

1089. *Reduvius* sp. (Brasilien).
 1090. *Arilus* serratus.
 1091. *Pachymerus* silvestris.
 1092. *Capsus* pastinacae.
 1093. — striatus.
 1094. — campestris.
 1095. *Zosmenus* capitatus.
 1096. *Hebrus* pusillus.
 1097. *Miris* dolabratus.
 1098. — sp.
 1099. *Salda* littoralis.
 1100. *Aradus* corticalis.
 1101. — betulac.
 1102. *Gerris* lacustris.
 1103. *Notonecta* glauca.
 1104. *Belostoma* sp.) (Brasilien).
 — sp.)

B. Tusindfødder.

1105. *Scolopendra* sp. (tøret).
 1106. — sp. (i Spiritus).

C. Arachnider.

1107. *Mygale* fasciata.
 1108. *Telyphonus* sp. (Brasilien).
 1109. *Buthus* afer.
 1110. *Scorpio* germanus.
 1111. *Scorpio* sp. (Brasilien).
 1112. — sp. (i Spiritus).
 1113. *Trombidium* sp. (Guinea;
 i Spiritus).

D. Krustaceer.**I. Tiføddede (Decapoda).**

1114. *Portunus* Maenas) tørrede.
 1115. *Calappa* sp.)
 1116. *Grapsus* sp. (Midtøsthavet).
 1117. *Gelasimus* Maracoanni.
 1118. *Pagurus* (2 sp. Vestindien).
 1119. *Scyllarus* arctus.
 1120. *Peneus* Caramota.
 1121. *Palaemon* jamaicensis.
 1122. *Astacus* marinus) tørrede.
 1123. — fluviatilis)
 1124. *Pagurus* sp. Larve i første
 Stadium.
 1125. Ditto i andet Stadium
 (Island).
 1126. *Hyas* araneus (første Sta-
 dium).
 1127. Ditto (andet Stadium).

II. Mundføddede (Stomatopoda).

1128. *Squilla stylifera* Latr.
 1129. *Gonodactylus chiragra*.
 1130. *Thysanopus* sp. }
 1131. *Alima* sp. } *Atlant-*
 1132. *Erichthus* sp. } *terhavet.*
 1133. *Leucifer* sp.
 1134. *Phyllosoma* sp.

III. Dobbeltsføddede (Amphipoda).

1135. *Lysianassa lagena*.
 1136. *Gammarus Sabini*.
 1137. — *locusta*.
 1138. *Hyperia* sp. (*Atlantterhavet*).

IV. Figeføddede (Isopoda).

1139. *Idothea* sp. (*Græroerne*).
 1140. *Aega* sp. (*Grønland*).

V. Blæreføddede (Laemodipoda).

1141. *Nymphon* sp.
 1142. *Cyamus ceti*.
 1143. *Caprella septentrionalis*.

VI. Blødskaaløde (Entomostraca).

1144. *Apus productus*.

1145. *Branchipus paludosus*.
 1146. *Cetochilus* sp. (*Nordfjæen*).
 1147. *Daphnia* sp. (*Grønland*).

VII. Trelefsføddede (Cirripeda).

1148. *Anatifa laevis*.
 1149. — *cygnea*.
 1150. — *sulcata* Leach.
 1151. *Balanus sulcatus*.
 1152. — sp. (*paa en Haliotis*).
 1153. — sp. (*flere Skaller af ubestemte Arter*).

VIII. Normundede (Siphonostomata).

1154. *Caligus* sp. (*Finnmarken*).
 1155. *Caligus* sp. (*af Graafei*).
 1156. *Dichelestium sturionis*.
 1157. *Cecrops muricatus* Kr.

IX. Lærner (Lernaeacea).

1158. *Clavagella hippoglossi*.
 1159. *Lernaea branchialis*.
 1160. — *cornuta*.
 1161. *Lernaeopoda elongata*.
 1162. *Anchorella* sp.

E. Annelider.

I. Egentlige Annelider.

1163. *Nereis* sp.
 1164. — sp.
 1165. *Lepidonote* sp. (*Grønland*).
 1166. — sp. (*Grønland*).
 1167. *Aphrodite aculeata*.
 1168. *Amphinome* sp. (*Puerto Cabello*).
 1169. *Sabella* sp. (*Middelhavet*).
 1170. *Onuphis Eschrichtii*.

II. Indvoldsorme.

1171. *Gordius aquaticus*.

1172. *Ascaris lumbricoides*.
 1173. — sp. (*af en Sælhund*).
 1174. *Echinorrhynchus gigas*.
 1175. — sp. (*af en Fugl*).
 1176. *Distoma hepaticum*.
 1177. *Hexacotyle* sp. (*af en Fiskegælle*).
 1178. *Taenia* sp.
 1179. *Bothryocephalus* sp. (*af en Fiske*).
 1180. *Ligula simplicissima*.
 1181. *Echinococcus* sp. (*af en Lever*).

4. Bløddyr.

A. Mollusca cephalophora.

- I. **Blekksprutter (Cephalopoda).**
1182. *Sepia* sp.
 1183. — *officinalis* (Ryggsfaden).
 1184. *Loligo sagittata*.
 1185. *Heledone moschata*.
 1186. *Argonauta Argo* } Skaffer i
 1187. *Nautilus pom-* } Conchylic-
 pilius } samlingen.
 1188. *Spirula fragilis*
- II. **Vingesnegle (Pteropoda).**
1189. *Clio borealis*.
 1190. *Hyalaea longirostris*.
- III. **Snegle (Gasteropoda).**
- a. \S *Spiritus*:
1191. *Aeolidia papillata*.
 1192. *Glaucus* sp. (Atlantehavet).
 1193. *Doris testudinaria*.
 1194. — *liturata*.
 1195. *Tritonia arborescens*.
 1196. *Bullaea aperta*.
 1197. *Aplysia* sp. (Sicilien).
 1198. *Chiton asellus*.
 1199. — *granulosus*.
 1199b. — sp. (Mexico).
 1200. *Dentalium entale*.
 1201. *Haliotis tuberculata*.
 1202. *Patella vulgata*.
 1202b. — *testudinaria*.
 1203. *Purpura* sp.
- b. \S *Conchylicsamlingen*:
1204. *Helix* (*Nanina*) *bistri-*
 alis Bk. 2
1205. *Helix* (*Carocolla*) *caro-*
 colla L. 1
1206. — (*Eurystoma*) *vit-*
 tata Müll. 1
1207. — (*Acavus*) *melano-*
 tragus Born. 1
1208. — (*Helicogena*) *hor-*
 tensis Müll. 7
1209. — — *nemoralis* L. 8
1210. — (*Arianta*) *arbusto-*
 rum L. 5
1211. — (*Caenatoria*) *po-*
 matia L. 5
1212. *Succinea putris* L. (*am-*
 phibia Drp.) 1
1213. *Achatina flammea* Müll. 1
1214. — *strigata* Müll. . . 1
1215. — *striatula* Müll. . . 2
1216. — *variegata* Roissy
 (*perdix* Lam.) 1
1217. — *Lessonis* Blv. . . 1
1218. — sp. 1
1219. *Cyclostoma volvulus* Müll. 2
1220. *Ampullaria carinata*
 Swson. 2
1221. *Scalaria scalaris* L. (*pre-*
 tiosa Lam.) 1
1222. — *clathrus* L. . 1
1223. *Solarium perspectivum* L. 4
1224. *Siliquaria muricata* Born. 1
1225. *Vermetus* sp. 1
1226. *Turritella duplicata* L. . 3
1227. — sp. 2
1228. *Melania aurita* Müll. . . 1
1229. *Cerithium radula* L. . . 1
1230. — *vertagus* L. . 2
1231. — *chinense* Ch.
 (*obeliscus* Brug). 1
1232. — *palustre* L. . 1

Esp.

Esp.

	Exp.		Exp.
1233. Aporrhais (Chenopus Phil) pes pelicani L.	2	1269. Conus striatus L. . . .	1
1234. Pterocera lambis L. . .	3	1270. — nussatella L. . .	1
1235. Strombus gigas L. . . .	3	1271. Pleurotoma javana L. (nodifera Lam)	1
1236. Sanne , ynagre Exp.	9	1272. Terebra dimidiata L. . .	2
1237. — pugilis L.	2	1273. — subulata L. . . .	1
1238. — costoso-muricatus Mart. (bitubercu- laris Lam.)	1	1274. Eburna canaliculata Schum.	3
1239. — gallus L.	1	1275. Bullia vittata L. . . .	1
1240. — rosaceus Mart. (bubonius Lam.)	3	1276. Nassa laevis Ch. (B. canaliculatum Lam.)	1
1241. — variabilis Swson. . .	1	1277. Mitra retusa Lam. . . .	1
1242. — canarium L.	1	1278. Ricinula undata Ch. . .	1
1243. — gibbus Mart (isa- bella Lam.)	1	1279. — stellata Bolt (Pur- pura hippocastanum Lam.)	2
1244. — fasciatus Born. (lineatus Lam.)	1	1280. Purpura ascensionis Q. & G.	1
1245. — decorus Bolt (mar- tiniquus Lam.)	1	1281. — Rudolphi Ch. . . .	2
1246. — marginatus L. . . .	1	1282. — patula L.	3
1247. — plicatus Lam.	4	1283. — sacellum Ch. . . .	1
1248. — gibberulus L.	2	1284. — crassa Mart. (Py- rula rapa Lam., rapifor- mis Born)	2
1249. — succinctus L.	8	1285. Buccinum tranquebari- cum Ch.	1
1250. Conus nicobaricus Hwass.	1	1286. — undosum L.	2
1251. — leucostictus Hw. . . .	2	1287. — proteus Reeve . . .	1
1252. — lividus Hw.	2	1288. Murex pomiformis Mart. (asperrimus Lam.)	2
1253. — pulicarius Hw. . . .	2	1289. — megaceros Sow. . .	1
1254. — hebraeus L.	1	1290. — virgineus Bolt (an- guliferus Lam.)	2
1255. — chaldaeus Bolt (vermiculatus Lam.)	1	1291. — frondosus Mart. (inflatus Lam)	1
1256. — virgo L.	2	1292. — ramosus L. (adu- stus Lam.)	1
1257. — litteratus L.	1	1293. — cornu cervi Mart. (calcitrapa Lam)	2
1258. — miles L.	1	1294. — capucinus Ch. . . .	1
1259. — hyaena Hw.	2	1295. — duplicatus Ch. (tenuispina Lam.)	1
1260. — malaccanus Hw. . . .	1	1296. — tribulus L. (cras- sispina Lam.)	2
1261. — daucus L.	1		
1262. — leoninus Hw.	1		
1263. — sigulinus L.	1		
1264. — papilionaceus Hw. . .	1		
1265. — betulinus L.	1		
1266. — prometheus Hw. (?)	1		
1267. — testudinarius Mart.	2		
1268. — informis Hw.	1		

	C. sp.		C. sp.
1297. <i>Murex trapa</i> Bolten (Martinianus Reeve)	1	1333. <i>Cassis testiculus</i>	10
1298. — <i>haustellum</i> L. . . .	2	1334. <i>Cypraea tigris</i> L. . . .	8
1299. — <i>brandaris</i> L. . . .	2	1335. — <i>mauritiana</i> L. . . .	2
1300. <i>Turbinella nassatula</i> Lam.	1	1336. — <i>exanthema</i> L. . . .	2
1301. — <i>cornigera</i> L. . . .	2	1337. — <i>arabica</i> L. . . .	4
1302. — <i>pyrum</i> L. (?)	1	1338. — <i>carneola</i> L. . . .	1
1303. <i>Fasciolaria trapezium</i> L.	1	1339. — <i>caurica</i> L. . . .	1
1304. — <i>ponderosa</i> Jonas	1	1340. — <i>vitellus</i> L. . . .	2
1305. — <i>filamentosa</i> Ch. . . .	1	1341. — <i>stercoraria</i> L. . . .	2
1306. — <i>tulipa</i> L. . . .	5	1342. — <i>lurida</i> L. . . .	3
1307. <i>Fusus nicobaricus</i> Ch. (?)	1	1343. — <i>isabella</i> L. . . .	2
1308. — <i>antiquus</i> L. . . .	4	1344. — <i>caput serpentis</i> L.	3
1309. <i>Cassidulus</i> (<i>Pyru</i> la Lam.) <i>pugilinus</i> Born. (<i>P. vesper-</i> <i>tilio</i> Gnv.)	6	1345. — <i>lynx</i> L. . . .	1
1310. — <i>morio</i> L. . . .	1	1346. — <i>erosa</i> L. . . .	4
1311. <i>Ranella undata</i> L. (<i>Buc-</i> <i>cinum</i> L.)	7	1347. — <i>ocellata</i> L. . . .	1
1312. — <i>granularis</i> Bolt (<i>granifera</i> Lam)	1	1348. — <i>helvola</i> L. . . .	1
1313. — <i>quercina</i> Mörch	1	1349. — <i>succincta</i> L. (<i>ci-</i> <i>nerea</i> Gm.)	1
1314. — <i>rana</i> L. . . .	4	1350. — <i>miliaris</i> Gm. . . .	1
1315. — <i>bufonia</i> Bolt (<i>spi-</i> <i>nosa</i> Lam.)	2	1351. — <i>annulus</i> L. . . .	1
1316. <i>Tritonium ridens</i> Reeve	1	1352. — <i>moneta</i> L. . . .	2
1317. — <i>tritonis</i> L. . . .	1	1353. — <i>onyx</i> L. . . .	1
1318. — <i>variegatum</i> Lam.	3	1354. <i>Ovula verrucosa</i> L. . . .	1
1319. — <i>pileare</i> L. . . .	2	1355. — <i>gibbosa</i>	2
1320. — <i>ficoides</i> Reeve. . . .	2	1356. <i>Marginella undulata</i> Mart. (<i>rosea</i> Lam.)	2
1321. — <i>femorale</i> L. . . .	3	1357. — <i>angustata</i> Sow. (?)	1
1322. <i>Sycotypus ficus</i> L. . . .	4	1358. <i>Cymbium olla</i> L. . . .	1
1323. <i>Dolium cassis</i> Bolt (<i>ma-</i> <i>culatum</i> Lam.)	2	1359. — <i>porcinum</i> Lam.	1
1324. — <i>fasciatum</i> Mart. . . .	1	1360. <i>Voluta lapponica</i> L. . . .	1
1325. — <i>pennatum</i> Mart. . . .	1	1361. — <i>vesperilio</i> L. . . .	2
1326. <i>Cassidaria echinophora</i> L.	1	1362. <i>Harpa nablum</i> Mart. (<i>articularis</i> Lam.)	3
1327. <i>Cassis pyrum</i> Lam. . . .	3	1363. — <i>rosacea</i> Mart. . . .	1
1328. — <i>canaliculata</i> Brug.	3	1364. <i>Oliva megalostoma</i> Meush (<i>hiatula</i> Gm.)	2
1329. — <i>areola</i> L. . . .	1	1365. — <i>acuminata</i> Lam. (?)	2
1330. — <i>flammea</i> L. . . .	2	1366. — <i>gibbosa</i> Born. (<i>utri-</i> <i>culus</i> Lam.)	2
1331. — <i>tuberosa</i> L. . . .	4	1367. — <i>reticularis</i> Lam. . . .	10
1332. — <i>madagascariensis</i> Lam.	3	1368. — <i>ispida</i> Link (<i>fusi-</i> <i>formis</i> Lam.)	1
		1369. — <i>ispidula</i> L. . . .	3

	Expt.		Expt.
1370. <i>Oliva emicator</i> Meush.		1408. <i>Trochus fenestratus</i> Gm.	3
(guttata Lam.)	2	1409. <i>Turbo calcar</i> L.	2
1371. <i>Sigaretus concavus</i> . .		1410. — <i>rugosus</i> L.	1
1372. <i>Natica papilla</i> L.	2	1411. — <i>caelatus</i> Ch.	1
1373. — <i>glauca</i> L.	1	1412. — <i>helicinus</i> Born.	
1374. — <i>putamen</i> Meush.	1	(<i>cidaris</i> Gm.)	2
1375. — <i>mamilla</i> L.	1	1413. — <i>complanatus</i> Ch.	1
1376. — <i>alba</i> Montfort	1	1414. — <i>crenulatus</i> Ch.	1
1377. — <i>nitida</i> Donovan.	1	1415. — <i>sp.</i>	2
1378. — <i>canrena</i> L.	2	1416. <i>Nerita polita</i> L.	2
1379. — <i>lineata</i> Ch.	2	1417. — <i>bizonalis</i> Lam.	1
1380. — <i>collaris</i> Ch.	2	1418. — <i>peloronta</i> L.	2
1381. — <i>globosa</i> Ch.	1	1419. — <i>variegata</i> Ch.	
1382. — <i>undata</i> Meush.		(<i>versicolor</i> Gm.)	2
(<i>gochet</i> Adans.)	1		
1383. <i>Bulla ampulla</i> L.	3		
1384. — <i>solida</i> Gm.	1		
1385. — <i>maculosa</i> Mart.			
(<i>striata</i> Brug.)	1		
1386. <i>Patella granatina</i> L.	1		
1387. — <i>plicata</i> Born	1		
1388. — <i>vulgata</i> L.	2		
1389. — <i>rota</i> Ch.	2		
1390. — <i>miniata</i> Born.	1		
1391. <i>Crepidula nautiloides</i>			
Lesson	2		
1392. <i>Calyptrea equestris</i> L.	1		
1393. <i>Siphonaria</i> sp.	1		
1394. <i>Fissurella barbadensis</i> Gm.	4		
1395. — <i>nodosa</i> Born.	3		
1396. — <i>graeca</i> L.	2		
1397. <i>Dentalium</i> sp.	2		
1398. <i>Haliotis tuberculata</i> L.	2		
1399. — <i>asinina</i> L.	1		
1400. — <i>parva</i> L.	1		
1401. — <i>midiae</i> L.	1		
1402. <i>Trochus pica</i> L.	7		
1403. — (<i>Monodonta</i>)			
<i>labeo</i> L.	1		
1404. — <i>civicus</i> Ch. (ur-			
<i>banus</i> Gm.)	1		
1405. — <i>granularis</i> Bolt	2		
1406. — <i>maculatus</i> L.	1		
1407. — <i>maximus</i> Koch (?)	1		

B. Mollusca acephala.

I. Muslinger (Testacea).

a. § Spiritus:

1420. *Anodonta* sp. (*aabnet*).

b. § Conchyliensamlingen:

1421. *Aspergillum penis* L.
(*javanum* Lam.) 1

1422. *Pholas orientalis* Ch.
(1 *Biffal*)

1423. *Mya truncata* L. 1

1424. *Mactra nitida* Spyer 1

1425. — *glabrata* L. 1/2

1426. — *violacea* Ch. 1

1427. *Solen zeylanensis* Leach. 1

1428. — *minutissimus* Ch.
(*minus* Gm.) 1

1429. *Sanguinolaria deflorata*
L. (*rugosa* Lam.) 6

1430. *Psammobia rostrata*
Spgr. 1

1431. *Tellina radiata* L. 3/2

1432. — *interrupta* Solander (*maculosa* Lam.) 1

1433. — *fausta* Soland.
(*remies* var. Lam.) 2 1/2

	Ept.		Ept.
1434. <i>Tellina laevigata</i> L.	1/2	1470. <i>Lucina tigrina</i> L.	1
1435. — <i>lata</i> Gm.	1	1471. — <i>lactea</i> Lam.	1
1436. — <i>papyracea</i> Spgl.	1/2	1472. <i>Cardita</i> sp.	1
1437. — <i>edentula</i> Spgl. (<i>Lutraria tellinoides</i> Lam.)	1/2	1473. — <i>antiquata</i> L.	1
1438. <i>Donax cuneata</i> L.	2	1474. — <i>variegata</i> Brug.	1/2
1439. — <i>elongata</i> Lam.	2	1475. <i>Chama macerophylla</i> Ch.	1 1/2
1440. — <i>scripta</i> L.	2	1476. <i>Pectunculus penna-</i> <i>ceus</i> Lam.	1 1/2
1441. — <i>meroe</i> L.	5	1477. — sp.	1/2
1442. <i>Cytherea tripla</i> L.	5	1478. <i>Arca torta</i> Stp.	1
1443. — <i>laeta</i> Ch.	2	1479. — <i>fusca</i> Brug.	1
1444. — <i>maculata</i> L.	1	1480. — <i>navicularis</i> Brug.	1 1/2
1445. — <i>pectinata</i> L.	1	1481. — sp.	1/2
1446. — <i>scripta</i> L.	1	1482. — sp.	1
1447. <i>Artemis</i> sp.	1	1483. — <i>Deshayesii</i> Hanley	2
1448. <i>Cyprina Gaimardi</i> Martin	1	1484. — <i>antiquata</i> L. (?)	3/2
1449. <i>Venus punctata</i> Chem. (<i>punctifera</i> Lam.)	1	1485. — <i>rhomboidalis</i> Mart. (<i>inaequivalvis</i> Brug.)	1/2
1450. — <i>pinguis</i> Ch.	1	1486. — <i>granulata</i> L.	1
1451. — <i>radiata</i> Ch.	1	1487. — sp.	1 1/2
1452. — <i>granulata</i> Gm.	1	1488. <i>Trigonia</i> sp. (<i>Æoliffii</i>)	1
1453. — <i>paphia</i> L.	1/2	1489. <i>Unio testudinarius</i> Spgl. (<i>marginalis</i> Lam.)	2
1454. — <i>ziczac</i> L. S. N. ed. X (<i>cancellata</i> ed. XII)	1	1490. — <i>corrugatus</i> Müll.	1
1455. — <i>reticulata</i> L. (<i>corbis</i> Lam.)	1	1491. <i>Anodonta cellensis</i> Gm.	1
1456. — <i>puerpera</i> L.	1	1492. — <i>anatina</i> L.	3
1457. — <i>rugosa</i> Ch.	1 3/2	1493. <i>Modiola tulipa</i> L.	1
1458. <i>Cardium costatum</i> L.	1/2	1494. <i>Mytilus bilocularis</i> L.	2
1459. — <i>aculatum</i> L.	1/2	1495. — <i>smaragdinus</i> Ch. (<i>opalus</i> Lam.) (?)	1
1460. — <i>echinatum</i> L.	1/2	1496. <i>Perna isognomum</i> L.	1
1461. — <i>muricatum</i> L.	1	1497. — <i>obliqua</i> Gm.	2
1462. — <i>isocardia</i> L.	1 1/2	1498. <i>Meleagrina margariti-</i> <i>tifera</i> Lam.	1
1463. — <i>islandicum</i> Ch.	1	1499. — <i>inflata</i> Schum.	1
1464. — <i>edule</i> L.	1	1500. — <i>inflata</i> var. (?)	1
1465. — <i>flavum</i> L.	1	1501. — sp.	2
1466. — <i>medium</i> L.	1	1502. <i>Avicula atlantica</i> Lam.	1
1467. — <i>laevigatum</i> Ch.	1	1503. <i>Pinna rudis</i> L.	1
1468. — <i>pectinatum</i> L. (<i>aeolicum</i> Born)	1/2	1504. — <i>inflata</i> Ch.	1
1469. — <i>groenlandicum</i> Ch.	1 1/2	1505. — <i>pectinata</i> L.	1

1506. Pinna sp.	^{Expt.} 1	1525. Placuna sella Gm.	2
1507. Malleus vulgaris Lam.	2	1526. — placenta L.	2
1508. Tridacna squamosa Lam. (?)	1	II. Armsfødde (Brachiopoda). *	
1509. elongata Lam.	1	1527. Lingula anatina (Staf).	
1510. Lima squamosa Lam.	1	1528. Terebratula caput serpentis (2 Expt.)	
1511. Peeten radula L.	1	1529. Crania anomala (Orbicula norvægica Leach).	
1512. — islandicus Ch.	1 ³ / ₂	III. Sekdannede (Tunicata).	
1513. — ziczac Ch.	1	1530. Salpa polycratica (et tæsnet Exmpfar af proles catenata).	
1514. — pleuronectes L.	1	1531. — sp.	
1515. — gibbus L. (?)	1 ¹ / ₂	1532. Pyrosoma sp. } (Atlanters havet.)	
1516. Spondylus spathuliferus Lam.	2 ¹ / ₂	1533. — sp. } (Atlanters havet.)	
1517. — sp.	2	1534. Cynthia pyriformis.	
1518. Gryphaea excavata Lam. (Fosfil)	1	1535. Phallusia sp.	
1519. Ostrea edulis L.	1 ¹ / ₂	IV. Mosdyr (Bryozoa).	
1520. — hyotis L.	1	1536. Eschara sp. } torrede.	
1521. — sp.	1	1537. Flustra sp. } torrede.	
1522. — sp.	1	1537b. Cellularia sp.	
1523. — sp.	1 ² / ₂		
1524. — cognata Ch.	1		

5. Straaledyr.

A. Pighudede.

I. Søpølser (Holothuriae).

1538. Holothuria pentactes.

II. Søpindsuin (Echini).

(Alle i Skaller).

1539. Echinus esculentus.
1540. Echinometra sp.
1541. Echinoneus sp.
1542. Clypeaster rosaceus.
1543. Laganum sp.
1544. Lobophora sp.
1545. Spatangus flavescens.

III. Søstjerner (Asteroidea).

1546. Asterias sp. } torrede.
1547. — sp. }
1548. — sp.
1549. Ophiura sp.
1550. — sp.
1551. — sp. (en Arm).

B. Polyper.

(Paa nogle Spiritusexemplarer nær, alle Korallstøffe).

1552. Actinia sp. }
(Nordfjorden). } i Spiritus.
1553. — rubra. }
1554. Lucernaria auricularia. }

*) Disse og alle følgende Bløddyr og Straaledyr ere, hvor ingen anden Bemærkning er anført, i Spiritus.

1555. *Fungia agariciformis*.
 1556. *Oculina prolifera*.
 1557. — sp.
 1558. *Astraea* sp.
 1559. — sp.
 1560. *Maecandrina* sp.
 1561. *Heteropora* sp.
 1562. *Millepora* sp.
 1563. *Cellepora* sp.
 1564. *Retepora* sp.
 1565. *Myriapora* sp.
 1566. *Tubipora musica*.
 1567. *Corallium rubrum*.
 1568. *Isis hippuris*.
 1569. *Gorgonia flabellum*.
 1570. — sp.
 1571. *Pterogorgia* sp.
 1572. *Pennatula* sp.

1573. *Alecyonium digitatum* (Spiritus).
 1574. *Spongia officinalis*.

C. Gopler.

1575. *Veella* sp. (Atlantehavet).
 1576. *Porpita* sp. (Oceanet).
 1577. *Medusa digitalis*.
 1578. — sp. (Atlantehavet).
 1579. *Pelagia noctiluca*.
 1580. *Nigritina* sp. (med Knopper).
 1581. *Diphyes* sp.
 1582. — sp. (løse Stoffer).

D. Goplepolyper.

1583. *Coryne parasitica*.
 1584. *Salicornaria* sp. (terret).

II. Botanisk Samling.

1. Et Herbarium, indeholdende
 Repræsentanter for følgende Fa-
 milier:

I. Dicotyledoneae.

- A. **Thalamanthæ:** Hypericineae.
 Lineae. Theaceae. Caryo-
 phylleae. Tiliaceae. Gerania-
 ceae. Oxalideae. Malvaceae.
 Euphorbiaceae. Rutaceae. Ra-
 nunculaceae. Violaceae. Papa-
 veraceae. Berberideae. Rese-
 daceae. Cruciferae.
- B. **Calycanthæ:** Drupaceae. Ro-
 saceae. Onagrariae. Lythra-
 riae. Crassulaceae. Saxifraga-

riae. Leguminosae. Rham-
 neae. Cisseae. Araliaceae.
 Umbellatae.

- C. **Sympetalæ:** Jasmineae. Gen-
 tianeae. Asclepiadeae. Erica-
 ceae. Primulaceae. Plantagi-
 neae. Solanaceae. Personatae.
 Convolvulaceae. Labiatae.
 Asperifoliae. Campanulaceae.
 Rubiaceae. Lonicereae. Sam-
 buceae. Valerianeae. Dipsa-
 ceae. Synanthereae.

- D. **Synchlamydeæ:** Laurineae.
 Chenopodeae. Polygoneae. Ur-
 ticaceae. Amentaceae. Coni-
 feræ.

II. Monocotyledonae.

Orchideae. Hydrocharideae.
Liliaceae. Alismaceae. Junca-
ceae. Aroideae. Typhaceae. Cy-
peraceae. Gramineae.

III. Cryptogamae.

Filices. Equisetaceae. Musci.
Algae. Lichenes.

2. En Samling af Lovmøsser,
fløede i en Dug, skænket af Pa-
stor Rosod-Hansen.

3. En Samling af Træfrugter,
hvoriblandt Kogler af *Pinus pinea*
og andre, Bællen af *Ceratonia si-*
liqua og Nødden af *Areca*.

4. En Granfogle med nume-
rerede Stjæl for at vise Spirals-
ordningen.

5. Et Stængelspille af *Agave*
americana.

6. Et dito, overflaaret paa langs.

7. En Kasse med forskellige
Træsorter.

III. Samling af Forsteninger,

anaffet 1854.

A. Planteforsteninger.

1. *Rhamnus Decheni*.
2. *Echitonium Sophiae*.
3. *Pecopteris dentata*.
4. *Sphaenopteris elegans*.
5. *Neuropteris conferta*.
6. *Chondrites antiquus*.
7. *Sphaerococcites granulatus*.
8. *Fucus intricatus*.
9. *Equisetum columnare*.
10. *Syringodendron pachyderma*.
11. Ubenævnt.

B. Foraminiferer.

12. *Amphistegina Hoversi*.

C. Uægte Koraller.

13. *Pleurodictyum problematicum*
14. *Calamopora spongifer*.

15. *Cyatophyllum quadrigenium*.

16. — *caespitosum*.

17. *Chaetites radians*.

D. Ægte Koraller.

18. *Stylina (Astrea) limbata*.

19. *Thecosmilia trichotomum*.

20. *Turbinolia sinuosa*.

E. Svampe.

21. *Scyphia subfuscata*.

22. *Tragos acutimargo*.

- 22b. Flintsvamp af Skrivekrædet.

F. Bryozøer.

23. *Orbitolithes denticulina*.

- 23b. Bryozøer af Farøfalken.

G. Graptolither.

24. *Graptolithes turriculatus*.

II. Schinider.

25. *Laganum alternatum*.
26. *Clypeaster Kleinii*.
27. *Hemiaster obesus*.
28. *Spatangus retusus*.
29. *Galerites subacutus*.
30. *Cidarites coronatus*.

I. Crinoider.

31. *Pentacrinites pentagonalis*.
32. *Apiocrinites rosaceus*.
33. *Encrinites liliiformis*.
34. *Pentremites pyriformis*.

K. Brachiopoder.

35. *Productus aculeatus*.
36. *Spirifer attenuatus*.
37. — *speciosus*.
38. — *laevicosta*.
39. — *laevigatus*.
40. — *cardiospermifer*.
41. *Orthis (Leptaena) alternata*.
42. — *testudinaria*.
43. *Atrypa reticularis*.
44. *Terebratulula linguata*.
45. — *Henrici*.
46. — *concentrica*.
47. — *vulgaris*.
48. — *varians*.
49. — *insignis*.
50. — *Seba*.
- 50b. — *subglobosa*.
- 50c. — *flustracea (Faxo)*
51. *Pentamerus Sieberi*.
52. *Strygocephalus Burtini*.
53. *Calceola sandalina*.

L. Muslinger.

54. *Exogyra aquila*.
55. *Gryphaea arcuata*.
- 55b. — *Vesicularis (Faxo)*.
56. *Plagiostoma lineatum*.
57. *Pterinea arduennensis*.
- 57b. *Mytilus unguinus (Faxo)*.
58. *Inoceramus concentricus*.

- 59a. *Pectunculus crassus*.
- 59b. *Aria oblonga (Faxo)*.
60. *Cyrena exarata*.
- 60b. *Cyprina Islandica (Faxo)*.
61. *Megalodon cucullatus*.
62. *Trigonia costata*.

M. Snegle.

63. *Bellerophon primordialis*.
64. *Globulus ambulacrum*.
65. *Natica glaucinoides*.
66. — *gregaria*.
67. *Turritella terebralis*.
68. *Trochus laevis*.
- 68b. — *niloticiformis (Faxo)*.
69. *Euomphalus catillus*.
70. *Murchisonia intermedia*.
71. *Paludina multiformis*.
72. *Cerithium cinctum*.
73. *Fusus bulbiformis*.
74. — *burdigalensis*.
75. *Pyrula rusticula*.
76. *Pleurotoma granulato-cincta*.
77. *Buccinum arcuatum*.
- 77b. *Cypraea bullata (Faxo)*.
78. *Cyclostoma bivalvatum*.
79. *Helix alloides*.

N. Blæksprutter.

80. *Goniatites retrorsus*.
81. *Ceratites nodosus*.
82. *Ammonites Boudonti*.
83. — *polygyratus*.
84. — *Lamberti*.
85. — *Walcotti*.
86. — *amaltheus*.
87. *Scaphites pulcherrimus*.
88. *Nautilus Bouchardianus*.
- 88b. — *fricator (Faxo)*.
89. *Spirula compressa*.
90. *Orthoceratites gregaroides*.
- 90b. — *sp. (iwenste Dvergangsbform)*.
91. *Belemnites dilatatus*.
92. — *paxillosus*.

O. Krebsdyr.

93. *Cytherina baltica*.
 94. *Phacops latifrons*.
 95. *Ellipsocephalus Hoffii*.
 96. *Trinucleus Barrandi*.
 96b. *Brachyurus rugosus* (Fare).

P. Fiske.

97. *Leuciscus papyraceus*.
 98. *Leptolepis sprattiformis*.
 99. *Palaeoniscus Freieslebense*.
 100. — Duvernoyi.
 100b. En Haitand (*Oxyrhinus*)
 af Skrivekridtet.

101. En Gidsafføbning af en *Pterodactylus*.
 102. En dito af Føden af *Ichthyosaurus*.

IV. Den skandinavisk-mineralogiske Samling.

Oryktognostiske Mineralier.

A. Elementer.

1. Kobber.
 2. Sølv.
 3. Graphit.
 4. Svovl.

B. Svovlforbindelser.

5. Kobbergløds.
 6. Zinkblende.
 7-8. Blygløds.
 9. Zinnober.
 10. Kobberkies.
 11. Graa Svydgløds.
 12. Rødgylben.
 13. Glødskobalt.
 14-15. Svovlkies.
 16. Molybdangløds.

C. Altede Forbindelser.

- a. Sammensatte efter **K.**
 α. Kiseltsyre og kiselure Salte.
 17. Bjergkrystal.
 18-19. Kvarts.
 20. Amethyft.
 21. Chalcedon.
 22. Chrysopras.
 23. Hornsteen.
 24. Træsteen.
 25. Agat.
 26. Opal.
 27. Kiselstinter.
 28. Menilith.
 29. Augit.
 30. Kalkolith.

31. Asbest.
32. Hornblende.
33. Serpentin.
34. Talk.
35. Cyanit.
36. Sapphyrin.
37. Staurolith.
38. Orthoclas.
39. Feldspath.
40. Feldspath, Labradoriserende.
41. Spodumen.
42. Skapolith.
43. Chabasit.
44. Stilbit.
45. Mesotyp.
46. Vesuvian.
- 47=49. Granat.
50. Kolophonit.
51. Allochroit.
- 51b. Pyrop.
52. Glimmer.

β . Svovlsure og borsure forbindelser.

- 53=55. Tungspath.
56. Celestin.
- 57=59. Gips.
60. Boracit.
61. Turmalin.

b. Sammensatte efter \mathbb{R} .

- a. Alter.
62. Tinsteen.

63. Vasketin.
64. Rutil.

β . Salte.

65. Aragonit.
- 66=68. Kalkspath.
69. Marmor.
70. Kalkskalaktit.
71. Blyspath.
72. Malachit.
73. Lazur.

c. Sammensatte efter \mathbb{R}^2 .

74. Rubin.
75. Smirgel.
- 76=77. Jerngløds.
78. Bruunjernsteen.
79. Myremalm.
- 80=81. Magnetjernsteen.

D. Chlor- og Fluorforbindelser.

82. Kogsalt.
83. Apatit.
84. Grøn Blymalm.
- 85=86. Fluspath.
87. Topas.
88. Kryolith.

En Række Bjergarter og Forsteninger, navnlig til at oplyse Skandinaviens geognostiske Forhold.

A. Almindeligere Bjergarter.

a. Plutoniske og metamorphiske.

- 89=90. Granit.
- 91=92. Gneus.

93. Glimmerskifer.
94. Leerksifer.
95. Allunskifer.
96. Chloritksifer.
97. Diorit.
98. Basalt.

99. Porphyr.

100. Lava.

b. Neptuniste.

101. Sandsteen.

102. Sandsteen fra Anhelt.

103. Dvergangsalk.

104. Koralkalk.

105. Maastrichtkalk.

106. Kul.

107. Martersv.

B. Specielle Bjergarter og Forsteninger.**a. Urformationen.**

108-9. Granit.

110. Granitgneus.

111. Jaspis.

112. Flußspath.

113. Kobberkis.

114. Porphyritisk
Gronsteen.

115. Aragonit.

Born-
holm.**b. Dvergangsformationen.**116. Dvergangs-
sand-
steen.

117. Cementsteen.

118. Anthracolith.

119. Alunskifer.

120. Dvergangs-
sand-
steen.121. Dvergangs-
kalk-
steen.

122. Alunskifer.

123. Orlocera.

124. Leptæna depressa

125. Atrypa reticulata

126. Terebratula Wil-
sonii.Skandi-
navien.**c. Secundaire Dannelser.**

127. Kobberskifer.

128. Ammonites nodosus. Mus-
lingkalk.129. Keuper-sandsteen. } For i
Staane.

130. Gryphæa arcuata. Liab.

131. Lithographisk Skifer.

132. Pterophyllum
comptum. } Sura.

133. Ostrea deltoidea.

134. Jernsteen.

135. Leer.

136. Dvartsagtig
Gron-sandsteen. } Bornholm.

137. Gron-sandsteen. Bellinge.

138-39. Saltholmskalk.

140. Fyrekalk.

141. Liimsteen.

142. Flint fra Blegelridt i Sjælland.

143. Haifisfetand.

144. Brachiurus ru-
gosus. } Fyrekalk.145. Belemnites mucronatus.
Gron-sand.

146. Nautilus danicus.

147. Pleurotomaria
M. U. H.

148. Cypræa.

149. Mytilus ungu-
latus. M. U. H. } Fyrekalk.

150. Arca.

151. Pecten lævis.

152. Spondylus trun-
catus. } Gron-
sand.153. Exogyra lasci-
niata.

154. Ostrea diluviana.

155. Ostrea reflexa.
M. U. H.156. Terebratula bi-
plicata. } Fyrekalk.157. Terebratula carnea. Skri-
vefridd.158. Terebratula flustracea.
Fyrekalk.

159. Crania nummulus. Gren- sand.	} Skrivekræft.	d. Tertiaire Dannelser.
160. Galerites.		164. Moler.
161. Ananchytes.		165. Sandsteensconglomerat.
162. Spatangus.		166. Brunkul.
163. Cyathidium holopus. M. U. H. Færelsk.		167. Rav. 168. Fusus corneus. 169. Isocardia cor.

Islandske Mineralier og Bjergarter.

170. Svovl.	}	179. Baulit.
171. Hversfalt.		180. Havnessjordit.
172. Stilbit.		181. Christianit.
173. Mesotyp.		182-83. Obsidian.
174. Heulandit.		184. Pimpsteen.
175. Kalkspath.		185. Lufagtig Lava.
176. Zaspis.		186-88. Lava fra Heklas Udbrud
177. Chalcedon.		1845.
178. Rifseltinter.		189. Surturbrandstifer.

Færoiske Mineralier.

190-92. Kalkspath.	}	199-201. Apophyllit.
193-95. Stilbit.		202. Mesole.
196-98. Chalkasit.		203. Grønjord.

En Række Krystalmodeller.

a. Henhørende til det sphæroedriske System.

1. Rhombododecaedret.
2. Leucitoedret.
3. En Combination af Terningen, Octaedret, Rhombododecaedret og de tre holo-sphæroedriske Trostetraedre.

b. Henhørende til det rhomboedriske System.

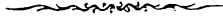
- 4-8. Kvartsens Krystalformer.

c. Henhørende til det pyramidale System.

9. Apophyllitens.	}	Kryсталform.
10-11. Zirconens.		
12. Vesuvianens.		

d. Henhørende til det prismatiske System.

13-15. Lungspathens	}	Kryсталform.
16. Augithens.		

Translocationshøitideligheden

i

Odense Cathedralskole

den 22de Juli 1853.

Da det muligen kan interessere En og Anden at lære at kjende Beskaffenheden af Skolens aarlige Høitidelighed i Slutningen af Aaret, vil jeg her give en fuldstændig Beretning om den sidst afholdte. Translocationshøitideligheden d. 22de Juli 1853 indlebedes og sluttedes med de Sange af Prof. H. P. Holst, som vare blevne benyttede Aaret i Forveien ved en lignende Høitidelighed i det v. Westenske Institut. Efter Indledningsfangen holdt Adjunct G. Faber følgende Tale om Vietet:

Ærede Forsamling! Naar jeg idag træder frem her paa dette Sted, da skeer det for med nogle Ord at indlede den Fest, til hvilken vi ere forsamlede. Det er vel nærmest en Fest for Skolen, dens Elever og Lærere; men idet vi søge at aflægge os selv og Andre Regnskab for Resultaterne af et Aars Liv og Virksomhed, da faaer denne Fest dog først sin fulde Betydning derved, at de, som have betroet Skolen det Dyrebareste, de eie, deres Børn, at ogsaa de, Forældre og Børger, ere her tilstede for at modtage det Regnskab, som aflægges offentlig for Alles Dine. I en Forsamling som denne vil jeg have at tale baade til Ældre og Yngre; jeg skal bestræbe mig for at opfylde dette Hverv efter Evne, men beder mig dog i Forveien underkastet en overbærende Dom, hvis det ikke skulde lykkes mig efter Ønske.

Den Gjenstand, hvorom jeg ønskede at tale, er af en Art, ved hvilken Tanken nuomstunder sjældnere og sjældnere pleier at dvæle, thi det er en Følelse. Man er bleven mistænkfuld mod den umiddelbare Følelses Sprog og Tilskyndelser, og det kan ikke undre os, at det er saaledes; thi det er ikke længe siden, at man ogsaa hos os drev et vist sværmerisk Afgudereri med Følelsen og opstillede den som øverste Norm og Regel for alle Tilfælde, medens man stød den rolige og gennemtrængende Overveielse tilside og gav den det forkjættrende Navn af den kolde og hjerteløse Forstand. Og det var ikke blot i en enkelt Retning, at denne Eensidighed gjorde sig gjældende, men den trængte ind overalt: i Kunsten vrimslede det af følsomme og sentimentale Bærker, i Philosophien overlod man sig til tomme Drømme, det religiøse Liv forthyndedes og udpiintes ved svævende, livløse Forestillinger eller ængstende Skræmmebilleder, ja i det daglige Liv var det blevet Skik at bruge Følelsen som Fripas for ethvert Indfald, som Retfærdiggjørelse af enhver Handlemaade og at beskylde Fornuften for paa en sneverhertet Maade at krænke Mandens Liv og lægge dens Frihed i uværdige Bænker. Saa vidt kunde hverken denne eller nogen anden Eensidighed gaae ustraffet; Modvirkningen brød frem, og snart blev det bragt paa det Reene, hvor vaklende, vildfarende og famlende Følelsen kan være, hvor usikker i sine Domme, hvor ustadig og skiftende i sine Tilskyndelser, og hvorledes saamange af de Slotte, den havde reist sig paa de forskjellige aandelige Gebeter, kun være ubeboelige Luftkasteller; da svandt dens Glorie, Følelsen kom i Miscredit, og man begyndte at lee ad de sværmeriske Sjæle, der endnu hang ved det Gamle; den fornuftige Overveielse kom til Ute, man blev bange for at appellere til Følelsens Dom, og

overalt forlangte man Grunde. I denne Periode er det omtrent vi befinde os. Men saa vist som det er, at Følelsen, overladt alene til sig selv, idelig er udsat for at geraade paa Afveie og forfeile det rette Maal, saa vist er det ogsaa, at netop den, naar den styres og veiledes af den klarere Erkjendelse eller oversættes i Handling af den dygtige og kraftige Villie, at det da netop er Følelsen, som danner Grundlaget for hele det indre, aandelige, personlige Liv og bliver Kilden til alle gode og ædle Handlinger. Det turde derfor være en Gjenstand værdig denne Krebs og denne Time at dvæle nogle Dieblikke ved en af disse Grundfølelser i den menneskelige Aand, som ikke vil kunne savnes i noget dybere Gemyts Liv; og i dette Dieblik, da flere af vore unge Venner staae i Begreb med at forlade denne Skole, til hvilken de have været knyttede i saa lang Tid og med saamange Baand, ligger ingen os nærmere end Pietetsfølelsen; ved den ville vi derfor standse.

Vi ville først søge at danne os et Billede af, hvorledes denne Følelse naturligen opstaaer hos Mennesket, og hvad der er dens Gjenstand. Naar vi betragte det menneskelige Liv, da viser det sig knyttet ved faste og stærke Baand til den nærværende Tid, i den bevæger og rører det sig; men til samme Tid viser det hen til en Fortid, af hvilken det er fremgaaet og blevet til det, det er, og det peger ud imod en Fremtid, i hvilken dets Maal og Bestemmelse er indeholdt. Hvad Mennesket lever i Dieblirket, det lever han for at anvende og udvikle hvad Fortiden har skabt i ham, og det saaledes, at han derved rykker sin Fremtids Bestemmelse bestandig nærmere. I det hans Liv saaledes paa engang i hvert Dieblik omfatter baade Fortid, Nutid og Fremtid, er han til en vis Grad Tidens

Herre og hævet over den. Han er sig bevidst, at der er en Deel af hans Liv, som rager ud over alle timelige Indskrænkninger, et indre, aandeligt, evigt Liv, ved hvilket han tilhører en høiere Tingenes Orden end den kun i Diebliffet nærværende, sandfelige, forgjængelige Verden, der er sammensat af Tidens omskiftelige Skyggebilleder. Men var det altid saaledes? blev han sat ind i Tiden med en saadan Bevidsthed om sit evige, udødelige Væsen, følte han sig altid hævet saaledes over det Foranderlige? Vistnok ikke. Hjælpeless og blottet paa Alt kom han til Verden og maatte begynde sit Liv paa Dyrenes Viis; han var nedsænket i overvældende Sandse-Indtryk, og i Diebliffet var hele hans Liv begrændset og fortabt. Dog allerede tidligt viste sig hans meer end jordiske og sandfelige Natur, der ikke tillod ham at finde Hvile i disse første dyriske Fornemmelser, snart vaagnede der en ham selv vel endnu ubevidst Auelse og Sogen af noget Ube kjendt, der ligesom skjulte sig for ham og dog drog ham til sig; da greb han med en Begjærighed, der var ham selv uforklarlig, snart efter Et snart efter et Andet, Alt gjorde Indtryk paa ham, Alt tilfredsstillede ham, thi i Alt var det, som om Stemmer talte til ham, velbekjendte og dog knap forstaaelige, som om han omgaves af andre Væsnere end dem, han saae og hørte. Saaledes er den barnlige Alders dæmrende Bevidsthed, naar den gennem de utallige altid nye og friske Indtryk, som den modtager af alle sine Omgivelser, føler sig løftet ud af sin ubevidste Tilværelse og bragt nærmere hen mod det høiere, aandelige, evige Livs Verden, af hvilken den er udsprungen og i hvilken den hører hjemme. Derfor knytter Barnet sig med en saa brændende Iver, en saa selvforglemmende Hengivenhed, en saa ubetinget Tillid til Alt, hvad der

omgiver det; derfor er dets Kjærlighed saa hensynløs, thi det elsker i Virkeligheden i Alt egentlig dette høiere evige Liv, det Sandes, Godes og Skjønnes usynlige Verden, som det drages henimod, og som gennem Alt, hvad det seer og hører, bestandig kommer det nærmere og nærmere. Saaledes elsker Barnet det Hjem, i hvilket det lever, de Steder, hvor det færdes, de Mennesker, som pleie, elske og undervise det.

Men Barndommens Tid forsvinder, og Aanden vikler sig ud af dette sit første Svøb. Ved en saadan Overgang fra en Livsperiode til en anden, der viser det sig netop, at Mennesket lever ikke blot for Diebliffet og det Nærværende, thi hvad han vandt af høiere Goder, det tager han med sig, — hans Haab, hans Tro, hans Kjærlighed, de følge ham, og naar han seer tilbage paa denne tidligt gennemlevede Deel af sit Liv, da finder han i den Begyndelsen til Alt, hvad der nu lever og rorer sig i hans Aand, og enhver af de Traade, hvoraf hans Sjæls Bæv bestaaer, vil, naar han forfølger den til dens første Begyndelse, lede ham tilbage til Barndommens uendelig rige Liv. Nu da hans Bevidsthed er mere udviklet, da hans Erkjendelse er bleven klarere, nu vil han forstaae saameget af det, som dengang bevægede og fængslede ham; nu da det samme aandelige Liv, som dengang drog ham til sig, er traadt ham imøde i andre, maaſkee større og betydningsfuldere Skikkelser, nu vil han klart forstaae, hvad han dengang kun dunkelt følte; han lærer at elske denne Deel af sit Liv, der var hans aandelige Livs Bugge, og som ogsaa nu ved at bevares, erindres og overtænkes, bliver ham en saa frugtbar Kilde til dette aandelige Livs videre Fremvæxt. Han lærer at elske sin Barndom, og Alt, hvad der hører med til den lille Verden, hvori han

dengang bevægede sig, vil paa samme Maade deeltage i hans Kjærlighed; thi til ethvert af disse Barndoms-Minder knytter sig en Deel af hans sjælelige Liv, — en klarere Erkjendelse, som netop da fremdæmrede i hans Sjæl, en ædel Følelse, som netop dengang ret levende gennemtrængte ham, og i samme Grad som disse Minder have deeltaget i hans indre Livs Udvikling, i samme Grad ere de Gjenstand for hans Kjærlighed. Men han elsker dem nu paa en anden Maade end da de vare nærværende; thi i hans Kjærlighed blander sig en anden Følelse, nemlig Ærefrygten. Med Ærefrygt betragter han alle disse Minder, hvortil hans Sjæls Historie knytter sig, thi de staae for ham som Aabenbaringer af den Aand, fra hvem alt Liv udgaaer, som Redskaber og Midler i en høiere Gaand, der netop gennem dem vilde vække hans Aand og drage den til sig, — de blive ham ogsaa nu, hvor og naar han møder dem, i Tanken eller i Livet, en Bro, der fører ham fra Jorden til Himlen, en forstaaelig Røst, hvorigennem den Evige taler til ham, — og netop denne ærefrygtsfulde Kjærlighed til Fortiden og dens Minder, den er det vi give Navn af Pietet.

Vi have ikke nogen tilsvarende dansk Benævnelse paa denne Følelse, og vi benytte derfor dette fremmede Ord, der nu engang er optaget i Sproget. Fromhed kunne vi ikke kalde den, Fromheden og Gudsfrigten have Sjælen ud af de jordiske Forhold og fore den umiddelbart frem for sin Gud, men Pieteten dvæler ved de jordiske Minder og anskuer Gud og det Evige kun igjennem deres Glor. Kjærlighed kunne vi heller ikke ligefrem kalde den, thi Kjærligheden hviler i sin Gjenstand og gaaer ikke ud derover, fordi den heelt tilfredsstilles deraf; men Pieteten elsker sin Gjenstand ikke saameget for dens egen Skyld,

som fordi den derfra hæver sig op til Evighedens Throne eller derfra har modtaget Gaver og aandelige Goder, som den agter høiere end Gjenstanden selv. Og man lade sig kun ikke bedrage deraf, at der er Tale om Pietet mod Forældre, mod Lærere eller andre Velgjørere, som om Pieteten ikke altid havde med Fortiden at gjøre, men ogsaa med Nutiden; thi alle disse ere dog kun derved en Gjenstand for min Pietet, at det var dem, som pleiede og ledede mig i min Barndom og tidlige Ungdom; jeg kan vel endnu elske dem og have dem kjære — elske dem for deres egen Skyld, have dem kjære for det Værds Skyld, jeg finder hos dem, men at jeg har Pietet for dem, det beroer paa den Plads, de have indtaget i mit indre Livs Historie.

Og det er ikke blot mod Barndommens Minder, som vi hidtil ene have holdt os for Vie, at Pieteten viser sig, thi Barndommen er dog kun den første af de Udviklinger, som Mennesket gennemgaaer, indtil hans Liv staaer i sin fulde blomstrende Kraft; Aanden vikler sig ud af et Svøb efter et andet, indtil den endelig aflægger det sidste og med det alle jordiske Minder; enhver saadan betydeligere Udvikling af det aandelige Liv vil da ligesaavel som Barndomslivet efterlade sig Minder, der senere ville staae som Mærketegn for det aandelige Livs Fremvæxt og blive Gjenstande for Pieteten; men af alle Livsperioder er Barndommen den rigeste og dybest indgribende og derfor er det især dens Minder, vi elske, og dem, vi frede om.

Dog ikke Alt, hvad der har havt Betydning for vort aandelige Liv, bliver derfor en Gjenstand for Pieteten, thi lad os ikke oversee det: Pieteten er en hellig Følelse; den kan ikke knytte sig til noget Urent, Syndigt, Lavt eller Slet; kun det, der virkelig bragte os det evige Liv nærmere, kun det, der virkelig knyttede os fastere til Gud

ved at føre det Sande, Gode og Skjønne ind i vor Sjæl, kun det omfatte vi med denne ærefrygtfulde Kjærlighed, ikke derimod det, der lærte os Fristelsen og Synden at kjende, hvor betydningsfuldt dette end kan have været for os. Ved denne hellige Reenhed, som ligger i Pietetsfølelsens Væsen, er det at den kommer til at danne ligesom Forgaarden til den sande Gudsfrøgt og Tro; thi den, som knæler for Gud i Templets Allerhelligste, vil heller ikke kunne glemme, ad hvilke Veie og af hvilke Veivisere han førtes derind.

Dg hvad vi her have fremstillet, som gjaldt det kun det enkelte Menneske og kun havde Betydning for hans individuelle Liv, det gjælder ligesaavel om den hele Menneskeslag i dens forskjellige sædelige, politiske og religiøse Forgreninger; ogsaa ethvert Samfund fører et personligt Liv saavel som den Enkelte, og i ethvert saadant vil ogsaa Pieteten indtage en Plads og det den samme Plads, som den indtager i det enkelte Menneskeliv. Med samme ærefrygtfulde Kjærlighed vil derfor ethvert Folk føle sig knyttet til de Steder, hvor Forfædrene have levet og virket, til de Sæder og Skikke, som de dannede efter deres Opfatning af Livet, til det Sprog, som de bødte efter deres Hjertes Tanker og Følelser, til de Navne og Mindemærker, som betegne de store Begivenheder og de store Mænd, som have udviklet, veiledet og beriget det aandelige Liv i Folket; thi gennem alt dette bliver Folket sig først Dydden af det Liv bevidst, som det lever. Dg paa samme Maade forholder det sig med ethvert andet Samfund; ja selv i det kirkelige Liv har Pieteten sin Plads, da ogsaa Kirken er et Samfund, der har sin Historie paa Jorden, sin Udvikling, gennem hvilken det evige Liv bestandig bringes os nærmere og nærmere for altid mere at

gjennemtrænge og luttre det menneskelige Liv, men endnu ikke er det Samfund, hvis Liv er det evige Liv selv.

Den Betydning har derfor Pieteten, at i og ved denne Følelse bringes det Livsindhold, som Fortiden har skjænket, til Bevidsthed, ved den bevares det og tages det med over i Nutid og Fremtid. Den Grad af Pietet derfor, som et Menneske viser mod sin Fortid og dens Minder, mod sine Forældre eller sine Belgjører, som et Folk eller Samfund viser mod sine store Grindringer, sin Hæders Mindemærker eller sine store Navne, den kan ogsaa tjene til at udmaale Dybden af det aandelige Liv, som dette Menneske, dette Folk eller Samfund er i Besiddelse af; thi kun derved bliver Mennesket Tidens Herre og istand til allerede midt i Tiden at leve et evigt Liv, derved, at han ikke taber sig i det øieblikkelige Nu, men fører sit Liv saaledes, at det i sig gemmer hele Fortidens Indhold og stræber frem mod Fremtidens Fuldbendelse.

Ligesom der nu gives Mennesker, som med hele deres Sind og Hjerter fortrinsviis tilhøre Fortiden, fordi de føle, at de gennem Grindringen føres ad den korteste Vej fra Jorden til Himlen, og atter andre, som uagtet de ikke mangle en stærk Paavirkning af Fortiden, dog med hele deres Liv og Stræben ere vendte mod Fremtiden og ikke saameget ere besjæftigede med det, som er oplevet, som stræbe at frembringe Nyt, saaledes er det samme Tilfældet med hele Tidsalderne; een er mere dyb, tankende og reflekteret, en anden mere praktisk, virksom og fremadstræbende. Og hvis vi i denne Henseende spørge om vor egen Tid, da kunne vi ikke længe være i Tvivl om, i hvilken Retning den gaaer; thi den hele Tid er jo som et Fordommelseskrig over det Gamle og et Subkraab til det Nye, der næsten alene derved at det er nyt ogsaa synes at være

bedre. Alt i en saadan Tidzalder Pieteten ikke kan ventes at være synderlig stærk, det er let begribeligt, og saaledes finde vi det ogsaa. Men burde det være saaledes? vistnok ikke. Netop jo mere fremadskridende den hele Stræben er, desto fastere burde den knytte sig til sin Fortid for ikke at komme ud af Sporet, jo mere den føler sig kaldet til at skabe og danne Fremtiden, desto dybere burde den dukke sig ned i sin Fortid, for ikke at komme til at fliske en ny Klud paa det gamle Klædebon. Og det er endda vistnok den lemfældigste Maade at forklare Tidens Mangel paa Pietet, naar vi søge Grunden dertil i den ivrige Arbeiden paa Fremtiden; thi hvor ofte kommer den ikke af den Letsindighed, som altid kun svømmer paa Overfladen, og for hvem gjemt ogsaa er glemt, hvorofte af den Dorsthed og Sigegyldighed, for hvem al Tale om et høiere og evigt Liv kun er en Daarskab eller til Forargelse, hvorofte af den sneverhjertede Hovmod og Trods, som ikke vil bøie sig for noget Høiere og komme til Sandheds Erkjendelse! Og vil man vise hen til den Opmærksomhed, som netop nu begynder at vises vore ældste Oldtidsminder, da er dette vel et glædeligt Tegn, som vidner om en bedre Tids Frembryden, men deels er den endnu for enestaaende, deels er den lærde Beskjæftigelse med vor fjerneste Oldtid endnu et altfor svagt Vidnesbyrd om Pietetens Styrke, naar vi ved Siden deraf gjentagne Gange have seet Nationens forste Mænd, som med deres hele tilbagelagte Liv have erhvervet sig udoelige Fortjenester af Fædreland og Folk, haaned med en Mangel paa Pietet, som vilde have fundet en ganske anden Misbilligelse, hvis denne Følelse overhovedet var tilstede i nogen Kraft og Styrke. Men det er jo blevet Tidens Lære, at hvad der er forbi og har udspilt sin Rolle, det er ikke mere værdt end en udpreßet

Frugt, der hverken har Saft eller Kraft; det oversees, at ethvert Kar, hvorigjennem det Høiere og Ewige meddeler sig, ogsaa derved selv faaer Deel i det Ewiges Natur og erholder et Værd, som ikke kan berøves det.

Det er et gammelt Ord, at Fremtiden tilhører de Unge, og skal det derfor ogsaa i dette Punkt blive bedre, saa er det de Unge, som skulle bidrage hertil. Til Eder vender jeg mig derfor, I Unge, som enten nu eller senere herfra skulle træde frie og selvstændige ud i Livet. Vi tvivle ikke paa, at naar I see tilbage paa det Liv, I her have tilbragt, og de mange Minder, I tage med Eder herfra, at I da ogsaa ville føle Eder knyttede hertil med Pietetens Bånd; thi de Timer, I have levet her, de vare ikke indviede til Diebliffets Lyst, men de bleve levede for Ewigheden. Men naar I forlade dette Sted, da skulle I tillige betænke, at det Liv, i hvilket I træde ud, det begynder ikke med Eder, det er et Liv, som vil optage Eder i sig, men som I ikke kunne gjøre Eder til Herrer over, thi det har en Fortid, som rager langt ud over det enkelte snevre Menneskelivs Grændser; — denne Fortid og dens Minder, dem ville I lære at elske, agte og ære, og gennem dem at forstaae Nutiden og Eder selv i den, og naar I saaledes i alle Livets Forhold bevare Pietetens hellige Følelse, da vil den ogsaa vejlede Eder til det Rette og lære Eder, ikke at henrives af det, der kun glimrer og blænder i Diebliffet, men at give det Æren, som fortjener Æren, fordi det er det, som bestaaer gennem Tid og Ewighed.

Efter Fæsttalen foretoges Bekjendtgjørelsen af Afgangs-
examens Udfald, Dimissionen og Translocationen af Rec-
tor med disse Ord:

„See jeg har givet Eder idag det Gode og det Onde,
Livet og Døden: vælger Livet!“ Saaledes lod Herrens
Ord i fordums Dage til det Folk, hvilket han igjennem
Love og Bud, igjennem Formaninger og Domme i en lang
Række af Aar havde ledet og opdraget, saaledes lod hans
Ord, da dette Folk stod ved Indgangen til det forjættede
Land, og nu, efterat have lært at kjende, hvad det burde
gjøre og hvad det burde undlade, skulde vise, hvorvidt det
var modent til den Selvstændighed og Frihed, hvortil det
skulde indtræde. Men saaledes lyder Herrens Ord endnu
den Dag idag til ethvert Menneske, som, efterat have
fuldendt sine Læreaar skal begynde sine Vandreaar ud i
Livet som et selvstændigt Medlem af Samfundet og over-
ladt til sin egen frie Villie. Og saaledes lyder det ogsaa
idag til Dem, mine kjære unge Venner, som nu have fuld-
endt Deres Læreaar her og staae i Begreb med at vandre
ud i Livet og den store Verden, og det bør lyde til Dem
med desto større Styrke, jo mere De fremfor mange andre
Mennesker have faaet Kundskab paa Godt og Ondt, jo
mere De fremfor andre Mennesker i Deres Barndom have
nydt saadanne Goder, for hvilke De ikke noksom kunne
prise Herrens Naade. Han har givet Dem kjærlige og
omhyggelige Forældre, der have vaaget over Barnet tidlig
og sildig og vogtet dets Fjed for enhver Anstødssteen, over
hvilken det kunde snuble, der have nedlagt hos det Spiren
til Kundskab og Forædling, der ofte under mange Savn
og Sorger for dem selv have søgt at berede det en lys
Fremtid ved at skaffe det en Opdragelse, hvorved det med
Tiden kunde blive ikke blot et virksomt og nyttigt, men

ogfaa et oplyst og ædelt Led af Samfundet til Velsignelse for sig selv og sine Medmennesker. Af Deres Forældre ere De blevne satte i denne Skole, og det er faldet i Deres fremfor mange Andres Lod at nyde en Underviisning, der ikke blot kunde oplhse Deres Forstand, men ogsaa forædle Deres Sind, en Underviisning, der maatte aabne Deres Dine for hvad der er godt og hvad der er ondt, saa at Ingen kan undskyldes sig med Uvidenhed; De ere blevne ledede af Lærere, som søgte at gjøre disse Kundskaber saa frugtbringende som muligt for Deres Hjerter, som ved Opmuntring, Formaning, Exempel søgte at føre Dem paa det Godes Vej. Men hidtil have Andre raakt Dem Haanden for at vejlede Dem igjennem Livet og paa enhver Maade at støtte den ubefæstede Alder; hidtil har Deres Billie til at handle været bunden og indskrænket paa mange Maader; der har været afftukket Dem de Grændser, ud over hvilke De i Deres umyndige Alder ikke maatte komme; man har ført Dem til det Gode og givet Dem Raaderum og Leilighed til at gjøre det, men det Onde har man søgt at holde borte fra Dem saa meget som muligt; det staaer endnu fjernt fra Dem i hele sin modbydelige og afftrækkende Skikkelse. Fra idag af bliver det anderledes. Ogfaa De staae nu ved Indgangen til et forjættet Land, ikke kjendt før, men Gjenstand for Deres Haab og Længsel, Gjenstand for mangen en Ungdomsdrøm. Der aabner sig for Dem et nyt Liv, en ny Verden, skøn og herlig og fuld af mange Goder, men som tillige skjuler mange Farer og Fristelser for den, som ikke er aarbaagen og opmærksom paa sig selv. Jeg frygter ikke for, at Noget af Dem skal mangle Billie til det Gode, men en god Billie er ikke tilstrækkelig; Billien maa have Kraft og Udholdenhed til at modstaae det Onde, om det end viser sig i den mest tillof

tende Skikkelse, om det end nok saa ofte fornøyer sine Fristelser og Angreb. De sendes ud i Verden ikke blot for at forøge Deres Kundskaber, men for at Deres Villie skal hærdes og befæstes i de Kampe, som Livet fører med sig, saa at De kunne gaae seiertrige ud af disse Kampe. Fra nu af skulle De raade Dem selv; fra idag af er der givet Dem i Ordets fulde Betydning det Gode og det Onde, Livet og Døden. Vælger da Livet! Disse Herrens Ord lægger jeg Dem paa Hjertet i denne høitidelige Stund, da jeg paa Skolens Begne tager Afsked med Dem efterat De har naaet det Maal, som her skulde naaes.

Hvorledes dette Maal er naaet, skal jeg nu gjøre Regnskab for, idet jeg bekendtgjør de Charakterer, som enhver af de ni Candidater, der iaar have underkafstet sig anden Deel af Afgangsexamen, har erholdt i de forskjellige Fag, samt den Hovedcharakteer, der efter Resultatet af de forskjellige Prøver er bleven tildeelt enhver af dem.

[Oplæsning af Charaktererne: s. nedenfor Skoleesterretn.]

Ifølge dette Udfald af Afgangsexamen erklærer jeg hermed disse ni Candidater for berettigede til at immatriculeres som academiske Borgere ved Kjøbenhavns Universitet. Jeg løser de Baand, som hidtil have knyttet Dem til denne Skole og dimitterer Dem til Universitetet, idet jeg medgiver Dem Vidnesbyrd om, at De ere i Besiddelse af den almindelige Dannelse og aandelige Modenhed, som udfordres til at kunne benytte den academiske Underviisning. Vore bedste og hjerteligste Ønsker ledsage Dem paa Deres Vei. Farvel!

Jeg gaaer nu over til at bekjendtgjøre den nyligen afholdte Hovedexamins Udfald og anvise enhver Discipel den Plads, hvortil han efter Skolens Dom om hans Modenhed er befunden værdig.

[Censur og Translocation].

Af de Disciple i de fire øverste Classer, der i det foreløbne Aar have udmærket sig i Henseende til Flid og Forhold, fremkalder jeg disse fire, der efter Lærernes Dom have gjort sig værdige til at erholde det Baggereske Legat for slittige og stikkelige Disciple, nemlig: Christopher Gleerup af syvende Klasse B (eenstemmig), Hans Arenth Barfod af sjette, Heinrich Martin Ernst Cloos af femte (eenstemmig) og Albrecht Christopher Warberg af fjerde Klasse B.

Modtager disse Gaver som Beviis paa, at Eders Lærere paaafjønne Eders Bestræbelse; de være Eder en Opmuntring og en Spore til godt at fortsætte hvad der smukt er begyndt.

Med Roes maa jeg endnu nævne Discipel Søren Poulsen af sjette Klasse, der havde lige Stemmer med Barfod til at erholde Præmielegatet, men maatte vige for denne ved Lodkastning.*)

Skolen har igaar optaget endeel nye Disciple, der have bestaaet ved den befalede Indlemmelsesprøve og flere af disse nye Disciple ere for første Gang samlede med os i

*) I Fundatsen for Baggeres Legater af 8 Juli 1789 hedder det: „Skulde det skee, at endnu var Een i samme Lectie, som af Lærerne kunde eragtes lige saa værdig til Præmie som de To andre, men dog kunde drages i Tvivl at gjøre Preference, da, for at forekomme Jalousie og Misundelse, skal efter Skriftens Exempler Lodkastning mellem disse Tvende være Dommer i Sagen“.

denne Kreds. Vi modtage dem med Haab og god Forventning, vi modtage dem med det Ønske, at den Underviisning, de her skulde nyde, maa bære rigelig Frugt til deres Forstands Dphlysning og deres Sindes Forædling. Ligesom vi fordre af dem Flid, Lydighed og overhovedet et godt Forhold, saaledes haabe vi, at de ville slutte sig med Kjærlighed til Skolen, med Fortrolighed til deres Mediciple, med Tillid til deres Lærere.

Vi have nu gjort Regnskab for Aarets Gjærning. Men der er en Tid til at arbejde og en Tid til at hvile. Hver Arbeidsdag maa have sin Hviletid som sin Arbeidstid, og i Aarets Løb ere ogsaa de større Hviletider beregnede paa at styrke Legeme og Sjæl til nyt Arbeide. Den længste Hviletid er henlagt ved Obergangen fra det gamle til det nye Skoleaar. Denne Hviletid forestaaer nu, og jeg haaber, at den vil tjene til at forfriske alle, baade dem, som have Leilighed til at nyde den i den frie Natur, og dem, som anvende den til de Udspreddelser og Nyddelser, hvilke Hjemmet og Familiefredsen tilbyder. Jeg ønsker Eder alle, mine kjære Disciple, en behagelig og glædelig Ferie og haaber at see Eder friske og dygtige til det nye Arbeide vende tilbage til Skolen d. 23 August.

Inden Slutningsfængen blev følgende Farvel til de Vortdragende (forfattet af Adj. B. Strøm) affunget.

(Mel. Elbre Brødre! bort I gaae.)

Floden iler ud med Strand:
 Svaner paa dens Bover seile,
 Stolte Træers Kroner speile
 Sig i Strømmens dybe Vand.

Men i Buxten Tugle smaa
 Ved dens stille, klare Kilde
 Slaae vemodigt deres Trille
 Mellem Mindets Blomster blaa.

J, som ud i Livets Strom
 Modigt Eders Vaad nu skyde!
 Hvad vil Verden Eder byde
 For den glade Barndoms Drom?
 Af dens Blomster forst en Krands
 Lad Grindring Eder binde;
 Maaskee aldrig meer J finde
 Farver af saa reen en Glands.

Hvor end Vaaden fores hen
 Af den dunkle Fremtids Bølge,
 Mindets Krands lad Eder følge,
 Aldrig, Aldrig visne den!
 Ved dens Duft for Eders Mand
 Mangt et Billed frem skal træde,
 Mangen svunden Ungdomsglæde,
 Mangt et tidligt Venstabsbaand.

Lad den kalde Eders Hu
 Mangen Gang i Fremtids Dage
 Dgaa til det Sted tilbage,
 Som J vil forlade nu.
 Kalde frem for Eders Sjæl
 Billedet af yngre Venner,
 Ved hvis Stemmer Skolen sender
 Kjærligt Eder sit Farvel!

Efterretninger

om

Odense Cathedralsskole

for

Skoleaaret 1853-54.

Afgangsexamen 1855.

Ved Ministeriets Skrivelse af 16de Juni f. A. underrettedes Rector om, at den skriftlige Examen vilde for alle Skoler være at afholde Torsdagen d. 23de Juni (Oversættelse fra Latin paa Dansk, tydsk Stil, arithmetisk Opgave), Fredagen d. 24de (latinisk Stil, geometrisk Opgave) og Lørdagen d. 25de (Udarbeidelse i Modersmaalet). Tillige meldtes ved samme Skrivelse, at Underviisningsinspectoren ikke denne Gang vilde komme til at overvære Afgangsexamens Afholdelse ved Odense Cathedral-skole, samt at det overlodes Rector, overensstemmende med de gjeldende Bestemmelser, at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Examens Afholdelse, dog saaledes, at Censuren over de skriftlige Arbejder vilde være at foretage og dermed den hele Examen at afslutte den samme Dag, der ansattes som den sidste Dag for den mundtlige Prøve.

Til Afgangsexamens anden Deel indstillede sig følgende ni Disciple af syvende Classens øverste Afdeling, som havde underkastet sig Examens første Deel i Aaret 1851:

1. Johan Frederik Utke Damm, Søn af afdøde Skovrider Damm paa Gyldensteen, født d. 6te November 1835 paa Gyldensteens Grevskab, optagen i Skolens 4de Klasse d. 1ste September 1848.

2. Jørgen Frederik Warberg, Søn af Forvalter Warberg paa Gensomhed i Fyen, født sammesteds d. 30te April 1835, optagen i 3die Klasse A d. 1ste Septbr. 1847.

3. Oscar Pingel, Søn af Ritmester ved 6te Dragonregiment v. Pingel R. af D., født i Slesvig d. 15de Februar 1833, optagen i 5te Klasse d. 7de Januar 1850.

4. Ferdinand Alexander Friis, Søn af Apotheker Friis i Weile, født sammesteds d. 18de April 1834, optagen i 1ste Klasse d. 1ste October 1844.

5. Frederik Wilhelm Baadsgaard, Søn af Justitsraad, By- og Herredsfoged Baadsgaard i Bogenfse, født sammesteds d. 18de November 1832, optagen i 4de Klasse d. 1ste September 1847.

6. Christian Georg Anton Selmer, Søn af afd. Provst Selmer i Herrested, født sammesteds d. 10de August 1833, optagen i 3die Klasse A d. 1ste September 1847.

7. Frederik Wilhelm Scholten, Søn af Generalrigscommissair Ridder v. Scholten i Odense, født i Nyborg d. 10de December 1834, optagen i 2den Klasse d. 1ste September 1845.

8. Christian Hansen, Søn af Forpagter Hansen paa Steensgaard paa Langeland, født sammesteds d. 12te Januar 1835, optagen i 2den Klasse d. 1ste September 1846.

9. Theodor Frederik Emilius Drejer, Søn af Pastor Drejer i Tryggelov paa Langeland, født sammesteds d. 2den December 1834, optagen i 4de Klasse d. 1ste September 1847.

Til Afgangsexamens første Deel indstillede sig følgende ti Disciple af sjette Klasse: Harald Emil Høst, Niels Christian Møller Bredsdorff, Hans Arendt

Barfod, Søren Poulsen, Carl Christian Rasmussen, Harald Wilhelm Kjær, Carl Ferdinand Emil Jørgensen, Johan Christian Valeur Frig, Louis Fonsø, Hans Petersen Borchsenius, hvilke bleve opflyttede i syvende Klasse efter Examen.

Opgaverne ved de skriftlige Prøver af Examen's begge Afdelinger have været følgende:

1. Udarbeidelse i Moderemaal: „Ydmyghed som christelig Dyd; dens Forskjellighed fra Beskedenhed i Almindelighed.“

2. Latinsk Stiil: Om Lacedæmonieren Chilo, der, som bekjendt, var een af de syv Mænd, hvem det gamle Grækenland fremfor Andre har givet Navn af Vise, staaer der hos Gellius, en latinsk Skribent fra det andet Aarhundrede efter Christi Fødsel, en ret net Fortælling. Da Chilo i en høi Alder laae syg og svølte, at Døden nærmede sig, talte han roligt og blidt med sine Venner, der stode omkring ham og sagde blandt Andet, at han stedse havde gjort sig Umage for ikke at gjøre Noget, som han bagefter maatte fortryde, og at han heller ikke nu ængstedes ved Grindringen om sit førte Liv, men at der dog vandt ham een Ting i Hu, i hvilken han baade før havde tvivlet og endnu tvivlede, om han havde handlet ret eller ilde. Jeg var engang, sagde han, Dommer med to Andre i en Vens Sag, der angik hans Liv og Belferd. Jeg indsaae, at efter Loven maatte han fordommes, men dog kunde jeg ikke undlade at ønske, at han paa en eller anden Maade kunde frikjendes. Efter megen Overveielse besluttede jeg da selv stiltiende at fordomme ham ved min Stemme, men overtalte de to Mænd, som dømte med mig, til at frifinde ham. Saaledes troede jeg dengang at fyldestgjøre baade Dommerens og Vennens Pligt, men nu frygter jeg for,

at jeg har handlet troløst, idet jeg har raadet Andre til at gjøre det, som jeg ikke vilde gjøre, fordi det var urigtigt. Visseilig frygtede Chilo ikke uden Grund, men i dette Spørgsmaal om Benskabets Ret have ogsaa de græske Philosopher fra en senere Tid stundom havt mindre strenge Meninger og troet, at det var tilladt for en Bensk Skyld, i det Ringeste i mindre Ting, at afvige lidet fra Pligtens Bei, saasom Peripatetikeren Theophrast, hvem Cicero følger i det lidet Skrift, som bærer Navnet Lælius.

3. Oversættelse fra Latin paa Dansk:

[Extremo libro tertio Tacitus narravit, Vespasiani duces et copias, ad Cremonam victores, Romam intrasse, Vitellium interfectum esse. Vespasianus ipse nondum in Italiam ex Orienté venerat.]

Interfecto Vitellio bellum magis desierat quam pax coeperat. Armati per urbem victores implacabili odio victos consecrabantur, plenæ cædibus viæ, cruenta fora templaque, passim trucidatis, quos fors obtulerat. Mox, augescente licentia, scrutari ac protrahere abditos, si quem procerum habitu et iuventute validum¹⁾ conspexerant, obtruncare, nullo militum aut populi discrimine. Quæ sævitia recentibus odiis sanguine explebatur, deinde verterat in avaritiam; nihil usquam secretum aut clausum sinebant, Vitellianos occultari simulantes; initium id perfringendarum domuum vel, si resisteretur, causa cædis; et egentissimus quisque e plebe et pessimi servitiorum ultro dites dominos prodebant; alii ab amicis monstrabantur. Ubique lamenta, conclamationes et forma captæ urbis, adeo ut Othonianorum Vitellianorumque militum invidiosa antea petulantia desideraretur. Duces partium, accendendo civili bello acres, temperandæ victoriæ impares erant. Quippe in turbas²⁾ et discordias pessimo plurima vis, pax et quies bonis artibus indigent. Nomen

sedemque Cæsaris Domitianus acceperat, sed, nondum ad negotia intentus, solis voluptatibus filium principis agebat³). Præfectura prætorii⁴) penes Arrium Varum, summa potentiæ in Antonio Primo erat. Is pecuniam familiamque e Vitellii domo quasi prædam Cremonensem rapiebat. Civitas pavida et servitio parata occupari⁵) redeuntem Terracina L. Vitellium cum cohortibus exstinguique reliqua belli postulabat. Præmissi Ariciam equites; agmen legionum intra Bovillas stetit. Non cunctatus est Vitellius se et cohortes arbitrio victoris permittere; miles infelicia arma haud minus ira quam metu abiecit. Longus deditorum ordo, sæptus armatis, per urbem incessit, nemo supplici vultu, sed tristes et truces et adversus plausus et lasciviam insultantis vulgi immobiles⁶).

1. Milites Germanici, e quibus Vitellianus exercitus constabat. fere iuvenes robusti erant et proceritate corporum excellabant.

2. o: ad turbas excitandas.

3. vise sig som Hvirfseon (give Hvirfseonnen).

4. dignitas et locus præfecti prætorii (prætorio).

5. præveniri. L. Vitellius, Auli Vitellii imperatoris frater, cum aliquot cohortibus in Campania fuerat et Terracinam ceperat.

6. Pluralis numerus refertur ad singulos, qui significantur, quum dicitur „deditorum ordo.“

4. Tydsff Stiil: Maximilian den Anden var, omendstjondt ikke den forste, dog vel den mildeste og elskværdigste imellem alle Keisere af det habsburgske Huus. I sit Egteskab med Carl den Femtes ædle Datter avlede han ni Sønnere og sex Døttre, og den Kjærlighed, Mildhed og Godhed, som han ovede som Huusfader, virkede velsignende¹) ogsaa i alle større Kredse. Ganske anderledes end Carls mørke Søn, Philip den Anden, havde han dannet sig i sin store Dnkels Skole og i tre Aar regjeret Spanien til hans Tilfredshed. Efter sin Tilbagekomst

virkede han væsentlig for Afslutningen af Passauer = Forliget, der beroligede Tydskland, og forblev siden i religiøse Anliggender paa den alene rigtige Wei, til hvilken dengang endnu ingen Herfter havde hævet sig og selv senere saa saa hævede sig. Ved regelmæssig Inddeling af sin Tid var han stedse Herre over Forretningerne, ved Maadehold i alle Ting stedse Herre over sig selv. Noesværdige Egenstaber, som man hos denne eller hiin Fyrste finder adfalte eller i eenfædig Overdrivelse eller som Følge af mæisomme = lig Beslutning, fremgik af hans inderste Naturs skjonne uforstyrrede²⁾ Harmonie. Derfor var han ikke blot retfærdig, men ogsaa mild og hœimodig, ikke blot Ven af ædel Alvor, men ogsaa af munter Spøg; derfor gjorde mangeslags Fornoelser hans Glid intet Afbræk³⁾, og han behøvede ikke pedantisk at spille Keiseren og at fremkænste Værdighed, da han besad et keiserligt Sindelag, der opvækker Kjærlighed og Tillid, fordi det bærer Kjærlighed og Tillid i sig. Maximilian var i alle Ting det fuldkomne Modstykke til sin nærmeste Slægtning, Philip den Anden; hvilken Lykke, hvis han havde levet og herstet saa længe som denne!

1) beglæcken. 2) ungetrœibt. 3) Eintrag.

5. Geometrisk Opgave: I et Triangel habes givent en Side a , Hœiden h nedfældt paa samme Side og den Linie f , som forbinder Sidens Midtpunkt med det modstaaende Toppunkt. Heraf skal Trianglet konstrueres, og Formlerne angives til Bestemmelse af de to andre Sider og af Vinklerne.

Exempel: $a = 12'$, $f = 5'$, $h = 3'$.

6. Arithmetisk Opgave: Om en Uhrskives Midtpunkt dreie sig eensformigen Timeviseren, Minutviseren, Secundviseren, af hvilke den første gjør en Omdreining i

12 Timer, den anden i 1 Time, den tredje i 1 Minut. I det alle tre Visere dække hinanden ved Klokkeslettet 12, saa spørges: efter hvilken Tids Forløb vil dernæst Secundviseren første Gang komme til nøiagtigen at halvere Vinklen imellem de to andre Visere?

Den mundtlige Proves første Deel afholdtes her d. 8de og 9de Juli, anden Deel fra 11te til 19de Juli, begge i Forbindelse med Skolens Hovedexamen (jfr. Examensschemaet i forrige Aars Program), og Udfaldet af begge Dele for Dimittendernes Vedkommende bekendtgjordes ved den offentlige Translocation d. 22de Juli.

I Censuren over de enkelte Fag deeltog med Lærerne: Biskop Engelstoft i Græsk og Historie, Stiftsprovst Svihler i Religion, Adjunct og Skoleforstander Lassen i Latin, Tydsk og Fransk, Adjunct Eskildsen i Naturhistorie, Skoleforstander Jensen i Mathematik og Naturlære.

Ministeriets Rundskrivelse af 3die Juni 1854.

„Da det af de til Ministeriet fra de lærde Skolers Rectorer indkomne Indberetninger om hvilke Disciple der i indeværende Aar agte ved Skolerne at underkaste sig Afgangsexamen sees, at der hersker Ubished om, i hvilke Tilfælde Ministeriets særskilte Tilladelse til at stedes til Examen udfordres for dem, der ikke have opnaaet den for at indstille sig til bemeldte Examens første Afdeling

forestrevne Alder af 16 Aar og for at underkaste sig anden Afdeling 18 Aar, meddeles herved tjenstligen til Efterretning og Sagttagelse for Fremtiden, at saadan Tilladelse kun udfordres, naar de Disciple, der befinde sig i hiint Tilfælde, ikke allerede ved deres Optagelse i Skolen have af Ministeriet erholdt særlig Dispensation fra de derfor (jfr. Bekjendtgjørelse af 13de Mai 1850 om en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler § 3) gjældende Aldersbestemmelser.

Søbrigt bedes det ved de ovennævnte Indberetninger iagttaget, at enhver Discipels Alder angives, og i de Tilfælde, hvor venia ætatis tidligere er meddeelt, med udtrykkelig Tilføielse af den Ministerii Resolution, hvorved denne er given.

Candidaterne have ved denne Examen erholdt følgende Charakterer:

Candidaternes Navne.	Første Afdeling.				Anden Afdeling.								Soved- Charakter.	Skrift.	
	Hyge.	Frans.	Geographie.	Naturhistorie.	Udvalgte i Mesterskabet.	Latin, mundtlig.	Latin, skriftlig.	Græsk.	Religion.	Historie.	Skriftmetr.	Geometrie.			Matematik.
S. J. Utke Damm	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	ug.	g.	ug.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	Første Charakter.	mg.
S. J. Warberg	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	g.	g.	g.	Anden Charakter.	mg.
D. Pingel	ug.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	tg.	g.	mg.	mg.	Første Charakter.	—
J. A. Friis	mg.	mg.	g.	g.	g.	g.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	g.	Anden Charakter.	—
J. B. Baadsgaard	mg.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	Første Charakter.	—
Chr. G. A. Selmer	g.	g.	mg.	mg.	g.	g.	tg.	g.	mg.	g.	g.	g.	g.	Anden Charakter.	mg.
J. B. Scholten	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	tg.	g.	mg.	Første Charakter.	—
Chr. Hansen	g.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	tg.	g.	g.	Anden Charakter.	g.
Lh. J. C. Drejer	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	tg.	g.	mg.	ug.	Første Charakter.	—

2. Underviisningen.

Da i dette Skoleaar ingen af Mellemklasserne, endstjøndt de vare stærkt besatte, var overfyldt, og der heller ikke i nogen Klasse vare blevne mange siddende paa andet Aar, fandtes der ikke at være Grund til Deling af nogen af disse Klasser, hvorimod syvende Klasse, ligesom ifjor, har været deelt i de mathematisk=physiske Fag, Hebraisk, latinsk Stiil og Religion.

I Lærerpersonalet er ikke ringe Forandring foregaaet. Under 16de August f. A. blev Overlærer Professore Dr. Caspar Peter Paludan=Müller allernaadigst udnævnt til Rector ved Nykjøbing Cathedralskole og forlod strax i de allerførste Dage af det nye Skoleaar Odense for at tiltræde dette sit Embede. Han havde i en stor Deel af sit Liv været i Forbindelse med Odense Skole, idet han engang horte til dens Disciple og dimitteredes derfra i Aaret 1822, og siden 24de Januar 1829 havde han virket som Lærer ved den samme Skole. Med hvor høi Grad af Dygtighed og Nidkjærhed han har arbejdet i denne Stil-ling i henved 25 Aar, er altfor bitterligt til at det trænger til mit Vidnesbyrd. Hans talrige Disciple have i ham ikke blot havt en udmærket Lærer i de Fag, hvori han nærmest har underviist dem, Historie, Geographie og Dansk, men de ville ogsaa kunne vidne om, hvor stor hans Indflydelse har været paa deres almindelige Dannelse og Forædling ved Lærdom, Veiledning, Auctoritet, Charakter og hele Lærerens Personlighed. Vi ville længe føle Savnet af ham, og hans Navn vil stedse bevares i Skolens Annaler blandt Minderne af de Mænd, hvis Virksomhed har baaret de velsignelsesrigeste Frugter. — Da, som ovenfor bemærket, ingen af Mellemklasserne iaar deelttes, saa at

Skolen kunde nøies med een Lærer mindre end i de foregaaende Aar, og der iblandt de forhaanden værende Lærere fandtes nogle, som vare villige til at paatage sig de vacante Fag, blev ingen ny Lærer ansat, men Adjunct Vogelvang erholdt Historie og Geographie i de overste Classer og afgav Underviisningen i disse Fag i de to nederste Classer til Adjunct Taaffe; Adjunct Faber overtog Dansk i de to overste Classer istedetfor Naturhistorie i de lavere, der tilfaldt Adjunct Strøm, og Adjunct Haugsted, der tidligere havde haft Dansk i Mellemclasserne, fik dette Fag tillige i femte. Det under 14de September f. A. approberede Udkast til en ny Fag- og Timefordeling for Skoleaaret 1853-54 traadte dog ikke fuldstændigen i Kraft førend efter Halvaarsexamen, da Overlærer Sicf ved kongelig Resolution af 5te Mai f. A. havde faaet Forlængelse i den ham tidligere forundte Reisetilladelse indtil Slutningen af Januar Maaned d. A. Under hans Fraværelse i dette Skoleaars første Halvdeel fandt samme Vicariat Sted som ifjor (s. Program f. 1853 S. 66) med Undtagelse af at Underviisningen i Fransk i de to høiere Classer besørge des af Adjunct Prieß istedetfor tidligere af Adjunct Faber. Overlærerpladsen er nylig bleven besat med Adjunct, Cand. theologiæ et magisterii Poul Hannibal Kragh, der blev forfremmet til denne Post ved kongelig Resolution af 2den Juni d. A., efterat han siden Efteraaret 1843 havde været Lærer ved denne Skole. Den af Professor Müller tidligere besørgede Bibliothekartjeneste var allerede ved Ministeriets Skrivelse af 20de October f. A. bleven overdragen til Adjunct Kragh.

Af andre Forandringer i Lærerpersonalet maa anføres, at Premierlieutenant v. Sæssen, efter at have fungeret som Gymnastiklærer i noget over et halvt Aar, fratraadte

denne sin Post ved andet Dragonregiment's Forslyttelse til Næstved i forrige Efteraar. Ved Ministeriets Skrivelse af 16de September og 11te November bemyndigedes Rector til at overdrage Lieutenant v. Friederichsen af samme Regiment, der var forbleven i Odense som Lærer ved Recrutfkolen, Ledelsen af Gymnastikunderviisningen ved Cathedralsskolen, med Understøttelse af Bagtmester Woschero af samme Regiment som Assistent, fra Begyndelsen af October og saalænge Omstændighederne tillode dem at vedblive at besørge denne Underviisning. — Tvende Lærere i Kunstfagene har Skolen i Løbet af dette Aar mistet ved Døden. Portraitmaler, Lieutenant Niels Moe, der siden Begyndelsen af Aaret 1839 havde været Skolens Tegnelærer, døde d. 2den Marts d. A. 62 Aar gammel. Han var født i Kongsberg i Norge, havde først studeret ved Bjergværkskolen der, men siden lagt sig efter Malerkunsten og en Tid lang besøgt Kunstacademiet i Kjøbenhavn. Senere bosatte han sig i Odense, hvor han erhvervede sig almindelig Agtelse ved sin Duelighed, Gavnelyst og sin brave Charakter. Foruden hvad der stod i Forbindelse med Uøvelsen af hans Kunst og en udbredt Underviisning deri baade i private Huse og i de fleste af Byens Skoler, befattede han sig ogsaa meget med Naturvidenskaberne, især Physik og Chemie, over hvilke han ogsaa næsten hver Vinter holdt Forelæsninger. I Begyndelsen af Aaret 1852 blev han benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, og kort efter tildeeltes ham ved Lov Indfødsret. Hvor fjar han var den Kreds, hvori han levede, viste sig tydelig ved de mange Beviser paa varm Deeltagelse, han nød under sin Sygdom, og den almindelige Beklagelse, hans Død vakte. — Den 4de Mai d. A. døde i sin Alders 49de Aar efter faa Dages Syg-

dom og nogle Maaneders Svagelighed Krigsassessor Frederik Foersom, Organist ved Frue Kirke i Odense, der siden 1843 som Faderens „Medhjælper“ (Vicarius) havde ledet Sangunderviisningen i Skolen (jfr. Progr. f. 1844 S. 19 f.). Ogsaa han var en i sit Fag meget dygtig og anseet Mand, der tillige var meget kyndig i Kunstens Theorie og en ret heldig Componist. Ogsaa hans Virksomhed som Lærer strakte sig næsten til alle Byens Skoler, i hvilke Sangunderviisning gives; han underviste med særdeles Duellighed, var afholdt og respekteret af sine Disciple og var ufortrøden og i høi Grad uegennyttig i sin Gjerning; ikke faa smukke Melodier til Lovsange og Festsange fylder Skolen hans Talent. — I Moes sidste Sygdom havde Kunstmaler Faber vicarieret i nogen Tid for ham, og til at antage den Samme til Tegnelærer ved Skolen i den Afdødes Sted og med samme Vilkaar bemyndigedes Rector ved Ministeriets Skrivelse af 13de Marts d. A. Ligeledes resolverede Ministeriet under 30te Mai d. A., at den af Universitetsdirectionen under 24de October 1851 bestemte og af Ministeriet under 24de September 1851 stadfæstede Ordning af Sangunderviisningen ved Odense Cathedralsskole for saavidt ikulde vedblive, at Rector bemyndigedes til i afdøde Krigsassessor Foersoms Sted indtil videre at antage som Hjælperlærer Chordegner Schönberg, saaledes at det overlodes Skolens Syngelærer Organist Foersom (den Ældre) og Schönberg indbyrdes at forenes om det den Sidste tilkommende Honorar, naar det derved kun iagttoges, at Skolens Kasse ikke ved denne Ordning af Forholdet paaførtes nogen Udgift udenfor den Organist Foersom tilstaaede Godtgjørelse.

Fagene have været fordeelte saaledes i indeværende Aar:

Rector: Latin og Græsk i VII, Græsk i VI	20	Timer.
Oberlærer Sid (fra 1ste Febr.): Græsk i V, Fransø VI-III	18	—
Oberlærer Kragh: Naturlære i VII, Mathema- tik i VII-IV	28	—
Adjunct Silfverberg: Hebraisk i VII, Græsk i IV, Latin i III, Dansk i II og I	31	—
Adjunct Faber: Religion i VII-IV, Dansk i VII og VI, Regning i I	21	—
Adjunct Bogelsang: Historie og Geographie i VII-III, Regning i II	24	—
Adjunct Taaffe: Tydsk i VI og V, Religion i III-I, Historie og Geographie i II og I . .	26	—
Adjunct Priesø: Latin VI-IV	24	—
Adjunct Strøm: Naturhistorie i hele Skolen, Fransø i II, Arithmetik i III	23	—
Adjunct Haugsted: Tydsk i IV-I, Dansk i V-III	22	—
Fuldmægtig Jastrau: Skrivning i IV-I . .	10	—
Tegnelærer Moe (Faber): Tegning i III-I .	7	—
Krigsskolesfor Foersom (Chordegn Schön- berg): Sang i hele Skolen	6	—
Secondlieutenant v. Friederichsen med Assi- stent: Gymnastik i hele Skolen	8	—

Følgende Schema viser, hvormange ugentlige Timer der har været tildeelt hvert Fag i de forskjellige Classer:

Fagene:	VII	VI	V	IV	III	II	I	Summa.
Dansk	3	2	2	2	3	5	6	23
Lydsk.	-	3	3	3	2	5	5	21
Fransk	-	3	3	2	3	5	-	16
Latin	9a)	8	8	8	9	-	-	42
Græsk	5	4	5	5	-	-	-	19
Hebraisk	3b)	-	-	-	-	-	-	3
Religion	2b)	2	3	3	3	3	4	20
Historie og Geographie	3c)	5	4	4	4	5	5	30
Regn. og Mathematik	5b)	4	4	4	4d)	4	4	29
Naturhistorie	-	3	2	2	2	2	3	14
Naturlære	3b)	-	-	-	-	-	-	3
Skrivning	-	-	-	1	2	3	4	10
Tegning	-	-	-	-	2e)	2e)	3	7
Sang	2	2	2	2	2	2	2	14f)
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	2	14g)

a) Deelt i latinsk Stil 2 Timer, altsaa i det Hele 11 Timer. —

b) Deelt, altsaa resp. 6, 4, 10, 6 Timer. — c) Disse Timer anvendes ene til Historie. — d) Disse Timer anvendes deels til Arithmetik deels til praktisk Regning. — e) Heri er indbefattet geometrisk Tegning. — f) Combineret efter Stemmer. — g) Classerordenen følges ikke ganske ved Inddelingen i 4 Partier.

3. De i Skoleaaret gennemgaaede Pensn.

I Aarets Løb er i de forskjellige Fag læst Følgende:

Dansk.

I Classe. Dplæsning og mundtlig Fortælling er øvet ved Gjennemlæsning af de fleste prosaiske Stykker af Bor-

gens og Kung's Læsebog, 2det Cursus. Af Bojesens Grammatik ere Hovedreglerne og de fleste Anmærkninger læste indtil Sætningslæren. Stiiløvelserne have bestaaet i Dictat. Flere Digte ere lærte udenad deels af Krossfing's poetiske Læsebog, deels af Borgens og Kung's.

— II Classe. Det Meste af Molbech's Læsebog er anvendt til Dplæsning og Fortælling; ved Analyse ere Grammatikens Regler indøvede. Bojesens Sproglære er læst til Ordstillingen, med Forbigaaelse af nogle faa Anmærkninger. Stiiløvelserne have bestaaet afverlende i Dictat og Oversættelse af et Stykke af den sidste Lectie i Tydsk; Interpunctionslæren er indøvet. Af Krossfing's poetiske Læsebog ere flere Digte lærte udenad.

— III Classe. Læse- og Analyseøvelser efter Holst's prosaiske Læsebog; navnlig er Læren om Sætninger indøvet under Læsningen. Bojesens Grammatik er læst og repeteret. Af Krossfing's poetiske Læsebog ere adskillige Digte lærte udenad. Stilene ere almindelig begyndte paa Skolen og fuldendte hjemme og have bestaaet i Dvelser efter Borgens Veiledning, Gjengivelse af en forelæst Fortælling samt Oversættelse fra Tydsk.

— IV Classe. Læse- og Analyseøvelser efter Holst's prosaiske Læsebog; af den poetiske Deel ere flere Digte læste og tildeels lærte udenad. Bojesens Sproglære er repeteret. De skriftlige Arbejder have foruden Dvelser efter Borgens Veiledning 18—21 Lektion bestaaet i Stile af fortællende og beskrivende Art samt Oversættelser fra Latin eller Tydsk.

— V Classe. Molbech's Skildringer ere benyttede til Læse- og Analyseøvelser; hver anden Time er anvendt til Dplæsning af Dehlenschlägers Nordens Guder, hvorved det Vigtigste af den nordiske Mythologie er meddeelt. Af Borgens Veiledning ere Afsnittene om Troper og Figurer

gjennemgaaede. Tre til fire skriftlige Arbejder om Maanedens. — VI Klasse. Til Dvælsse i Læsning ere især benyttede „Historiske Fortællinger om Islændernes Færd ude og hjemme“ af N. M. Petersen og Mynsters Betragtninger, de sidste tillige især til Dvælsse i at gjengive det Bæste og at overflue Tankegangen deri. Af Molbechs Anthologie ere flere Digte, navnlig af Grundtvig, Inge-mann, St. St. Blicher og Heiberg læste og gennemgaaede. Tre til fire skriftlige Arbejder om Maanedens. — VII Klasse. Af Thortsens Litteraturhistorie er den første Halvdeel gennemgaaet indtil Christian den Syvendes Thronbestigelse; mange ældre Litteraturprover ere foreviste og oplæste, undertiden af Disciplene selv. Desuden er læst Størstedelen af Holbergs Peer Paars og Niels Klim samt den politiske Kandestober og Ulykses v. Ithacia, Wessels Kjærlighed uden Strømper, af Baggesen nogle poetiske Fortællinger, endeel Digte og Riimbreve samt Thora, Heibergs Pottemager Walter, Sulespøg og Ryt-aarsløvier, Alferne, Fata Morgana og en Sjæl efter Døden. Tre skriftlige Arbejder om Maanedens.

De vigtigste Opgaver i de to øverste Classer have været:

VI Klasse: Hvortil nytter Færdighed i fremmede Sprog? — Hvilken Indflydelse har Christendommen havt paa Familielivet? — Hvorvidt kan der være Tale om Grader i Dyd, og hvorpaa beroer den dydige Handlings stærre eller mindre Værd? — Om Fjernets Betydning for Mennesket. — Det sande Venskab. — Skildring af en stor Mand (efter eget Valg). — Hverledes befastedes og udvikledes Kirkecasenet i Danmark under Svend Estridsen og hans Sonner? — Vel begyndt er halv fuldendt. — Til hvad Nytte er Studiet af Historien? — Om Propheternes Kald og Betydning i det G. T. — Medium tenuere heati. — Er det en Noes eller Dadel at sige om En: han er Alles Ven? — En Sammenligning imellem de Friistelser, som ledt Sage Rig-dom, og dem, som følge med Fattigdom (Opg. til Halvaarsex.). — Hvilke Forandringer har Krudtets Opfindelse bevirket i Krigsførelsen? — Om Ligheden og Forskjellen mellem Mennesket og Dyrene. — En-

hver er sig selv nærmest. — Om Trækfuglenes Vandringer. — Hvorfor kaldes Ungdommen Livets Vaar og Alderdommen dets Vinter? — Fortælling og Udvikling af Parabeln om Klinten blandt Gueden. — Hvoraf kommer det, at Mennesket bliver alvorligere med Alderen?

VII Klasse. Hvorvidt kan og bør man gaae i sin Overbærenhed med Andres Bildfarelser? — Den danske Folkecharakteers Giendommelighed. — Fortrædelighed, Alvor, Melancholi, Menneskehad. — Stemmer skulle veies, ikke tælles. — Bedømmelse af den Grundsætnings moralske Værd: vær hvad Du vil, men vær det heelt. — Hvilke gavnlige og hvilke skadelige Følger maa der tillægges den udbredte Dagbladslitteratur, og overveie de første de sidste eller omvendt? — Hvilke Gensidigheder hefte sig lettest til et Liv, som indvies til Studier og hvorledes kan man vogte sig for dem? — Hvori bestaaer den sande Dannelse? er den blot en Form, eller har den ogsaa et bestemt Indhold og hvilket? — En Rejsende fortæller om det Indtryk, som Synet af Egyptens Pyramider har gjort paa ham. — Forskjellen imellem den sande og den falske Væresfølelse (Dyg. til Halvaaræer.). — Om Phantasieens Indflydelse paa Menneskets Tilfredshed. — Hvori bestaaer den sande Veltalenhed, og hvilke Egenskaber maa den udmærkede Taler besidde? — Musikens Pris. — Er Mennesket heelt uvidende om sin Fremtid? vilde det være ham tjenligt at være anderledes oplyst om den, end han er? — Om Holbergs Betydning for den danske Litteratur. — Hvorfor er Kjendskab til den classiske Oldtid fortrinnsviis vigtigt og dannende? — Sparta og Athen. — Bedømmelse af Besæls „Kjærlighed uden Strømper.“ — Om Forskjellen imellem historisk og poetisk Sandhed. — Om den Bane at rose de gode gamle Tider. — En Sammenligning imellem Unglingens Opdragelse og Udvikling hos Dtidens Græker og hos de gamle Nordboere.

Endsk.

I Klasse. Rungs Læsebog for de lavere Classer S. 1—34, 117—129, 191—220; af Digtene i Læsebogen ere flere lærte udenad. Det Vigtigste af Hjorts mindre Grammatik med Undtagelse af Verber af 2den Conjugation. Gengang om Ugen deels Dictat deels Redskrivning af et udenad lært Digt. — II Klasse. Rungs Læsebog S. 55—103, 152—169; af Digtene i Læsebogen ere flere lærte udenad. Hjorts mindre Grammatik er læst og re-peteret. To Gange om Ugen Stiil, deels Dictat, deels

Indøvelse af Grammatiken efter Wolles Materialier. — III Klasse. Hjorts Læsebog S. 20—74. Hele Formlæren er læst og repeteret efter Sammes større Grammatik. — IV Klasse. Hjorts Læsebog S. 146—164, 195—235. Af Sammes Grammatik er Formlæren fuldstændigen læst og repeteret; de vigtigste Regler af Ordforningslæren ere deels gennemgaaede mundtlig deels indøvede i Forbindelse med Opgaver efter Grønbergs Stiløvelser. Stil cengang om Ilgen, afvejlende skriftlig og mundtlig. — V Klasse. Hjorts prosaiske Læsebog S. 337—411; den poetiske Deel S. 1—23, 150—157, 164—171. Sammes Grammatik er læst og repeteret; dog det Meste af Syntaxen læst efter Dictat. 4 Stile maanedlig, hvoraf de to ere skrevne paa Skolen, de to hjemme; Lorenzens Stilebog er dertil benyttet. I det Mindste et Par maanedlige Timer ere anvendte til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk. — VI Klasse. Hjorts prosaiske Læsebog S. 412—536; Jürs og Rungs poetiske Læsebog S. 1—85, 97—140, 146—153, 163—184, 207—221. Hele Hjorts Grammatik er repeteret. Stil fire Gange maanedlig, skreven deels paa Skolen deels hjemme efter Lorenzens Stilebog; mundtlig Oversættelse 2 til 3 Gange om Maaneden fra Dansk paa Tydsk. Det Vigtigste af den nyere tydske Litteraturs Historie er gennemgaaet efter Abrahams's Omrids (S. 63), dog med Forbigaaelse af mange mindre betydende Forfattere og Specialiteter.

Fransk.

II Klasse. Øvelse i Dplæsning, og Oversættelse af Borrings Manuel des enfans fra Begyndelsen til S. 66, samt fables og contes de fées. Udvalg af Formlæren

af Abrahams's franſke Sproglaere. — III Claſſe. Laſſens Læſebog for Skolernes lavere Claſſer S. 12—79. Af Grammatiken er læſt det Vigtigſte af Formlæren, deri indbefattet den ſtorre Deel af de uregelmæſſige Verber. — IV Claſſe. Laſſens Læſebog S. 79—93; af Borrings études litt. (5te Udg.) S. 10—20, 105—133. Hele Formlæren er læſt. — V Claſſe. Borrings études S. 46—62, 133—148, 242—266, 273—278, 284—326, 355—360. Formlæren repeteret og Syntaxen paabegyndt. — VI Claſſe. Borrings études S. 20—105, 148—167, 375—384; Colomba af Mérimée og ſamme Forfatter's La Mosaïque fra S. 261—317, 369—446 (éd. Charpentier). Som Extemporallæſning det Meſte af anden Bog af Michelet histoire romaine. Abrahams's Grammatik er læſt ud og repeteret.

Latin.

III Claſſe. Silfverberg's Læſebog til S. 43. Af Madvig's Grammatik er læſt det for denne Claſſe Beſtemte af Boiningslæren. Syntax er ikke læſt efter Grammatiken, men ved Læſningen af Læſebogens 1ſte Cursus, 2det Afſnit, ſom begyndtes efter Halvaarsexamen, er det Almindeligſte af Caſuſlæren meddeelt og Exemplerne ere lærte udenad. Mundtlig Stiil er ikke øvet i ſærſkilte Timer, men under Læſningen ſom Efterligning af det Læſte. — IV Claſſe. Silfverberg's Læſebog fra S. 47—70; Cæſar de bello Gallico 1ſte Bog og 28 Capitler af 2den Bog. Af Grammatiken er Formlæren repeteret og udvidet, af Syntaxen er læſt 1ſte Afſnit ſamt Hovedreglerne af Læren om Conjunctiv. To Stile ere ſkrevne om Ugen efter dicterede Opgaver, den ene hjemme, den anden paa Skolen. — V Claſſe. Cicero's Taler imod Catilina; Calluſt's

Catilina. Af Ovids Forvandlinger efter Feldbauschs Udbalg de syv første Stykker, omtrent 1000 Vers. Af Grammatiken er læst det Meste af Syntaxen efter det for denne Klasse bestemte Omfang. To Stile ugentlig, een hjemme og een paa Skolen, hvortil er benyttet Ingerslevs Materialier, ny Samling. — VI Klasse. Cicero's Cato maior og Lælius; Livius 2de Bog og 24de til Cap. 35; Virgils Æneide 1ste og 8de Bog. Af Grammatiken er Syntaxen repeteret saaledes, at det for denne Klasse bestemte Nye er medtaget. To Stile om Ugen efter Henrichsens Opgaver, ny Samling 1ste og 2det Hefte; maanedlig to Versioner efter Sammes Opgaver. — VII Klasse. Horats's Breve første Bog; af Madvig's Carmina selecta Catullus's Digte og de 3 Digte af Tibullus, som ere optagne baade i første og anden Udgave; Cicero de oratore 2den Bog indtil Cap. 42; Tacitus's Germania og Agricola. Til extemporal Læsning eengang om Ugen er benyttet Cicero's Breve, Curtius, Justinus, Svetonius, Seneca og Plinius. Den romerske Litteratur's Historie er gennemgaaet efter Tregders Haandbog; nogle Partier af de romerske Oldsager ere læste i Sammenhæng. To Stile ere skrevne ugentlig, den ene hjemme, den anden paa Skolen efter Henrichsens Opgaver saaledes, at det ældre Parti har benyttet anden, det yngre tredie Samling; ligeledes er een Version hver Maaned udarbejdet hjemme efter Sammes Opgaver til Overs. fra Latin paa Dansk: een Time om Ugen er i Almindelighed anvendt til mundtlig Stil eller til at udarbejde en Version paa Skolen.

Græsk.

IV Klasse. Af Tregders Formlære er læst det Vigtigste af Lydlæren og Bøiningslæren, med Forbigaaelse af

endeel Anmærkninger. Af Lunds Læsebog er læst til S. 21 tilligemed de tilsvarende danske Exempler. — V Klasse. Xenophons Anabasis 1ste Bog og de 4 første Capitler af anden. Hoveddelene af Formlæren, saavidt den angaaer den almindelige Sprogform, ere gennemgaaede, de for denne Klasse bestemte nye Partier medtagne, det Øvrige repeteret. — VI Klasse. Homers Odyssee 5te og 6te Bog; Herodot 9de Bog og 100 Capitler af 8de. Formlæren er repeteret og de tidligere forbigaaede Partier, navnlig ogsaa hvad der angaaer den episke og joniske Dialekt, medtagne; til mange specielle Bemærkninger, der forbigaaes ved den sammenhængende Læsning af Formlæren, er henviist under Læsningen af Forfatterne; paa samme Maade er stiftet foreløbigt Bekjendtskab med Syntaren. — VII Klasse. Euripides's Alkestis, Tregders Anthologie med Undtagelse af Idyllerne og Brudstykkerne af den dramatiske Poesie; Xenophons Memorabilia 1ste og 2den Bog, Demosthenes's Tale om Krandsen indtil § 192. Den græske Litteraturs Historie er gennemgaaet efter Tregders Haandbog; de vigtigere Afsnit af de græske Antiquiteter ere læste i Sammenhæng. Af Madvigs Syntaxis ere Hovedreglerne gennemgaaede i Sammenhæng, til endeel af de øvrige Regler og Bemærkninger er idelig henviist under Læsningen af Forfatterne.

Hebraisk.

VII Klasse. Yngste Afdeling: Genesis til 8de Capitel. Af Whittes Grammatik er det Meste af Formlæren læst. — Ældste Afdeling: Genesis fra 11te Capitel til Enden og hele Bogen repeteret. Desuden er læst Joel og Zephania's. Whittes Formlære læst fuldstændig og repeteret.

Religion.

I Klasse. Balles Lærebog 1ste og 2det Capitel. Gele Herslebs mindre Bibelhistorie. Psalmer ere lærte udenad. Bibellæsning. — II Klasse. Balles Lærebog 3die og 6te Capitel. Af Herslebs større Bibelhistorie det G. Testaments Historie indtil 4de Periode. Endeel Psalmer ere lærte udenad. Bibellæsning. — III Klasse. Balles Lærebog 4de, 5te, 7de og 8de Capitel. Herslebs Bibelhistorie S. 73—124, 160—173. Psalmer ere lærte udenad. Bibellæsning. — IV Klasse. Gads Lærebog § 21—32, 39—66, 108—112. Herslebs Bibelhistorie: Jesu Liv fra Bjergprædiken til Enden. — V Klasse. Gads Lærebog § 67—107. Herslebs Bibelhistorie: Slutningen af Jesu Liv, Apostlernes Historie, Udsigten over Skrifterne i det Gamle og Nye Testamente. — VI Klasse. Gads Lærebog § 121—156. Herslebs Bibelhistorie repeteret heelt igjennem. — VII Klasse B. Gads Lærebog § 157—165 og § 1—66. Af det græske N. T. Matthæi Evangelium. — VII Klasse A. Gads Lærebog repeteret heelt igjennem. Af det græske N. T. Matthæi Evangelium og Brevet til Galaterne. Mundtlig er givet en kort Udsigt over Kirkens Historie.

Historie

I Klasse. Af Bohrs Lærebog i den gamle Historie er læst hvad der er trykt med spærret Skrift. — II Klasse. Den samme Lærebog indtil Enden, men saaledes, at Alt er medtaget. — III Klasse. Af Rosfods almindelige Verdenshistorie i Udtog er læst Frankrigs Historie forfra til Aar 1815. — IV Klasse. Af samme Lærebog: Frankrigs Historie fra Begyndelsen af dette Aarhundrede

indtil Enden samt Spaniens, Nederlandenes og Tydsklands Historie. — V Klasse. Efter samme Lærebog: Englands Historie fra 1603—1830, Tydsklands til 1830, Spaniens til 1833, Nederlandenes til 1840, Ruslands til 1831, jaaledes, at nogle Partier af Polens Historie ere tagne med. — VI Klasse. Den nyere Tids Historie efter Bohrs Lærebog fra Aar 1799—1815. Danmarks Historie efter Allens Lærebog. — VII Klasse. Den gamle Historie og Middelalderens efter Estrups Lærebog. Danmarks Historie repeteret.

Geographie.

I Klasse. Af Ingerslevs mindre Lærebog: Europa til Italien. — II Klasse. Af samme Lærebog Slutningen af Europa fra Italien, samt de øvrige Verdensdele. — III Klasse. Welfchovs Geographie, Europa til Kongeriget Nederlandene. — IV Klasse. Samme Lærebog fra Kongeriget Nederlandene ud til Asien. — V Klasse. Efter samme Bog Asien, Afrika, Amerika og Australien. VI Klasse. Repeteret hele Geographien.

Mathematik og Regning.

I og II Klasse. Øvelse i praktisk Regning efter Mundts Regnebog. — III Klasse. Steens elementaire Mathematik. Regneøvelser efter Sammes mathematiskke Opgaver for det indledende Cursus. — IV Klasse. Steens rene Mathematik I, 1—44 samt Hovedsætningerne om Potenser; Doppermanns Geometrie 1—168. — V Klasse. Steens rene Mathematik I, 75—116 (enkelte Artikler forbigaaede); Doppermanns Geometrie 169—328; Opgaverne I-X. — VI Klasse. Steens rene Mathematik I, 55—74, 108, 111—127, 134—149; Dp-

permanns Geometrie 2den Bog med Forbigaaelse af Tillæg til § 2 og 3 samt nogle enkelte Sætninger. Dpg. XI, XII. Gen skriftlig Dpgave hjemme om Ugen. — VII Klasse B. Steens rene Mathematik II, 1—47, III, 1—4, 17—27; Tillæg I, 1—4, II—15, II. Ramus's Trigonometrie Art. 1—15. Repeteret Dpermanns Geometrie. Gen Time ugentlig skriftlige Dvælses; 2 Dpgaver hjemme om Ugen. — VII Klasse A. Mundts Stereometrie. Steens mathematisk Geographie med dicterede Tillæg. Repeteret det hele mathematisk Curfus. Gen Time ugentlig skriftlige Dvælses paa Skolen; 2 Dpgaver hjemme om Ugen.

Naturhistorie.

I Klasse. Pattedyrene og Fuglene efter Strøms naturhistorisk Lærebog. — II Klasse. Fiskene og Krybdyrene efter samme Bog. — III Klasse. Det menneskelige Legeme, Pattedyrene og Fuglene. — IV Klasse. Krybdyr, Fiske og Insekter. — V Klasse. Arachnider, Myriopoder, Krustaceer og Annelider; Bloddyr og Straale dyr; Indledningen af Planteriget til § 13. — VI Klasse. Planteriget fra Indledningens § 18 til Enden; repeteret Pattedyrene og Fuglene. I de 4 sidste Classer er benyttet Dreiers og Bramsens kortsatte Lærebog i Zoologie og Botanik.

Naturlære.

VII Klasse B. Drsted's mekanisk Physik (2den Udg.) til Art. 206; Silfverbergs kemisk Physik. — VII Klasse A. Drsted's mekanisk Physik (1ste Udg.) fra § 196 til Enden. Repeteret det hele Curfus.

4. Disciplene.

Med Udgangen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 99, hvoraf ni dimitteredes til Univerfitetet og een forlod Skolen inden det nye Skoleaars Begyndelse. Efter Indlemmelsesproben optoges tre og tyve og noget senere endnu tre nye Disciple. Derimod ere hidtil (Beg. af Juni) i Løbet af dette Skoleaar udtraadte otte, nemlig een af VII (formedelst Faderens Forslyttelse), to af VI, to af V, to af IV og een af II. Skolen bestaaer altsaa for nærværende Tid af 107 Disciple, fordeelte paa 7 Classer i efterfølgende Orden (De, hvis fuldstændige Navne og Fædres Navne ere angivne, ere de sidst indkomne).

VII Classe A: 1. P. A. Chr. Heiberg. 2. Christop. Glerup. 3. N. Clausen. 4. H. P. G. Langkilde. 5. H. Chr. D. Müller. 6. J. F. M. Rahlff. 7. G. Scholten. VII B: 8. H. G. Høst. 9. N. Chr. M. Bredsdorff. 10. G. F. G. Sjørgensen. 11. L. Fønss. 12. H. A. Barfod. 13. G. Chr. Rasmussen. 14. H. B. Rjar. 15. H. P. Borchsenius. 16. S. Poulsen. 17. J. G. B. Friis.

VI Classe: 1. H. M. G. Cloos. 2. P. N. Damm. 3. G. P. J. Heiberg. 4. F. G. Langkilde. 5. N. Jacobsen. 6. B. Fønss. 7. F. S. Jensen. 8. D. Chr. Smidth. 9. G. J. H. Hansen.

V Classe: 1. J. G. F. P. Svitzer. 2. H. G. Meyling. 3. P. N. Wolf. 4. Gustav Johan Ludvig Feilberg (Pastor Feilberg i Dverndrup). 5. P. Cl. Larsen. 6. A. Christp. Barberg. 7. Chr. A. Schönheyder. 8. H. Laub. 9. Ol. A. Ipsen. 10. K. F. Suel. 11. M. B. Storch. 12. F. L. Glerup. 13. J. N. T. Dreyer. 14. U.

A. Schmidt. 15. F. C. Ebbensen. 16. L. P. Lorenzen. 17. J. Th. Gleerup. 18. J. Borchsenius. 19. S. F. Helm-Petersen.

IV Klasse: 1. Christian Peter Seidelin Krag (Pastor Krag i Sonderbrobye). 2. Thorvald Schrøll (Hørfabriquer Schrøll paa Lykkesøde). 3. Chr. F. Storch. 4. S. Chr. Barfod. 5. P. M. Chr. Witztrup. 6. G. Jørgensen. 7. J. P. J. L. H. N. Sid. 8. M. G. E. Lausen. 9. C. F. S. B. Suel-Brodorff. 10. C. F. Hansen. 11. J. M. Friis. 12. A. G. Abel. 13. F. C. Bork. 14. B. Møller.

III Klasse: 1. Hans Christian Hansen (Skipper Hansen i Vindeby). 2. Janus Frederik Krarup (Provst Krarup i Flodstrup). 3. J. Chr. S. Dreyer. 4. L. Th. Engelstoft. 5. Søren Carl Christian Lassen (Pastor Lassen i Østrup). 6. F. L. Hansen. 7. C. J. B. Kragh. 8. Jens Kjørbo Smidth (Skuespiller Smidth i Odense). 9. J. F. Balslev. 10. Moritz Hermann Smith (Kjøbmand Smith i Odense). 11. J. B. S. Ullum. 12. L. A. Damm. 13. H. J. Chr. Hansen. 14. Mauritz Gottholdt Ivar Wilhelm Krag (Broder til No. 1 i IV Cl.). 15. N. Hofman (Bang). 16. K. F. Leth. 17. P. F. Ebbensen. 18. Niels Georg Møller (Proprietair Møller til Østrupgaard). 19. J. H. Fr. Jørgensen.

II Klasse: 1. Thomas Jensen Thorning (Raalemager Thorning i Holstebro, Pleiefader Statsraad Østrup i Odense). 2. R. J. G. Wied. 3. Maximilian Seligmann (Kjøbmand Seligmann i Odense). 4. B. Gjellerup. 5. Hans Frederik Riisen (Skolelærer Riisen i Snekstrup).

6. N. B. Magaard. 7. C. B. Wittrup. 8. M. F. Teisen. 9. Johan Henrik Mowinkel Wengel (Apotheker Wengel i Rudkjøbing). 10. E. J. Valentin. 11. B. A. F. Hansen. 12. G. A. Christensen. 13. N. Schaldemose. 14. J. E. Larsen. 15. Danqvart Elphiston Dreyer (Adoptiv søn af afd. Copist Dreyer). 16. L. Chr. Sürgenssen. 17. Ch. E. F. Henrichsen.

I Klasse: 1. Carl Jacob Ludvig Maar (Mægler Maar i Odense). 2. Alfred Sjørgensen (Overlæge Sjørgensen ved 2det Dragonregiment). 3. David Christian Bang (Pastor Bang i Allkerup). 4. J. B. A. Lind. 5. Alfred Claudius Lund (afd. Handelsfuldmægtig Lund paa Banholm, Pleiefader Farver Schrøter). 6. Frederik Dumont Pedersen (Instrumentmager Pedersen i Odense). 7. Frank Daniel Thorning Engelsestoft (Biskop Engelsestoft i Odense). 8. Johannes Aarestrup (Stiftsphysikus Aarestrup i Odense). 9. William Courtonne Langkilde (Forpagter Langkilde paa Rørup). 10. Jacob Bang (Broder til No. 3 i I Cl.) 11. Theodor Sophus Elisæus Krag (Broder til No. 1 i IV og No. 14 i III Cl.). 12. Christian Petersen (Bognmand Petersen i Odense).

B. Stipendier og Legater.

Med Ministeriets Resolution af 12te November f. A. ere Beneficierne i Skoleaaret 1853-54 fordeelte saaledes:

1. Høieste Stipendium 50 Rdlr.: Chr. P. G. Gleerup, P. A. Ch. Heiberg, H. E. Høst, E.

Voulsen, P. N. Damm, H. C. Meyling, F. L. Gleerup.

2. Mellemste Stipendium 35 Rdlr.: N. C. M. Bredsdorff, N. Jacobsen, M. B. S. Storch, A. Chr. Warberg, F. Th. Gleerup, L. P. M. Chr. Wittrup.

3. Laveste Stipendium 20 Rdlr.: H. A. Barfod, H. B. Rjar, H. M. C. Cloos, G. P. J. Heiberg, P. N. Wolff, F. B. Bülow.

Alle disse Stipendier ere blevne oplagte.

4. Fri Underviisning: F. Chr. B. Friq, D. Chr. Smidth, P. C. Larsen, H. Laub, Chr. F. Storch, B. Moller, G. F. Hansen, G. F. F. Kragh, F. Chr. S. Dreher, L. A. Damm, F. H. F. Sjørgensen, G. A. Christensen, W. Gjellerup, G. F. B. Wittrup, N. B. Hagaard, D. C. Dreher (Minist. Sk. af 6 December 1853), samt som extraordinaire Gratister, L. Sikk og Chr. C. F. Henriksen.

De to Skolen tillagte Portioner af det Moltkeske Legat, hver paa 40 Rdl., oppebæres af Disciplene Christopher Gleerup og F. B. Bülow. Efterat den sidste i Begyndelsen af Vinteren havde forladt denne Skole for at indtræde i Metropolitan-skolen, er den ene Portion af Legatets Ephorus bleven tillagt Discipel G. P. J. Heiberg.

Det Baggeriske Præmielegat tildeelttes ved Censuren efter Hovedexamen Disciplene Christopher Gleerup af 7de Klasse, H. A. Barfod af 6te Cl., H. M. C. Cloos af 5te Cl. og A. Chr. Warberg af 4de Klasse.

Det større Baggeriske Legat for Dimissi til-

deelttes Dimittenderne J. F. U. Damm og Chr. G. A. Selmer. Af Frøken Ernsts Legat for Dimissfi bleve de tvende større Portioner (78½ Rdl. hver) tillagte J. F. Warberg og Th. F. G. Drejer, en af de mindre (63 Rdl. hver) J. B. Baadsgaard. Endvidere erholdt af samme Legats Beholdning stud. juris Lieutenant P. Chr. Cramer (dimitteret 1847) og stud. theol. P. A. C. Simonsen (dimitteret 1852) en extraordinair Understøttelse af 50 Rdl. hver.

Den 13de October f. A. døde Sognepræsten ved St. Hans Menighed i Odense L. Westengaard. Denne elskelige Mand fortjener at mindes i Skolens Aarbøger ikke blot paa Grund af den Deeltagelse, han uafbrudt skjendte Skolens Virksomhed, den hjertelige Velvillie, hvormed han omfattede dens Lærere og den levende Interesse, han lagde for Dagen, naar han som Tilhører eller Censur var tilstede i Skolen, men ogsaa paa Grund af den store Godgjørenhed, han viste imod flere Disciple, som han ansaae for vel oplagte til Studeringer, ved at understøtte dem paa denne Bane og forsyne dem med Bøger. Men ikke tilfreds dermed stillede han ogsaa for nogle Aar siden for sin Levetid en Sum, der aarlig skulde fordeles til værdige Disciple, til Lærernes Disposition. Denne Gave var ledsaget af følgende Skrivelse:

„Efterat have tilbragt otte lykkelige Aar som Adjunct ved en af de nu nedlagte lærde Skoler, blev jeg paa denne Tid for 25 Aar siden udnævnt til Sognepræst for tvende kjære Menigheder i Sjælland, og tre Aar derefter, ligeledes i Begyndelsen af Juni Maaned, forflyttet til mit nærværende mig saa dyrebare Embede. Under en inderlig

Tak til Gud for hans usigelige Raade i en saa betydelig og vigtig Deel af mit Liv ønskede jeg tillige at give et og andet, om end nok saa ringe, Beviis paa min Erkjendelse af den Høiestes Misfandhed. I denne Henseende vilde det glæde mig særdeles, om de meget ærede høilærde Herrer godhedsfuldt ikke vilde forsmaae, til Bedste for Cathedralskolens Disciple, at anvende for min øvrige Embedstid de femten Rdlr., som under Navn af Vicariepenge ere fra Skolens Kasse aarlig tillagte St. Hans Sogneskald. Denne lille Sum kunde maaskee enten uddeles ligesom den Baggeriske Præmie eller bruges til Anskaffelse af Lexica til flittige og uformuende Disciple eller benyttes paa hvilken anden Maade de ærede Herrer maatte finde tjenlig for den kjære studerende Ungdom, uden at nogensinde mit Navn nævnes, eller nogensomhelst Taksigelse for denne Ubetydelighed afgives til mig. Da jeg pleier midt i Aaret at oppebære den omtalte Indtægt, tillader jeg mig at vedlægge en Dbittering for samme, dateret den sidste d. M., hvorefter Udbetalingen jo ogsaa formeentlig vil skee paa en passende Tid, før den aarlige Hovedexamen.

St. Hans Præstegaard i Odense 1 Juni 1852.

Med særdeles Heiagtelse
forbindtligt og ærbødigt
L. Westengaard.

Til

De meget ærede høilærde Herrer,
Rector, Overlærere og Adjuncter ved Cathedralskolen i Odense".

Ligesom han ikke vilde have sit Navn nævnet til dem, som node Understøttelsen, saaledes vilde han heller ikke paa nogen Maade tillade, at der om Gaven gjordes Indberetning til Ministeriet; ja, da Lærerne, efterat Uddelingen

første Gang var skeet, underrettede ham om, hvorledes Gaven var anvendt, bad han dem om „intet Gensyn at tage til ham, hverken ved eller efter Uddelingen“. Han gav her, som helst overalt, i London; men efter hans Død er der ingen Grund mere til at tie, tvertimod synes Taknemmelighed at byde, at ogsaa dette Træk af hans altid redebonne Godgjørenhed kommer til Medborgeres Kundskab, og de, som have nydt denne Understøttelse, bør nu vide, hvem de skulde den.

6. Udtag af Skolens Regnskab for Finants- aaret 1855-54.

Indtægt.

	Rdl.	Sf.
1. Renter af Skolens Formue	1224	41
2. Fordebogsindtægter i Korn og Penge:		
A. Bøndergods	230	14 ³ / ₄
B. Tiender	5847	62 ¹ / ₂
C. Jordskyld	26	32
3. Indtægter fra Kirker og Præstekald .	457	13
4. Indtægter fra Amtsstuen	1185	70 ¹ / ₂
5. Skolecontingenter (Skolepenge, Lys- og Brændpenge, Indskrivningspenge, Testimonier, samt Refusion fra Stipen- dieoverskuds-fonden)	3152	8
6. Forskjellige ubestemte og extraordinaire Indtægter	1403	86
7. Beholdning fra Finantsaaret 1852-53	1415	60 ¹ / ₂
8. Indkomne Restancer fra foregaaende Aar	247	30
9. Indtægter ifølge Decisionsposter . .	49	14
10. Indkomne som henhørende til 1854-55 af Bøndergods og Tiender	2830	22
	<hr/>	
Summa Indtægt	18,069	70 ¹ / ₄
Udgift	14,717	5 ¹ / ₂
	<hr/>	
Beholdning	3352	65

Udgift.

	Rbl.	St.
1. Gager til samtlige faste Lærere . . .	8200	—
2. Betaling til Timelærere	788	44
3. Godtgjørelse til faste Lærere for Extra- timer	183	12
4. Pensioner	400	—
5. Regnskabsføringen	220	—
6. A. Skatter	761	36
B. Afgifter	54	63
7. A. Til Skolens Bibliothek og viden- skabelige Samlinger	348	82
B. Bibliothekarens Løn	50	—
8. Bygningernes Vedligeholdelse . . .	1212	72
9. Inventariets Vedligeholdelse . . .	168	74
10. Brændselsforudenheder	400	72
11. Belysningsforudenheder	98	4
12. Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter:		
A. Skoleopvartning	120	—
B. Reengjøring	68	92
C. Porto, Protokoller, Skrivema- terialier o. s. v.	143	12
D. Programmer og Skolehøitideligheder	114	8
E. Andre Udgifter	10	—
13. Extraordinaire Udgifter	82	57
14. Udestaaende Restancer	184	41 ¹ / ₂
15. Udgifter ifølge Decisionsposter . . .	7	18
16. Udsatte Capitaler	650	—
17. Dyrctidstillæg til forskellige Lærere o. A.	450	—

Summ Udgift 14,717 5¹/₂

7. Forøgelse af Underviisningsapparater og Inventarium.

Den naturhistoriske Samling har i Løbet af dette Skoleaar modtaget fra Universitetets zoologiske Museum en Forsteningsksamling paa 100 Arter, anskaffet fra Dr. Kranz i Bonn og forøget med et Tillæg af flere danske m. m. Forsteninger, der ere indordnede mellem de hundrede Numere. Tillige medfulgte tvende Gipsafføbninger, ligeledes fra Dr. Kranz. Fortegnelse over disse Gjenstande findes ovenfor S. 32 ff.

Fra Hr. Ingenieurcapitain Ridder v. Lehmann har den physiske Samling modtaget som Gave et Stykke af den igjennem Belterne og Giderkanalen lagte telegraphiske Søtraad, et Fragment af Landtraaden og en liden Samling af Traadender i de forskjellige Stadier af deres Sammenføjning, til Dplysning om den Maade, hvorpaa denne Operation er bleven udført paa Drefundsklinien fra Helsingør til Hamborg.

I Anledning af en fra Skolen udgaaet Begjering er, efter Krigsministeriets Foranstaltning, udleveret fra Kjøbenhavns Arsenal uden Betaling et Antal af 30 Geværer af den nyere Form med Percussionslaase, og, efter Underviisningsministeriets Anmodning, modtagne og tilsendte Skolen af Gymnastikdirecteuren, Oberstlieutenant Lacour. De 31 ældre Geværer, for hvilke der nu ikke længere er Brug, skulle efter Ministeriets Bestemmelse indtil videre opbevares ved Skolen.

Til Sangunderviisningen er anskaffet tyve Exemplarer af Berggreens Melodier til den af Roeskilde Convent udgivne Psalmebog; til Tegneunderviisningen er anskaffet Iversens Landskabsfortegninger 9 Hefter,

Baumhauer's Forlagen 2 Hefter, og 18 Blade løse Landſkabstegninger, ialt 62 Blade.

Inventariet er blevet forøget ved tvende bronzerede Lysekroner med tilhørende Lampetter, kjøbte, efter Ministeriets Bevilling, af Odense Klub som nødvendige Belysningsapparater, naar Skolens Solennitetsſal benyttes til feſtlige eller litteraire Sammenkomſter. Tidligere havde Klubben velvilligen laant Skolen diſſe Apparater ved ſlige Leiligheder; men efter Gaſsbelyſningens Indførelſe i Klubben maatte Skolen benytte Leiligheden, da Klubben afhændede det ældre til Belyſning hørende Inventarium, til at anſkaffe ſig for billig Priis de fornødne Apparater til Solennitetsſalens Belyſning.

Endelig er et nyt Glasſkab anſkaffet til den naturhiſtoriske og nogle Gylder til den phyſiſke Samling.

8. Bibliotheket.

Skolens Bibliothek er ſiden ſidſte Programs Udgivelse blevet forøget med følgende Skrifter (de af Ministeriet ſendte ere betegnede med †, Privateſ Gaver med *).

† Aarsberetninger fra d. kgl. Geheimearchiv, indeholdende Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder. 1 Bs. 1 H. Kbh. 1852.

* Allyn, G., Praktiſt Lærebog i det franſke Sprog. 1ſte Kurſus. Dvs. efter 65 Dpl. af A. Arlaud. Kbh. 1853.

† Aktſtykker til Nordens Historie i Greveſeidens Tid. Udg. af Fyens Stifts liter. Selskab. 3 H. Odense 1852. 2 Samling. Odense 1853.

Annaler for nordiſk Oldkyndighed og Historie. Udg. af d. kgl. nordiſke Oldskrift-Selskab. 1846-52. Kbh.

- * *Antiquarisk Tidsskrift*, udg. af d. kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1849-51. Kbh. 1852.
- Bergsøe, M. F., *Den danske Stats Statistik*. 4 Bds. 5-6 S. Kbh. 1853.
- Berliner astronomisches Jahrbuch f. 1854-55. Brl. 1851-52.
- Bilroth, G., *Lateinische Syntax f. d. oberen Klassen gelehrter Schulen*. 2pg. 1832.
- † Bondesen, V., *Om den traumatisk Skulderluxations Væsen og Theori*. Kbh. 1853.
- Broch, O. J., *Lovene for Lysets Forplantelse i isophane og eenaxig krystalliserede Legemer*. Christiania 1847.
- Buchon, J. A. C., *Chroniques étrangères relatives aux expéditions Françaises pendant le XIIIe siècle*. Par. 1841.
- Bugge, F. M., *Det offentl. Skolevæsens Forfatning i adskillige tydske Stater tilligemed Ideer til en Reorganisation af det offentl. Skolev. i Kongeriget Norge*. 1-3 B. Christiania 1839.
- * *Bygningen til den elektromagnetiske Telegraf i Kbh. (Lithogr.)*
- Cæsar, J., *Zeitschrift f. d. Alterthumswissenschaft*. 11 Jahrg. 2-6 H., 12 Jahrg. 1 H. Wetzlar 1853-54. 8 Jahrg. 4 H. Cassel 1850.
- Cæsar, C. Julii, *commentarii de bellis*. Rec. et illust. C. E. Chr. Schneider. Pars II, fasc. II. Halis 1852.
- Candolle, M. P. de, *Organographie der Gewächse*. Uebs. von Meisner. 1-2 B. Stuttg. u. Tüb. 1828.
- * Chrichton, A. and Wheaton, H., *Scandinavia, ancient and modern*. Vol. 1-2. Edinb. 1838.
- Christens, C. F. og Schneekloth, F., *Skolens Reform*. Et Tidsskrift. 4 Aarg. Mai=Decbr., 5 Aarg. Jan.=April. Kbh. 1853-54.
- Ciceronis, M. T., *Verrinarum libri VII*. Rec. et expl. C. T. Zumptius. Vol. I-II. Berol. 1831.
- Clausen, H. N., *Christelig Troelsære*. Kbh. 1853.
- Cornelii Nepotis *quæ exstant vitæ*, erkl. von M. J. C. Daehne. Helmstedt 1830.
- * Crone, M., *Den tredie hvenske evangeliske Biskops, Mester Jacob Madsens, Bisitatsbog*. Odense 1853.
- Dove, H. W., *Monatsisothermen*. Mit 3 Charten. Berl. 1849.
- † Erslev, Th. H., *Alm. Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande 1814=40*. 3 Bds. 4 S. Kbh. 1853.
- * Ewald's, Joh., *samlte Skrifter*, udg. ved Understøttelse af

Samf. for d. danske Litteraturs Fremmc. 5 og 7 D.
Kbh. 1853=54.

Fabricius, A., Historisk Atlas No. I, II, V, VI.

† Forelæsninger og Øvelser ved Kbh.s. Univ. og d. polyt.
Lærestalt 1853, 1 og 2 Halvaar; 1854, 1 Halvaar.
Kbh. 1853-54.

† Fortegnelse over de 76 Studerende, der i Aaret 1853 have
tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller
Afgangsex. ved Univ. Kbh. 1853.

Die Fortschritte der Physik in 1848-49, dargestellt v. d.
physikal. Gesellschaft zu Berlin. IV - V Jahrg. Berl.
1852-53.

Fried, J., Physikalische Technik. Braunschw. 1850.

Gauss, C. F. u. Weber, W., Atlas des Erdmagnetismus
nach den Elementen der Theorie entworfen. Lpz. 1840.

Gersdorf, E. G., Leipziger Repertorium d. deutschen u.
ausländ. Literatur, 11 Jahrg. No. VIII-XXIV, 12 Jahrg.
No. I-VIII. Lpz. 1853-54.

Servinus, G. G., Geschichte der deutschen Dichtung. 4 Ausg.
1-5 B. Lpz. 1853.

Giebel, C. G., Allgemeine Zoologie. 1-3 Lfr. Lpz. 1853.

Gräfe, Lehrbuch einer allgem. Literaturgeschichte aller bekannten
Völker der Welt. 3 B. 1 Abth. 1-6 Lfr., 2 Abth. 1-3 Lfr.
Lpz. 1851=53.

Griechische Dichter in neuen metrischen Uebers., hrsg. von Dsi-
ander u. Schwab. 44=54 Bdch. (Euripides übf. v.
G. Ludwig, XII-XVI; Aristophanes, übf. v. F. Schniger,
II-VII). Stuttg. 1851=54.

Griechische Prosaisker in neuen Uebers., hrsg. von Dsiander
u. Schwab. 227=33 Bdch. (Dionys v. Halikarnas
übf. v. A. H. Christian, IX-XII; Platon übf. v. L.
Georgii, I-II; Plutarch übf. v. J. G. Kläiber, XI).
Stuttg. 1849=53.

Grimm, J. & W., Deutsches Wörterbuch, 2-8 Lfr. Lpz.
1852-54.

Herz, Henr., Dramatische Werke. 1-3 B. Kbh. 1853=54.

Hornemann, J. W., Forsøg til en dansk oeconomic Plantelære.
1-2 D. Kbh. 1821=37.

Jahrbücher des Vereins für mecklenburgische Geschichte u. Alter-
thumskunde, 13=15 Jahrg. Schwerin 1848=50. Register
über 6=10 Jahrg. Schw. 1848.

Jean Paul, Levana oder Erziehlehre. 2 Aufl. 1=3 Bdch.
Stuttg. u. Tüb. 1814.

† Jürgensen, Chr., Sur le mouvement du pendule simple

- et sur celui d'un corps solide autour d'un point fixe, en ayant égard à la rotation de la terre. Cph. 1853.
- Rongelige Reskripter og Resolutioner m. m. for 1846 og 1847, samlede og udgivne af L. Algreen = Ussing. Ny Række. Kbh. 1853.
- Rørøer, H., Danmarks Fiske. 7-8 H. Kbh. 1852-53.
- Runzel, A., Leichtfassliche Darstellung der Meteorologie. Wien 1847.
- Kurz, H., Handbuch der deutschen Prosa von Gottschck bis auf die neueste Zeit. 3te Abth.: Kommentar. Zürich 1853.
- Kurz, H., Handbuch der poetischen Nationalliteratur der Deutschen von Haller bis auf die neueste Zeit. 3te Abth.: Kommentar. Zürich 1842.
- Lange, Fr., Skolen og Livet. 1ste Hæft. Kbh. 1854.
- Laplace, P. S., Mechanik des Himmels, übs. von Burckhardt. T. I-II. Berl. 1800-2.
- * Lassen, H. C. F., Lydsf Elementarbog. Odense 1853.
- † Lengnick, J. C. L., Personalthistoriske Bidrag, vedkommende Danmarks og Norges Geistlighed i ældre og nyere Tid. Kbh. 1853.
- ‡ Liste over anden Examen og den philosoph. Ex. 1853.
- Løve og Anordninger samt andre offentl. Kundgjørelser Danmarks Lovgivning vedkommende for 1853. Udg. af L. Algreen = Ussing. Kbh. 1854.
- Lucretius Carus, T., von der Natur der Dinge. Lpz. 1821.
- Marchand, R. F., Ueber die Luftschiffahrt. Lpz. 1850.
- * Meier, J. N., Kortfattet dansk Sproglaere. Kbh. 1852.
- † Molbeck, C., Nyt historisk Tidsskrift, udg. af d. danske historiske Forening. 5 Bds. 1 H. Kbh. 1852.
- Müller, F. H., Die deutschen Stämme u. ihre Fürsten. 5 Th. Hamb. u. Gotha 1852.
- Müller, Joh., Lykslaere, osv. af C. L. Petersen. Kbh. 1852.
- Mützell, W. J. C., Zeitschrift f. d. Gymnasialwesen, 7 Jahrg. Mai - Decbr. 1853, Supplementhand; 8 Jahrg. Jan. - April 1854. Berl. 1853 - 54.
- Mynster, J. P., Blandede Skrifter. 3 Bds. 2 H. Kbh. 1853.
- Mynster, J. P., Meddelelser om mit Levnet. Kbh. 1853.
- Aus der Natur. Die neuesten Entdeckungen auf dem Gebiete der Naturwissenschaft. 1-3. Lpz. 1852-53.
- Nöel et De la Place, Leçons Françaises de littérature et de morale. 25ed., augm. par A. Baron. Bruxelles 1852. (3 Expl.)
- Dehlfenskjægers Digterværker og prosaiske Skrifter. 25-26 Bd. Kbh. 1854.

† Oversigt over det kgl. danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder 1852, Nr. 8; 1853, Nr. 1-8.

Ovidii Nasonis, P., Heroides, Amores, Ars amatoria, Medicamina faciei et Remedia amoris. Ed. J. C. Jahn. Lips. 1828.

Paludan-Müller, C., Grevens Feide, skildret efter trykte og utrykte Kilder. 1 D. Kbh. 1853.

Passow, F., Handwörterbuch der griechischen Sprache. Neu bearb. von Rost, Palm, Kreussler. Keil u. Peter. 2 Bs. 1 Abth. 5-6 Lfr.; 2. Abth. 1-2 Lfr.

* Pedersen's, Christiern, Danske Skrifter, udg. af E. F. Brandt og R. Th. Fenger. 3 B. Kbh. 1852.

* Petersen, N. M., Bidrag til den danske Litteraturs Historie. I Middelalderen. Udg. af d. danske hist. Forening. Kbh. 1853.

Petersen, N. M., Danmarks Historie i Hedenold. 2 Dpl. 1 Ds. 1 H. Kbh. 1854.

Plauti, T. Macci, (comoediæ, ex rec. Fr. Ritschelii. T. III, pars I) Persa. Elberf. 1853.

† Programmer:

1. Indbydelsesskrift til Kbhs. Univ. Fest i Anl. af H. M. Kongens Fødselsdag 1853 (G. Stephens, Tvende old-engelske Digte med Oversættelser).

Indbydelsesskrift til Kbhs. Univ. Reformationsfest og Reformationsskifte 1853 (H. Martensen, Om Gudstjenestens Indretning i den lutherske Kirke).

2. Indbydelsesskrifter for 1853 fra de danske lærde Skoler og høiere Realskoler: Aalborg Kathedralskole (Povelsen, De udvidede Skoler og Underviisningen i Tydsk). — Aarhus Cathedralsskole. — Aarhus vidensk. Realskole. — Borgerdydskolen paa Chrh. (M. Hammerich, Om Underviisningen i Modersmaalet, 2-3). — Borgerdydskolen i Kbh. — Flensborg lærde og Real-Skole (Fortsetzung des Catalogs von 1845 über die Schulbibliothek. — Verzeichniss des naturwissenschaftl. Apparats). — Frederiksborg lærde Skole (Königsfeldt, Chronologisk Oversigt over de mærkeligste Begivenheder i vort Fædrelands Hist. fra Beg. af 1848 til 5 Juni 1853). — Haderslev lærde Skole (J. Fibiger, Omrids af den finske Hedentro). — Helsingør vidensk. Realskole (Fortegnelse over Skolens naturvidensk. Samlinger). — Herlufsholm lærde Skole og Opdragelsesanstalt (P. E. Rosenørn, Noogle Personals-Efterretninger om de Disciple, som ere dimitterede fra Herlufsholms Skole 1794-1852. — A. Beth, Om Forberedel-

sen til og Dptagelsen i de udvidede Skolers yngste Classer). — Horsens lærde Skole (C. Jørgensen, Kort Oversigt over Forverdenens Dyr og Planter). — Rolding lærde Skole (C. F. Ingerslev, De vocibus et locis quibusdam scriptorum Latinorum in lexicis plerisque non satis recte explicatis. Part. III). — Metropolitanskolen. — Nykjøbing Cathedralsskole (G. F. W. Lund, Om den kritiske Behandling af Texten i nogle af Demosthenes' Taler). — Odense Cathedralsskole (Henrichsen, Bidrag til Skoletugtens Historie i Norden. — Fortegnelse over Skolens pphisik-mathem. Samlinger). — Randers lærde Skole. — Reykjavik Latinskole (for 1852). — Ribe Cathedralsskole (J. Kinch, Om overflødig Fortidsbetegnelse i Latin. — C. H. A. Bendtsen, Indledningsord ved Translokationens højtideligheden i Ribe Cathedralsskole 1852). — Roeskilde Kathedralskole (Elberling, Variæ lectiones commentarium C. J. Cæsaris de bello civili ex codice Hauniensi enotatæ). — Rønne høiere Realskole. — Schlesvig Domschule (Grünfeld, Beitrag zur Lehre von der Grösse u. Zahl). — Sorø Akademis Skole (Johnstrup, Katalog over Sorø Akademis Instrumentsamling). — Viborg Cathedralsskole. — Det von Westenfle Institut.

3. Programmer fra Holsteen og Lauenborg: Altona Gymnasium (1849, 51, 52, 53). — Glückstadt lærde Skole (1851, 52, 53). — Kiel lærde Skole (1848, 50, 51, 53). — Meldorf lærde Skole (1849, 51, 52, 53). — Pløen lærde Skole (1851, 52, 53). — Røgeburg lærde Skole (1852, 53). — Rendsburg lærde Skole (1850, 52, 53).

4. Programmer for 1853 fra Norge: Bergens lærde Skole. — Christiania Kathedralskole. — Nissens Latin- og Realskole. — Skiens lærde og Realskole. — Trondhjems lærde Skole. — Tromsø Middels- og Realskole.

5. 133 Programmer for 1852 fra de preussiske Provindser. *Propertii, Sex. Aur., elegiarum libri IV. Rec. et comment. illust. G. A. B. Hertzberg. T. I-IV. Halis 1843-45.* *Raumer, F., Geschichte der Hohenstaufen u. ihrer Zeit. 1-6 B. Lpz. 1823-25.*

Raumer, R. von, Geschichte der Pädagogik. 3 Th. 2 Abth. Stuttg. 1852.

Ritter, H., Geschichte der Philosophie. 9=11 Th. Hamb. 1850=52. *Römische Dichter in neuen metrischen Uebers., hrsg. von Dsiander u. Schwab. 42=55, 58 Bdsch. (Plautus übs. v. R. M. Rapp, IX-XVII; Horatius übs. v. G. Ludwig, W. C. Weber u. W. S. Teuffel, I-V; Albius Tibullus übs. v. W. S. Teuffel). Stuttg. 1852=54.*

- Römische Prosaisker in neuen Uebers., hrsg. von Dsiander u. Schwab. 173=187 Bds. (Plinius Naturgesch. übs. v. Ph. H. Kütz, VIII-XV; Seneca übs. v. N. Haath, XVI-XVII; Ammianus Marcell. Röm. Geschichte übs. v. C. Büchele, II-VI). Stuttgart. 1850=54.
- Rohmann, J. L., Skildringer af den nyeste Tids Historie. 5 D. Odense 1853.
- Rosenkranz, K., Goethe u. seine Werke. Königsberg 1847.
- * Saxo Grammaticus, Danmarks Krønike, fordansket ved N. F. S. Grundtvig. 1=3 D. Kbh. 1818=22.
- * Schurmann, J., Historiske Efterretninger om d. kgl. danske Skolelærer-Seminarium i Skarup i Fyen i Tidsrummet 1850=53. Odense 1853.
- * Snorro Sturleson, Norges Konge-Krønike, fordansket ved N. F. S. Grundtvig. 1=3 D. Kbh. 1818=22.
- Steen Bille's Beretning om Corvetten Galatheas Reise omkring Jorden i 1845, 46, 47. 2den forkort. Udg. ved Rosen. 2 Bds. 5=7 H. Kbh. 1853.
- † Steenstrup, M. G. G., Hist.-kritisk Oversigt over Forsøgene paa at give en Historiens Filosofi. Kbh. 1854.
- † Thesaurus Græcæ lingvæ ab Henr. Stephano constructus. Edd. C. B. Hase, G. & L. Dindorf. No. 50=51. Parisiis.
- * Thiele, J. M., Om den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen. Kbh. 1849.
- Thomsen, J., Et Forsøg paa en almeenfattelig Fremstilling af Chemiens vigtigste Resultater. Kbh. 1853.
- * Thrige, S. B., Lærebog i den gamle Historie til Brug for de lærde Skolers øverste Klasser. Kbh. 1854.
- * Trojel, F. C. L., Lybsk Grammatik nærmest til Brug ved den elementære Underviisning. Kbh. 1852.
- Wiegand, A., Sammlung trigonometrischer Aufgaben aus d. reinen u. angew. Math. Mit u. ohne Auflös. Leipz. 1852.
- * Wollé, C., Kortfattet dansk Grammatik. Viborg 1853.
- * Wright, F. v., Zoologisk Haandatlas til Brug for Skoler. Kbh. 1851.

I det forhen oftere omtalte Circulaire til Forstanderskabet af 25de Februar f. A. *) , hvori Optagelse af Inventarielister og Forfattelse af Fortegnelser over de videnskabelige Samlinger m. m. paabydes, havde Ministeriet tillige forlangt Rectors Indberetning, om en fuldstændig Catalog over Bibliotheket allerede havde, eller hvorvidt der i modsat Fald arbejdedes paa at tilveiebringe en saadan. Rector oplyste i sin Erklæring af 21de Marts f. A., at der vel havde en gammel Catalog, men at den næsten var ubrugelig, og at der i høi Grad trængtes til en ny hensigtsmæssigere indrettet; men da Bibliotheket bestod af henved 13,000 Bind, vilde Udarbejdelsen af en ny Catalog, ved Siden af en Lærers øvrige Forretninger, medtage nogle Aar, og kunde paa ingen Maade uden særskilt Besærlag forlanges af Bibliothekaren, der kun nød en aarlig Godtgjørelse af 50 Rdl. for sine ikke ringe ordinaire Forretninger. Rector foreslog da, at der i Løbet af 2 Aar bevilgedes i det Hele en Sum af 200 Rdl. til Tilveiebringelse af en Seddelcatalog, og at det, naar derefter en ny velordnet Realcatalog var affattet, var ønskeligt, at denne blev trykket enten som et samlet Arbeide eller stykkeviis i nogle Aars Programmer. Herpaa har nu Ministeriet i det ligeledes ovenfor S. 3 nævnde Circulaire af 10de April d. A. resolveret bl. A. Følgende:

„Efterat have modtaget Hr. Professorens Erklæring af 21de Marts — f. A., bifalder Ministeriet, at der snarest muligt fra Deres Side træffes Foranstaltning til Udarbejdelsen af en Seddelcatalog over Odense Cathedralskoles Bogsamling, der kan tjene til Grundlag for en ny velordnet Realcatalog, og at der, saasnart dette Arbeide er

*) Ovenfor S. 3 staaer feilagtigen d. 28de.

fuldført, freides til Affattelse af Realcatalogen. Ministeriet er, under Forudsætning af at de dertil fornødne Midler havees bevilgede ved de paagjældende Finantslove, villigt til at tilstaae til Seddelcatalogens Udarbeidelse et extraordinairt Bidrag af 100 Rdl. for indeværende og 100 Rdl. for næste Finantsaar, saasnart Man modtager Deres nærmere Indberetning om, at Arbeidet er sat i Gang. Ligeledes vil Ministeriet, under samme Forudsætning, i sin Tid med Hensyn til Realcatalogens Affattelse bevilge det til Papir, Afskrivning og anden lignende Medhjælp fornødne extraordinaire Tilskud. Kun udbedes i sidste Henseende Deres nærmere Erklæring om, i hvilket Aar det omhandlede Arbeide kan ventes fuldført, og hvor stort det nævnte Tilskud behøver at være, saa betimeligen meddeelt, at der til dets Afholdelse kan blive taget det fornødne Hensyn ved Udkastet til Finantsloven for det Aar, i hvilket Bidraget kommer til Anvendelse. Catalogen vil da være helst heelt at afstrykke i det første Program, der udkommer efterat Arbeidet er tilendebragt, og, naar dette skeer, vil Ministeriet Intet have imod, at der paa Skolekassens Regning tages et passende Antal særskilte Aftryk af Catalogen til Brug for Skolen".

Arbeidet med Forfattelsen af en Seddelcatalog er umiddelbart efter denne Skrivelses Modtagelse paabegyndt af Overlærer Kragh og ventes tilendebragt inden Udgangen af næste Finantsaar.

De offentlige Examiner

i

Odense Cathedralsskole for Aaret 1854

foretages i følgende Orden.

A. Afgangsexamen.

Mandag	d. 10	Juli	Kl. 3.	VII Cl. A	Hebraisk.
—	—	—	—	3.	VI Cl. Naturhistorie.
Tirsdag	„ 11	—	—	8.	VII Cl. A Naturlære.
—	—	—	—	9.	VI Cl. Geographie.
—	—	—	—	12.	VII Cl. A Græsk.
Onsdag	„ 12	—	—	8.	VII Cl. A Religion.
—	—	—	—	11.	VI Cl. Fransk.
—	—	—	—	12.	VII Cl. A Historie.
Torsdag	„ 13	—	—	8.	VI Cl. Tydsk.
—	—	—	—	9.	VII Cl. A Mathematik.
—	—	—	—	12.	VII Cl. A Latin.

B. Skolens Hovedexamen.

Løverdagen d. 8de Juli.

- 8—10. VII Cl. B. Hebraisk.
- 8—12. V Cl. Mathematik.
- 8—12. IV Cl. Historie og Geographie.

- 8—12. III Cl. Naturhistorie.
 3—6. VII Cl. B. Version.
 3—6. III Cl. Danſk.
 3—6. II Cl. Franſk.

Mandagen d. 10de Juli.

- 8—11. VII Cl. B. Geometriſk Opgave.
 8—12. V Cl. Religion.
 8—12. IV Cl. Græſk.
 3—6. VII Cl. B, V, IV Cl. Danſk Stil.

Tirsdagen d. 11te Juli.

- 8—12. VII Cl. B. Latinſk Stil.
 8—11. III Cl. Danſk Stil.
 8—9^{1/2}. II Cl. Danſk Stil.
 9^{1/2}—11. I Cl. Danſk Stil.
 3—6. V, IV Cl. Latinſk Stil.

Onsdagen d. 12te Juli.

- 8—11. V, IV Cl. Tydſk Stil.
 8—10. III Cl. Regning.
 10—1. VII Cl. B. Naturlære.

Torsdagen d. 13de Juli.

- 8—11. VII Cl. B. Arithmetiſk Opgave.
 8—10. II, I Cl. Regning.
 3—6. V Cl. Franſk.
 3—6. IV Cl. Tydſk.
 3—6. III Cl. Arithmetik.

Fredagen d. 14de Juli.

- 8—12. VII Cl. B, VI Cl. Historie.
- 8—12. V Cl. Naturhistorie.
- 8—12. III Cl. Latin.
- 3—6. IV Cl. Fransk.
- 3—6. II Cl. Tydsk.
- 3—5. I Cl. Dansk.

Lørdagen d. 15de Juli.

- 8—12. VII Cl. B, VI Cl. Græsk.
- 8—12. V Cl. Historie og Geographie.
- 8—12. III Cl. Religion.
- 3—6. IV Cl. Latin.
- 3—6. II Cl. Naturhistorie.
- 3—6. I Cl. Religion.

Mandagen den 17de Juli.

- 8—11. VII Cl. B. Mathematisk.
- 8—12. V Cl. Græsk.
- 8—12. III Cl. Historie og Geographie.
- 3—6. IV Cl. Religion.
- 3—6. II Cl. Religion.
- 3—5. I Cl. Naturhistorie.

Onsdagen d. 19de Juli.

- 8—12. VII Cl. B, VI Cl. Religion.
- 8—12. V Cl. Tydsk.
- 8—12. IV Cl. Mathematisk.
- 8—12. III Cl. Fransk.
- 3—6. VI Cl. Mathematisk.
- 3—6. II Cl. Dansk.
- 3—5. I Cl. Tydsk.

Torsdagen d. 20de Juli.

- 8—12. VII Cl. B, VI Cl. Latin.
- 8—12. IV Cl. Naturhistorie.
- 8—12. II Cl. Historie og Geographie.
- 3—6. V Cl. Latin.
- 3—6. III Cl. Tydsk.
- 3—6. I Cl. Historie og Geographie.

Fredagen d. 21de Juli Kl. 8 foretages Indlemmelsesprøven med dem, som ere anmeldte til Optagelse i Skolen.

Lørdagen d. 22de Juli Kl. 10. Translocation og Bekjendtgjørelse af Afgangsexamens Udfald.

Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere indbydes herved til at bære disse Examinet med deres Nærværelse.

Henrichsen.

